MARIO MENENDEZ RODRIGUEZ

EL SALVADOR

BİRLEŞİK DEVRİMCİ SAVAŞ

haziran

HAZİRAN YAYINEVİ — 10
ÇEVİRİ DİZİSİ — 1

Birinci Basım, Ekim 1988

MARIO MENENDEZ RODRIGUEZ
EL SALVADOR : BİRLEŞİK DEVRİMCİ SAVAŞ
Dizgi - Baskı : Ekim Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi
Kapak Düzeni : Demos Grafik
Haziran Yayınevi, Divanyolu, Bıçkıyurdu Sk.
Kayadelen Han No: 4 Kat: 4/401
CAĞALOĞLU/İSTANBUL Tel. : 519 28 59

EL SALVADOR:

BİRLEŞİK DEVRİMCİ SAVAŞ

ANTİ - OLİGARŞİK PARTİ VE CEPHE ÖNDERLERİYLE RÖPORTAJLAR

MARIO MENENDEZ RODRIGUEZ

Çeviren : AHMET KARCAN

haziran yayınevi

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 5

Röportaja Katılan Önderler 8

I. SAVAŞTAKİ BİR HALK

Savaştaki Bir Halk 11

II. «FARABUNDO MARTI» HALK KURTULUŞ GÜÇLERİ (FPL)

Salvador Cayetano Carpio: Başkomutan 25
Savaş Son Aşamasına Yaklaşıyor 35
Gerilladan Partiye 47
Devrimci Hükümetin Programı 57
Askeri Örgütlenme 64
Yerel Silahlı Ayaklanmaların Koşullarını Yaratma 75
'Aydınlar Silahlı Mücadele Saflarına ..... Katılıyor 83

III. MONSENYÖR ROMERO

Monsenyör Romero 97

IV. SALVADOR DEVRİM PARTİSİ/HALKIN DEVRİMCİ ORDUSU (PRS/ERP)

İç Çekişmelerden İktidar İddiasına 111

V. EL SALVADOR KOMÜNİST PARTİSİ (PCS)

Geç Fakat Zamamnda 135

VI. ULUSAL DİRENİŞ PARTİSİ

Orduya Son Çağrı 165

VII. DEVRİMCİ HALK BLOKU

Salvador Halkı Politik Savaşı Kazanmıştır 181

GİRİŞ

Bugün tüm dünyanın dikkati Salvador devrimi üzerinde toplanmış bulunuyor.

Salvador halkının daha iyi bir yaşam mücadelesi milyonları etkiledi. Ancak onun bu kararlılığı insanlığın gelişimini engellemeye çalışanların şiddetli tepkisini de beraberinde getirdi. Halkların yoksullaşmasından kâr eden sistemi savunmak üzere Amerikan emperyalizmi, tarihin tanıdığı en vahşi «yönetimlerden» birinin yanında yer aldı. İşkence ve katliamlar aklın alabileceğinin en kötüsünün de ötesine geçti. Abartmaksızın söyleyebiliriz ki, anti-komünizm adına ve ABD yönetiminin tam desteğinde El Salvador halkına karşı bir soykırım savaşı yürütülmektedir. Ancak tarih bu suçluları da suçlarını da unutmayacaktır.

Buradaki röportajların yayınlandığı sıralarda Salvador halkı da güçlerini birleştirmek üzere ilk somut adımlarını atıyordu. Bu adımlar nihayet bugün El Salvador'un kurtuluşu için savaşan Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi FMLN'nin kuruluşuna kadar vardı.

FMLN'nin oluşum sürecindeki ilk önemli gelişme 1979'un 17 Aralık'ında Politik-Askeri Koordinatör'ün kuruluşu oldu. Politik-Askeri Koordinatör o tarihte, bugünün beş politik-askeri örgütünden üçünü birara-

ya getirmişti : Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri (FPL), Ulusal Direniş (RN) ve El Salvador Komünist Partisi (PCS). Bunu dört devrimci kitle örgütünün 1980 Ocağında kurduğu Kitlelerin Devrimci Koordinatörü (CRM) izledi. Bu örgütler Devrimci Halk Bloku (BPR), Birleşik Halk Eylem Cephesi (FAPU), 28 Şubat Halk Birliği (LP-28) ve Demokratik Ulusal Birlik (UDN) idi. CRM 18 Nisan'da diğer demokratik örgütlerle birleşerek Demokratik Devrimci Cephe (FDR)' yi kurdu. Demokratik Devrimci Cephe, El Salvador'daki uzun halk mücadelesi tarihinin en geniş koalisyonuydu. 10 Ekim'de ise, yukarıda sözü edilen üç politik-askeri örgütle Halkın Devrimci Ordusu (ERP) biraraya gelerek güçlerini birleştirdiler ve FMLN'yi oluşturdular. Ve nihayet 1981 başlarında Orta Amerika İşçileri Devrimci Partisi (PRTC) de FMLN'ye katıldı.

1980 yılı aynı zamanda büyük kitlesel güç ve birlik gösterilerine de tanık oldu. CRM'nin kuruluşuyla 1932 ayaklanmasının yıldönümü olan 22 Ocak'ta 300 bin kişi sokaklara döküldü. 24 ve 25 haziran günlerinde ülke çapında genel greve gidildi. Ancak halkın bu güç gösterisine zalimce karşılık verildi ve yüzlerce insan öldürüldü. Hatta suikast sonucu yaşamını yitiren Başpiskopos Oscar Romero'nun cenaze töreninde dahi hükümet askerleri halkın üzerine ateş açtı.

Bunlar El Salvador'daki son açık gösteriler olacaktı. 1980'in 27 Kasımında altı FDR liderinin kaçırılıp önce işkence edilmesi ve sonra da öldürülmesi, cuntanın 1979'dan bu yana 43 binden fazla yaşama mal olan, El Salvador halkına karşı topyekün savaş stratejisinin diğer bir göstergesi oldu.

FMLN çatısında birleşen politik-askeri örgütler 10 Ocak 1981'de ülke çapında genel bir saldırıya geçti.

ABD emperyalizminin cuntaya yaptığı büyük askeri yardıma rağmen, FMLN/FDR'nin her gün biraz daha artan gücü sayesinde, FMLN'ye karşı girişilen hiçbir cunta saldırısı başarılı olamadı. Dahası, FMLN güçleri politik-askeri başarılarıyla oligarşiye ve onun askeri yapısına ciddi darbeler indirdiler. ABD'nin Orta Amerika politikasına karşı koyan en büyük tehdit oldular.

Bunlara ek olarak, ulusal toprakların yüzde 20'sinden fazla bir bölümünün üzerinde FMLN denetimi kurulması, halkın yeni bir El Salvador yaratma yolundaki kararlılığının kesin bir göstergesidir. Denetimin sağlandığı bu bölgelerde gençler - yaşlılar okuma-yazma öğreniyor, ilk kez olarak sağlık gereksinimlerini karşılayabiliyor, kadınlar mücadelede eşit olarak yer alabiliyor ve nihayet buralarda alternatif bir ekonomi biçimleniyor.

«Stratejik savunma - stratejik denge - stratejik saldırı» stratejisiyle FMLN, kendini kazanmaya adamış bir halkın direnme gücünü, cesaretini ve kahramanlıklarını sergiliyor. **El Salvador'da Birleşik Devrimci Savaş**, bu ülkenin politik-askeri örgütlerinin gelişimlerini onların çok sevilen liderlerinin yalın ve kararlı sözcükleri aracılığıyla aktarıyor. Bu kitap, kendini yeni bir dünya oluşturmaya adamış tüm ilerici ve devrimci halklar için bir esin ve umut kaynağı olan Salvador halkının mücadelesinden bir görünüm sergilemeye çalışıyor.

A.K.

RÖPORTAJA KATILAN ÖNDERLER

SALVADOR CAYETANO CARPIO (Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri: FPL) ..... BÖLÜM: II

BAŞPİSKOPOS OSCAR ROMERO ..... BÖLÜM: III

JOAQIN VILLALOBOS (Salvador Devrim Partisi/Halkın Devrimci Ordusu: PRS/ERP) ..... BÖLÜM: IV

SCHAFIK HANDAL (Salvador Komünist Partisi: PCS) ..... BÖLÜM: V

FERMAN CIENFUEGOS (Ulusal Direniş Partisi/Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri: RN/FARN) ..... BÖLÜM: VI

JUAN CHACON (Devrimci Halk Bloku: BPR) ..... BÖLÜM: VII

I
Savaştaki Bir Halk

Savaştaki Bir Halk

Her geçen gün daha sistemli bir hal alan daha yoğunlaşan, daha keskinleşen gerçek bir iç savaş, bu olağanüstü acılar diyarını, Orta Amerika'nın bu en küçük ülkesini altüst ediyor.

Sınıf savaşımının kutuplaşması artık yüksek bir aşamaya ulaştı. Ekonomik, siyasal, hukuksal, ideolojik, kültürel ve insani ilişkiler derin ve dönüşü olmayan bir bunalım dönemine girdi.

Toplumsal çelişkilerin yarattığı gerginlik en uç noktasına vardı.

Kent ve kasabalar çeşitli düzeylerde askeri çatışmalara sahne oluyor. Halk Kurtuluş Ordusu'nun kaydettiği gelişim artık tartışılmaz bir gerçek. Gerilla hareketinin eylemleri tüm ulusal topraklara yayılmış

durumda. Köyler ve diğer küçük yerleşim birimlerinde ise, milis grupları çoğunluğun destek ve güvenini kazanmış yeni, devrimci bir iktidarın yerleştirilmesine çabalıyorlar.

Önümüzdeki ayların, çeşitli bölgelerdeki halk ayaklanmalarının daha da yoğunlaşmasına tanık olması bekleniyor. Buralardaki ayaklanmalarsa, kendi dinamiğiyle genel bir ayaklanmayı, baskıya «Yeter!» diyen tüm bir halkın ayaklanmasını getirecek.

PRENSA LATINA: TARİHİN TEK TANIĞI

Temelleri 1979 Aralık sonlarından beri önlenemeyen bir şiddetle çatlayan bu ülke topraklarındaki birkaç haftalık yolculuk boyunca, kitabın yazarı ölümle burun buruna yaşadı.

Yeni bir tarihin yazılışını anlatan bu yazı dizisi için, askeri diktatörlüğün en iç noktalarına, sıcak çatışmaların göbeğine kadar girmek gerekiyordu. San Salvador sokaklarında, anayollarda, kentlerde ve kasabalarda ansızın gelen denetim ve aramalardan geçmek; yalnızca işaretlerle haberleşmeye, uzun sessizlik anlarına, elleri G-3'lerinin tetiklerinde tedirgin dolaşan katillerden yalnızca bir metre uzakta sessizce beklemeye alışabilmek gerekiyordu.

Kitabın yazarı El Salvador üzerine yazılan bu notlardan bir tekiyle bile ya da Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri Devrimci Konseyi'nin altı büyük toplantısından pozların bulunduğu filmlerle yakalansa, sonu ölüm olacaktı.

Ne ki, bu cesur halkın kararlı ve tartışılmaz des-

toği sayesinde bunlar da atlatıldı ve çeşitli röportajlarla sürpriz askeri operasyon kayıtlarını içeren 90 saatlik teyp bantlarının yanısıra 1600 kare de resim çekildi.

HALK ONDÖRT AİLENİN ZULMÜ ALTINDA

Beş milyon insanın yüzyüze bırakıldığı ciddi sorunların barışçıl çözüm yolları, Salvador ekonomisini ellerinde tutanlar (**Hill, Duenas, Regalado, Wright, Guiro, Sol, Daglio, De Sola, Quinones, Llack, Borja, Garcia, Pireto,** Salaverria ve **Meza Ayau** aileleri) tarafından kapandı. Bunlar bütün bir ekonomiyi, finansman kaynaklarını, bankacılığı, endüstriyi, kredileri, büyük ithalat - ihracat işlerini ve küçük - orta üreticinin şekerini, yününü, kahvesini ucuza kapatan şirketleri tekellerinde tutuyorlar.

Başpiskopos **Oscar Arnulfo Romero** liderliğindeki Katolik Kilisesi'nin de defalarca açıkladığı gibi, Salvador halkı bu feodal kafalı, doymak bilmez, küstah, cahil ve sabıkalı ondört ailenin zulmü altında inliyor. Bunların özel güvenlik güçleri, silahlı kuvvetleri ve sayısız komando çeteleri 20 bin kilometrekarelik bu toprağı günbegün kana boyuyorlar.

El Salvador sokaklarında zulme ayaklananlara karşı yürütülen insan avına bu kitabın yazarı da tanık oldu. Ekmek, iş, ev, eğitim, sağlık, özgürlük ve demokrasi «suçlarından» yüzlerce kadın, erkek, genç, yaşlı insanın kurşuna dizildiğini gördü.

Köylerde, kantonlarda, eyalet ve fabrikalarda işkenceyle katledilmiş işçi ve köylülerin cesetlerini gör-

düm. Bunlardan çok azının cesetleri sağlam kalmıştı. Çoğunun, cinsel organları kesilip ağızlarına sokulmuş, gözleri oyulup dilleri kesilmiş, yüz ve elleri asitle yakılmıştı. Bir bölümünün ise başları kesilip, ibret olsun diye herkesin görebileceği yerlere asılmıştı.

Terör tarif edilir gibi değildi.

Nüfusunun yüzde 95'inin katolik olduğu bir ülkede gerçek özgürlük istediler diye din adamlarının işkence edildiği ve öldürüldüğü; tek idealleri kendilerini başkalarına adamak olan din öğrencilerinin bıçakla doğrandığı ve dua edenlerin kilise içinde öldürüldüğü bir ülkeyi hayal bile etmek zordur.

Ancak bunların bir teki bile abartılmadı.

19. y.y. da İspanyol sömürgeciliğine karşı yürütülen bağımsızlık savaşının önderi Aguilare kardeşlerin bu kahramanlar ve şehitler toprağı, bir süre önce de saygıdeğer bir Cizvit rahibi olan Rutilio Grande'ın, faşist teröre kurban giden bir aileye yaptığı ziyaretten dönerken çalılıklar arasından çıkan makinalı tüfeklerin ölüm kusan kurşunlarına hedef oluşuna tanık oldu. «Ulusal Güvenlik adına» Molok'a* kurban edildi.

San Vicente'de görev yapan rahip Alirio Macias, ondört aileye hizmet eden onlarca cinayet şebekesinden biri olan ORDEN (Milliyetçi Demokratik Örgüt) adlı faşist çetenin kurşunlarıyla delik deşik edildi.

Rahip Octavio Ortiz, San Salvador'un kanlı sokaklarında yaptıkları bir gösteri sırasında yaralananlar için haç çıkarmış, tanrıdan af dilemişti. Ancak

* Molok : Adına çocuklar kurban edilen eski bir musevi tanrısı

katillerin bu dualara gereksinimleri yoktu: Tankla geçtiler üzerinden. Diğer kurbanlar da aynı akibetten kurtulamadılar ve zırhlı araçların tekerlekleri altında can verdiler.

Faşistlerce katledilen din adamları listesine Rafael Palacios da eklenmekten kurtulamadı. Rahip Palacios, meslekdaşı Alfonso Navarro Oviedo'yla birlikte Miramonte Manastırı'nda katledildi. Ondörtler çetesi onu işçilerin örgütlenmesine yardım etmekten suçlu buldu.

Salvador halkının toplumsal bilincini derinden sarsan en önemli olaylardan biri ise Ernesto Barrera'nın katledilmesi oldu. Silahlı mücadeleyi seçip Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin saflarına katılan bu rahip, rejimin baskıcı güçlerinin kalleşçe bir saldırısında yaşamını yitirdi.

Olay sırasında hemen yanında bulunan Meksikalı rahibe Maria Esther Lopez ise, bir yabancıyı sınırdışı etmenin öldürmekten daha akıllıca olacağını düşünen katillerin kurşunlarından son anda kurtuldu.

Bununla birlikte, başta Katolik Kilisesi olmak üzere kamuoyunun bilincini en derinden sarsan olay, Devrimci Halk Bloku (BPR)'nin bir kolu olan Salvador Köylüleri Hristiyan Federasyonu (FECCAS) genel sekreteri Apolinario Serrano (Polin)'in ve Hıristiyanlık Yolları Hareketi lideri Felipe de Jesus Chancon'un (BPR genel sekreteri Juan Chacon Vasques'in babası) katledilişleri oldu.

Katillerin, halk tarafından sevilen bu kişilere karşı duyduğu nefret ve korku, tanınmaz hale getirilen cesetlerine de yansımıştı. Felipe de Jesus yalnızca

vurulmamış, aynı zamanda yeni bir insanı ifade eden yüzünün derisi yüzülmüş, sayısız suçlara tanık olan gözleri oyulmuş ve ondört aileyi lanetleyen dili koparılmıştı.

Salvador halkına bu faşist terör karşısında devrimci şiddetten başka çıkar bir yol bırakılmamıştı. Ve onlar da tüm barışçıl yolları denedikten sonra, en büyük ve meşru hakları olan ihtilal hakkına başvurmuşlardı.

EKONOMİK VE SOSYAL BİLEŞİM

Yaklaşık yarım yüzyıldır oligarşi ve yabancı sermayenin muhafızlığını yapan askeri diktatörlüğün boyunduruğu altında inleyen bu hapisane - ülkenin eskimiş ve yıpranmış ekonomik, siyasal, sosyal yapısını yerle bir etmek üzere her gün daha çok insan harekete geçiyor. Bu ülke ki :

- Nüfusun binde beşinden azı ekilebilir toprakların yüzde 37,3'ünü elinde tutarken yüzde 91,4'ü sadece yüzde 21,9'una sahip bulunuyor.
- Nüfusun yüzde 58'i yaşamını sürdürebilmek için ayda sadece 10 dolar kazanabiliyor.
- Kırsal alanda yaşayanların yüzde 60'ı, kentlerde yaşayanların ise yüzde 40'ı okuma - yazma bilmiyor.
- Aktif nüfusun sadece yüzde 16'sı sürekli bir işe sahip.
- 10 bin kişiye 3 doktor düşüyor ve ülkedeki 1300 doktorun büyük bir bölümü başkentte bulunuyor.
- Her bin kişiye en çok iki yatak düşüyor ve bu

ülkede çocuk ölüm oranına ilişkin güvenilir bir rakam bulunmuyor.

● Kilometrekareye ortalama 200 kişi düşerken, başkent San Salvador'da en az 200 bin kişi insanlık dışı koşullarda, mukavva ya da gazete kağıdıyla örtülmüş, elektrik ve sudan yoksun barınaklarda yaşıyor.

Böyle bir ortamda, ücret artışı için yapılan en küçük bir eylem bile bir anda büyük sosyal çelişkilere dönüşebiliyor.

DEVRİMCİ VE DEMOKRATİK GÜÇLERİN BİRLİĞİ

Salvador halkının önlenemeyen yükselişi bugünlerde daha da hızlandı. Çünkü ülkenin en büyük devrimci politik - askeri örgütleri **Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri, El Salvador Komünist Partisi, Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri** ve **Devrimci Halk Ordusu (ERP)** ilk kez biraraya gelmiş bulunuyorlar.

Eylem birliği pratikte **Devrimci Halk Bloku (BPR), 28 Şubat Halk Birliği, Birleşik Halk Eylem Cephesi (FAPU)** ve **Demokratik Ulusalcı Birlik (UDN)** gibi büyük kitle örgütlerine de uzanıyor. Toplumsal yaşamda önemli bir yeri olan Katolik Kilisesi ve sosyal demokrat kesimlerin yanısıra Hıristiyan Demokrat Parti'nin gerçekçi - ilerici kesimi ve güvenlik nedeniyle dikkatli hareket etmek zorunda kalan sayısız genç subay da bu örgütlerle işbirliği yapıyor.

Devrimci ve demokratik güçler arasındaki birlik ufku sosyal kurtuluş süreciyle birlikte genişliyor. Birlik süreci, her ikisi de 1979'da kurulan Salvador İş-

çileri Devrimci Partisi ve Halk Kurtuluş Hareketi'yle birlikte diğer grup ve birliklerin de katılımıyla daha da olgunlaşıyor.

Devrimci sürecin niteliksel dönüşümünü sağlayan eşgüdümün zorunluluğu, gösterilerde ve kentler, kasabalar, kantonlar, binalar, fabrikaların silahlı işgallerinde kendini açıkça gösteriyor.

DIŞ MÜDAHALE

Birleşik Devletler Başkanlarından James Carter' in ulusal güvenlik danışmanı Zbigniew Brzezinski El Salvador'daki devrimci durumdan duyduğu tedirginliği saklamıyor. Bu tedirginlik sadece iki ay dayanabilen ilk Cunta yönetiminin yıkılışından sonra ve bu bunalımı atlatmak üzere yapılan «yeni» girişimin halktan destek görmemesi üzerine daha da artıyor. «Yeni» girişim, CIA ile yakın bağları olan Albay Jose Guillermo Garcia, Albay Jaime Abdul Gutierrez ve Albay Adolfo Arnoldo Majano liderliğindeki silahlı kuvvetlerle mühendis Jose Napoleon Duarte'nin başını çektiği Hıristiyan Demokrat Parti'nin sağ kanadı arasındaki ittifakla gerçekleştirilmeye çalışılıyor.

Ondörtler çetesi Küba, Saygon ve Guatemala'da binlerce kişinin kanına giren ABD'li paralı askerlerden özel ordular kuruyor ve El Salvador'da baskıyı artırıyor. Aynı dönemde, yıllarca Paraguay diktatörü Alfredo Stroessner'in danışmanlığını yapan ve ayaklanmaları bastırmada uzman olarak tanınan Robert White büyükelçi atanıyor. Bu arada ABD'nin Amerikalılar arası ilişkilerden sorumlu Dışişleri Bakan Yar-

dımcısı William Bowdler bir ziyarette bulunuyor ve hemen ardından Pentagon'dan danışmanlar gönderiliyor.

Ordunun perde arkası karar mekanizmalarında Amerikalı danışmanların yanı sıra Jose Alberto Medrano gibi generaller, Jose Guillermo Garcia gibi albaylar, Roberto D'Aubuisson gibi binbaşılar, başta ABD olmak üzere yabancı sermayeyle sıkı işbirliği içinde olan Cuscatlan Bankası ve Halk Kredi Bankası gibi mali gruplar bulunuyor. Komuta kademesi yalnızca özel orduların değil, aynı zamanda Ulusal Güvenlik Ajansı (ANSESAL)'ın, Ulusal Muhafızlar'ın, gümrük, hazine ve ulusal polisin, ordunun San Francisco Gotera'daki Karşı-Ayaklanma Okulu'nun, Zacatecoluca'daki Silahlı Kuvvetler Mühendislik Okulu'nun ve katil Mario Sandoval Alarcon'un liderliğindeki Guatemala Ulusal Kurtuluş Hareketi'yle işbirliği içinde olan ORDEN'in faaliyetlerini de yönlendiriyor.

Başta Hill, Regalado ve Duenas'lar olmak üzere El Salvador'un kanını emen bu ondört aile faşist orduyla şirket bağlantıları da kuruyor. Bu şirketler, Merkez Bankası kanalıyla Salvador devletinin kaynaklarının yarısını emen Cuscatlan ve Halk Kredi bankalarının da desteğini alıyor.

Hafta geçmiyor ki, özel ordu ve faşist sağın özel güçleri için Miami ve Guatemala'dan gemiler dolusu silah ülkeye akıtılıyor. Bu arada Ilopango Uluslararası Havaalanı'nın sivil faaliyetleri Comalapa'ya kaydırılarak burası stratejik bir hava kuvvetleri üssüne dönüştürülüyor. Hava kuvvetleri, gerillaları bastırmak üzere son zamanlarda ABD'den savaş helikopterleri

de alıyor.

Aynı günlerde başka bir yönden harekete geçen Birleşik Devletler hükümeti, Honduras'la anlaşmaya vararak, bu ülkenin El Salvador ve Nikaragua sınırı yakınlarındaki ana yollara mayın döşüyor.

STRATEJİK DOMİNO TAŞI

El Salvador'un ABD'nin Orta Amerika politikasında stratejik bir domino taşı olarak görüldüğü tartışılmaz bir gerçek. Pentagon'a göre bu taş düştüğünde, ardından Guatemala ve Honduras da elden gidecek.

Fakat, El Salvador devrimci hareketi yenilgiye uğratılabilirse, uluslararası neo-faşizmin silahlı güçleri Nikaragua'ya da müdahele edebilecek.

Son zamanlarda yaşanan soğuk savaş ortamı, ABD'nin Orta Amerika politikasında önemli bir değişikliğe işaret ediyor. Buna göre, önce Guatemala ve Honduras ordularının desteğinde ve daha sonra da Karayipler'de üslenen ABD tümenlerinin katılımıyla Agustin Farabundo Marti'nin anavatanına doğrudan bir askeri müdahale olasılığı gündemde bulunuyor.

Silahlı müdahalelerde uzman olan General Robert Schweitzer'in de gösterdiği gibi, şimdi ABD kartlarını masaya sermiş bekliyor.

ULUSLARARASI DAYANIŞMA

El Salvador 1932'de büyük halk ayaklanmalarına sahne olmuş, ancak bunlar General Maksimiliano

Hernandez Martinez rejimince bastırılmıştı. Özgürlük, demokrasi, bağımsızlık ve sosyal adalet için girişilen bu savaşımın bedeli çok yüksek olmuştu: 30 binin üzerinde işçi, köylü ve öğrenci yaşamını yitirmişti.

O günden bu yana başta Latin Amerika'dakiler olmak üzere tüm dünyanın ilerici hükümet ve halkları, yarım yüzyıllık mücadelesi yeni ve güç bir aşamaya girmiş olan Salvador halkıyla dayanışma içinde.

II
Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri (F.P.L.)

Salvador Cayetano Carpio: Başkomutan

Salvador Cayetano Carpio... Orta Amerika için çok şeyler ifade eden bir ad. Carpio, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin lideri.

Ve yeraltının **Yoldaş «Marcial»ı.**

Gerçek bir iç savaş yaşayan bu küçük ülkedeki en büyük devrimci politik-askeri örgütün liderinin kimliği on yıldır bilinmiyordu. Salvador halkının son 40 yıllık mücadelesini kendi yaşamında özetleyen işçi sınıfının bu en büyük liderinin yaşayıp yaşamadığı dahi bilinmiyordu. Ardında gerçekle düş arası bir iz bırakmış ve bir efsane olmuştu.

Salvador Cayetano Carpio adı bu ülkede hiçbir

zaman yüksek sesle söylenmez. Mülksüzler için o çok yakın birşey, tümüyle kendilerinin olan bir nesne ve bir kurtuluş umududur. Ondörtler çetesi ve onların muhafızları içinse, bilinç ve sosyal adaletsizliğin kaçınılmaz sonunun bir işaretidir.

Salvador Cayetano Carpio'nun açıklamaları Salvador halkının kurtuluş sürecini daha da hızlandıracaktır. Bu açıklamalar mülksüz kitlelere yeni bir güven aşılamanın yanı sıra, devrimci ve demokratik güçlerin birliğini de pekiştirecektir. Oligarşi ve vahşice işkencelerin kahramam General Jose Alberto Medrano'nun başını çektiği faşist terörist çeteler açısından ise psikolojik bir darbe olacaktır.

Halkının mutluluğu uğruna, ailesinin katli de dahil nice acılara göğüs germek zorunda kalan, bu ülkenin tarihini kanıyla yazan Salvador Cayetano Carpio'nun liderlik yeteneği ve davaya bağlılığı El Salvador'da hemen herkesçe bilinir.

San Salvador'daki Öğretmenler Odası'nda, 22 Mayıs 1979 günü başkent sokaklarında katledilen Emma Guadelupe Carpio Rosales adına dikilmiş küçük bir «devrim anıtı» durur. Ulusal Öğretmenler Birliği'nin 21 Haziran'da yapılan 15. Kongresi'ne de onun adı verilmiştir. Üç çocuk annesi bu kadın Salvador Cayetano Carpio'nun kızıdır. Fırıncılar Birliği'nin lideri olan babası 1946'da hapse atılınca, kendisine işçi sınıfı sahip çıkmış, onu beslemiş ve eğitmişti.

KISA TARİHÇE

Tüm Latin Amerikalı işçiler gibi güçlü bir fiziği

olan 60 yaşındaki bu devrimci, yanlarmda büyüdüğü büyükannesi ve büyükbabasıyla geçirdiği yıllardan, yarım kalan rahiplik eğitiminden ve işçi lideri olarak katıldığı yüzlerce grev ve mücadelelerden süzülüp gelen sonsuz bir alçakgönüllülüğe sahip.

Yoldaş «Marcial», Farabundo Marti FPL içindeki işçi, köylü, öğretmen, eski rahipler ve diğer eğitimcilerin tüm devrimci erdemlerini kendi benliğinde toplamış sanki. Farabundo Marti FPL'li devrimciler de ondan farksız. Örgüte katılış nedenleri sorulduğunda, siyasal nedenlerin yanı sıra insan ilişkilerinin, emeğe verilen önemin ve örgüt üyelerinin insancıllığının da kararlarında büyük rol oynadığını söylemeleri de buradan geliyor.

«LATİN AMERİKA'NIN HO CHI MINH'I» İLE ÜÇ GÜN

Salvador Cayetano Carpio'nun toplantıları daima farklı yerlerde ve büyük güvenlik önlemleri altında yapılıyor.

Kitabın yazarının, Salvador Cayetano Carpio ile yaptığı üç günlük görüşme sırasında dikkatini çeken en önemli nokta, örgütün toplumun en derin yerlerine kadar kök salmış olmasıydı. Örgütün güvenlik ve başarısındaki en önemli faktör de buydu...

Kadın, çocuk ve yaşlıların nöbeti devrimci liderin yalmzca on ya da yüz metre ötesinden değil, daha kilometrelerce uzaklardan başlıyordu.

Karşı-devrimci güçlerin gelişi bu sayede «güvenlik çemberi»nin ilk grubu tarafından görülüyor ve patlatılan bir bombayla durum iç gruplara haber ve-

riliyordu. Böylelikle derhal gerekli çekiliş önlemleri alınabiliyordu.

Ancak hiçbir zaman geri çekilmek gerekmedi. Çünkü bölge, parti kanalıyla siyasal yönden, gerilla ve milisleriyle de askeri olarak Halk Kurtuluş Silahlı Kuvvetleri'nin denetimi altındaydı.

Bu bölgelerdeki kitle örgütleriyse Devrimci Halk Bloku (BPR)'nin denetimindeydi.

MEKSİKA'DA SÜRGÜN: MERIDA'DA İŞÇİ

«Kısa bir süre Meksika'da kaldım.» diye girdi söze Salvador Cayetano Carpio ve devam etti: «Senin geldiğin yerde, Yutacan'da çalıştım. Merida çok şirin bir yer. İnsanları da çok konuksever... Ancak mücadeleyi sürdürmek için geri dönmek zorundaydım...»

FPL güvenlik şefi güvenlik önlemlerinin harfiyen uygulanması gerektiğini vurgulayarak, ilk görüşmemizin en çok dört saat sürebileceğini anımsattı.

Böyle bir anımsatmayı yapmak zorunda kalmıştı, çünkü «Marcial» disipline en fazla önem veren liderlerden biriydi. Zaten diğerlerine örnek olması gereken bir liderin, kendisinin yapmadığını başkalarından istemesi de olanaksızdı.

Son on yılın sorularına cevap veren röportaj işte böyle başladı...

1970 NİSAN'INDA FARABUNDO MARTI FPL

★ **Farabundo Marti FPL neden ve ne zaman kuruldu?**

«Örgütlenme çabalarının başlangıcı 1970'in 1 Nisan'ına kadar uzanıyor. Bu, halkımızın devrimci gelişim sürecinde bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştı. Sınıf mücadelesinin belli bir düzeye ulaştığı bu süreç, mücadelenin tüm alanlarda birleşik olarak yürütülebilmesini mümkün kılan politik ve örgütsel unsurların varlığını gerektiriyordu... Bu tarihsel gereklilik, geleneksel örgütlerin genelde tüm halkı ve özelde işçi sınıfını, artık bir zorunluluk olan savaşımın yeni aşamalarına taşımayı inatla reddetmelerinin ardından bu örgütler içinde vürütülen uzun ideolojik savaşımdan sonra ortaya çıktı... Geleneksel örgütler Salvador halkının artık devrimci silahlı mücadele asamasına geçmesinin gerekliliğini ve olanaklılığını kesinlikle reddediyorlardı. Geniş halk kitlelerinin mücadelesindeki devrimci şiddet öğesinin yükselişini de yadsımaktan geri durmuyorlardı...»

«El Salvador Komünist Partisi ve onun etkisindeki örgütler içinde, halkı savaşımın yeni aşamalarına sürükleyecek politik-askeri stratejiye geçişe inatla direnen bir çoğunluk olmasaydı, kısa zamanda halkın geniş kesimleriyle ve her alanda bütünlesen Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin kurulmasına da gerek duyulmayacaktı.

«Hayat göstermiştir ki, sınıf mücadelesi sürecinin ilerleyişi doğmatik formüllerle durdurulamaz. Çünkü bu formüller, belirli bir noktadan sonra nesnel gerçekliği ve tarihsel ihtiyacı karşılayamaz. Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin ortaya çıkış nedeni işte budur.

«Yineliyorum: Farabundo Marti Halk Kurtuluş

Güçleri kurulmadan önce, Komünist Parti ve diğer örgütler içinde uzun yıllar alan ideolojik bir mücadele vermek gerekti. Bu Küba Devrimi'nin zaferiyle başladı. Aynı günlerde bu örgütler içindeki ileri görüşlü kişiler de artık dogmatik çizginin, devrimci süreci zamanı gelen yeni aşamalara sürükleyemeyeceğini kavramaya başlamışlardı...

«1969 yılı sonlarına gelindiğinde, El Salvador ve halkının artık tüm mücadele yöntemlerini kullanabileceği ve bunların diyalektik biçimde birleştirildiği çok yönlü bir stratejiye gereksinim duyduğu apaçık ortaya çıkmıştı. Silahlı mücadele önce halkın devrimci azmini geliştirmek ve süreç içinde karşı-devrimci güçlerin yok edilmesinde temel araç olacaktı ..

«İşte bu sonuca ulaştıktan sonradır ki, ülkemizdeki devrimci mücadelenin o günkü gereklerini kavrayan ileri görüşlü kişilerin, gerçekçilik duygusuyla harekete geçip, yaşamlarını adadıkları eski örgütlerinden çekilmeleri gerekmişti... Böylece, halk için mücadelenin daha etkili araçlarını oluşturmak bir zorunluluk olmuştu. Artık, bizim için büyük sorumluluk ve onur kaynağı olan o örgütlerdeki görevlerimizden ayrılmamız gerekiyordu.

«Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'ne kurucu olarak katılan üyelerimizin bir bölümü işçi hareketinin saygın liderlerindendir. Örneğin Jose Dimas, İşçi Birliği Federasyonu'nun genel sekreteri ve kurucularından biriydi. Yoldaş Ernesto Morales aynı federasyonun gençlik sekreteriydi. Ve geleneksel örgütlerden ayrılıp yeni devrimci okula katılan diğer işçi liderleri... Bana gelince, yıllarca yürüttüğüm El

Salvador Komünist Partisi genel sekreterliği görevimden ayrıldım. Ayrıldım, çünkü politik-askeri, yani çok yönlü bir devrimci stratejinin gerekliliğini Parti'ye kabul ettirmenin olanağı artık kalmamıştı. Ve bu stratejinin pratik olarak halka gösterilmesi gerekiyordu... Politik-askeri stratejinin doğruluğu bir kez kanıtlanır ve artık yadsınamayacak bir biçim alırsa, ülkedeki diğer samimi güçlerin de yeni bir temelde bizle bağlantı kurması kolaylaşacaktı...

«Diğer bir deyişle, devrimci mücadelenin tek yol olduğu (ki, zaten böyledir) kanıtlanırsa, yalnızca ve yalnızca o zaman daha geniş bir birliğin yolları araştırılmaya başlanabilirdi...

«Bu da Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri ve son on yıllık mücadele sırasında yaşamını yitiren binlerce yoldaşımızın çabaları sonucu açıkça kanıtlandı.»

PRATİĞİN SINAVINA GİRMEK ZORUNDAYDIK

★ **Bugün Farabundo Marti FPL olarak tanınan örgütün 1970-72 arasındaki ilk iki yılında herhangi bir adı yoktu. Bunun nedeni neydi?**

«Biraz önce anlattıklarımın ışığında bir karara varmamız güç olmadı. Nitekim daha ilk toplantımızda, uzun süreli savaşın gerektirdiği özveriden dolayı **'yeni disiplinle devrimciler'** olmak için bu yolu, ülkemizde daha önceden denenmemiş olan bu yolu denememiz gerekiyordu.

«Bu çizgiyi sürdürüp sürdüremeyeceğimizi bunun için yeterli gücü toplayıp toplayamayacağımızı ve yeraltı mücadelesi uğruna normal yaşamı terkedip

gerekli özveriyi gösterip gösteremeyeceğimizi görmemiz gerekiyordu.

«Kısaca pratiğin potasında pişmek zorundaydık. Bir başka açıdan buna, teoriyi pratiğe geçirme yeteneğimizi sınamak da denebilir. Sadece ve sadece pratik bize gerekli yanıtı verecekti...

«Bundan başka, ilk yıllarda El Salvador'da bir yığın teori vardı ve biz masabaşı devrimcilerinin teorilerine karşı mücadele etmek durumundaydık... Dolayısıyla, kendimizin de sözde devrimciler olmadığımızı kanıtlamak zorundaydık. Önümüzde güç ve bilinmeyen bir süreç vardı ve bizim kendimizi sınamamız gerekiyordu.

«İkinci olarak, 1960'lı yıllarda dağlarda yürütülen gerilla mücadelelerinin genel gidişinden olumsuz yönde etkilenmistik. Bu yoldaşlar yabancı yoldaşların desteğiyle kısa yoldan devrime ulaşacaklarını düşünüyorlardı. Ne ki, kısa zamanda parçalandılar ve dağıldılar...

«O nedenle daha baştan bu formülü bir kenara attık ve yurtdışındaki yabancı yoldaşlardan hiçbir yardım istememeye karar verdik. Çünkü «devrimciler» olarak tanınmayı haketme anlamında, devrimci yaşamı pratikte henüz yaşamadığımızı kabul ediyorduk. Bir üçüncü faktör daha vardı. Amacımız sadece kendimizi kanıtlamak ve öncü grubu kurup, etrafında hücreleri oluşturmak değil, aynı zamanda girişeceğimiz pratikle halka, devrimci mücadeleyi tüm perspektifleriyle kavrayan ciddi bir örgütün ortaya çıktığını da göstermek zorundaydık... İşte bu nedenlerle, halkın, örgütümüzün siyasal ve askeri önemini kavra-

masına kadar bir ad almamaya karar verdik...

«Artık bir ad almamız gerektiği yolundaki karara, bazı kurucu yoldaşlarımızm düşmanla giriştikleri bir çatışma sırasında şehit oldukları 1972 eylülünde vardık. Halkın davası uğruna seve seve ölüme giden bu yoldaşlarımızın kaybı halkı sarstı. Salvador halkı bu insanların kararlılığını ve sadakatlerini acı bir deneyimle de olsa bir kez daha gördü...

«Bu arada, uluslararası dayanışma amacıyla bazı eylemlere de girişmiştik. Örneğin, Trelew katliamının ardından Arjantin büyükelçiliğini havaya uçurmuştuk. Emperyalizme karşı bir dizi başka eylem daha gerçekleştirdik. Mücadelenin bütün biçimlerini kullanabilen bir örgütün mümkün olabileceği gerçeği halkı sarsmıştı.

«Artık halkı varlığımızdan haberdar etmenin zamanı gelmişti; Farabundo Marti Halk Kurtulus Güçleri kitlelere nüfuz etmeye ve onların arasında propaganda yürütmeye başlamıştı... Amaç genis bir kitle hareketi yaratmaktı...

HALK LİDERLERİNDEN BAZILARINI TANIMALI

★ **Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin lideri olarak 10 yıldır ilk kez kimliğinizi açıklıyorsunuz. Nedeni nedir?**

«Bu, örgütümüz açısından oldukça doğal bir şey. Bir yeraltı örgütü olması ve hücreler biçiminde örgütlenmesi nedeniyle hiç kimse gerçek adıyla bilinmez. Buna en üst düzey komutanlar da dahildir. Sonuç olarak, örgütümüzdeki yoldaşların büyük bölü-

mü benim gerçek adımı bilmiyor...

«Örgüt kuralı gereği, birbirimizin yüzünü de ancak gerektiği zamanlarda görürüz. Bu yalnızca benim için değil, diğer yönetici kadrolar için de geçerlidir...

«Ancak şunu da vurgulamam gerek. Yalnız gerektiği zamanlar birbirimizi görmek, kollektif olarak hareket etmemizi engellemez. Zaten işimizin niteliği de kollektifliği gerektirir. Kısaca, kişileri gerçek adlarıyla bilmeye gerek yok: Örgütümüz takma ad kullanılmasını gerektiriyor.

«Yeraltında olmanın, güvenliğin, hücreler biçiminde örgütlenmenin ve kollektif işin bir gereği olarak adımın bugüne kadar bilinmemesi doğal bir olay oluyor o zaman...

«Ancak örgüt, siyasal nedenlerle artık adımın açıklanmasını istiyor. Bu nedenler ise içinde bulunduğumuz koşullar ve halkın artık liderlerinden bazılarını tanıma ihtiyacından kaynaklanıyor.»

Savaş Son Aşamasına Yaklaşıyor

«10 yıldır süren bu savaş artık son aşamasına yaklaşıyor... Halkın devrimci iktidarının kurulmasına az kaldı. ABD doğrudan bir müdahaleye kalkışırsa, El Salvador Yankilerin mezarı olacaktır» diye sürdürdü konuşmasını, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin lideri.

«Yoldaş Marcial» bir süre önce **Excelsior**'a* verdiği demeçte de aynı görüşleri dile getirmiş ve eklemişti: «Devrimci demokratik güçlerin birliği ne denli gelişir ve güçlenirse, halkın devrimci iktidarı da o kadar kısa zamanda gerçekleşir...»

* Excelsior: Meksika'da yayınlanan en büyük gazete.

AGUSTİN FARABUNDO MARTI VE 1979 NİKARAGUA'SI

Örgüt, «Özelde El Salvador'un, genelde Latin Amerika'nın gurur simgesi olan» bir adı taşıyor.

Carpio'nun deyişiyle **Agustin Farabundo Marti,** «Latin Amerika halklarının en büyük devrimcisiydi. Örnek bir enternasyonalist olarak, Nikaragua'nın Segovia'larında Sandino ve gerillaları ile omuz omuza çarpıştı. 1930 Martı'nda Komünist Parti'yi kuran devrimci lider, iki yıl sonra başlayan büyük halk ayaklanmasının da öncüsüydü. Ancak ayaklanma yenilgiyle sonuçlandı. Çünkü: Gelişmiş bir işçi sınıfı yoktu; savaşı sürdürmenin diğer temel gerekleri olan askerlik bilgisi, silah ve askeri altyapı neredeyse sıfırdı; ayaklanmanın öncüsü olan Parti henüz oturmamıştı ve zayıftı...»

Agustin Farabundo Marti bu ayaklanma sırasında tutsak edildi ve ihanetle suçlanarak General Maksimiliano Hernandez tarafından kurşuna dizildi. Agustin Farabundo Marti ile birlikte 30 bin Salvadorlu da yaşamını yitirmişti.

«Halk hareketinin yenilgiye uğramasında büyük rolü olan bu hataları tek tek inceledik ve bu kahramanca deneyimden dersler çıkardık.» dedi Carpio.

Sonra birden sustu... Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'ni bugünlere getiren sayısız şehidin adları geçiyordu aklından... Sadece ilkleri hatırlayabildi. Salvador şafağının yaratıcılarını...

Ve ekledi:

«Agustin Farabundo Marti'nin gösterdiği enternasyonalizm örneği, Nikaragua Sandinist halkının

çarpıştı Somoza diktatörlüğüne karşı yürüttüğü mücadele sırasında bir kez daha yaşatıldı. Örgütümüze bağlı bir tugay, büyük devrimcimizin adı ve kızıl bayrağı altında Nikaragüa'lı kardeşlerimizin özgürlüğü için dövüştü, kanını döktü. 1979 yılında Nikaragua topraklarında canlarını verenlerden topçu Luis, Neto, Morris ve Quique Devrimci Konsey'in 6. toplantısında, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin adları sonsuza dek yaşatılacak onur temsilcileri ilan edildiler...»

Kendilerini kanıtlamaya ve halkın politik-askeri desteğini kazanmaya çalıştıkları devrim okulunun bu ilk günlerinde ve daha sonra bazı operasyonların gerektirdiği durumlarda Carpio da silahlı eylemlere bizzat katıldı.

SİYASİ İLTİCA «SİYASİ AVANTAJ DEĞİLDİR»

El Salvador'un özel koşullarının (Her yanı yollarla örülmüş, alçak dağlarla kaplı ve kilometrekareye 200 kişinin düştüğü küçük bir kara parçası) bir sonucu olarak. Halk Kurtulus Gücleri'nin en belirgin karakteristiklerinden biri siyasi iltica yoluna başvurmamaktır.

«Ülkemizdeki mücadele oldukca güç koşullar altında vürüvor. Baskı kendini her dakika hissettiriyor,» dedi Carpio. «Devrimciler gece-gündüz tetikte beklemek zorundalar. Sokağa çıkmak bile başlı başına bir risk. Hemen hemen bir askeri eylem sayılır... Bunun yanında, yoldaşlar sürekli çalışmak ve her alana uzanmak durumundalar. Kitlenin arasında, gerillanın

içinde, orduda, her alanda... Kısaca, yaşamları her an tehlikede.

«Bundan dolayı, kesinlikle bundan dolayı ki, ölüme her an hazırlıklı olmalıydık. Yoldaşlarımız artık halkı uğruna her zaman ve her şart altında hayatlarını vermeye hazırdır. Nerede gerekiyorsa; evde ya da dağda... ORDEN çeteleri ne zaman saldırırsa... Yoldaşlarımız gereğinde ailelerinden uzak aylarca dağda saklanmak zorunda kalıyorlar.»

Faşist tehdit yüzünden aylarca, hatta kimi zaman yıllarca bir köy yüzü dahi göremeyen köylülerle karşılaştım. Bu insanların çevre desteğine ihtiyaçları vardı ayakta kalabilmek için.

İşte insan, ülkenin her milimetre toprağında zorlu bir mücadelenin sürdüğünü bu zamanlarda daha iyi anlıyordu. «Bu güç durumlar kimi zaman iltica ederek kurtulma düsüncesini kamcılıyordu. El Salvador'u terkedip, böylece ölümden kurtulmak... Nitekim binlerce yurttaşımız bu yola başvurmak zorunda kaldı...»

Halk Kurtuluş Güçleri'nin komutanı burada durdu ve üzerine basa basa:

«Devrimciler bu yolda halka örnek olmalı ve onların yanında kalmalıdır.» Devrimci, gizli mücadelenin her yönüyle başarılı olması için, güç koşulları da kendi lehine çevirmeyi bilmelidir. Ezilen halka hizmet için her koşulu ustaca kullanmayı öğrenmelidir.

«Bunun içindir ki, örgütümüz iltiçayı El Salvador devrimcileri açısından olumlu bir yol olarak görmemektedir. Özel koşulların gerektirdiği bazı özel durumlar olmuştur. Ki, bunlar da istisnadır...»

BİRLİK: TARİHSEL BİR DÖNÜM NOKTASI

Amerika Birleşik Devletleri'nin Orta Amerika'daki çıkarları açısından hayati bir önem taşıyan bu ülke, son zamanlarda askeri-politik örgütlerle kitle örgütleri arasında hızla gerceklesen bir eylem birliği sürecine tanık oluyor.

★ **Carpio'nun bu birlik ve onun koşulları hakkındaki düşünceleri neydi?**

«İşbirliği yolunda aşamalı olarak atılan bu adımlar devrimci mücadelemizin pratiği açısından bir zaferdir. Devrimci ve demokratik güçlerin ilerici, yoğun, hızlı ve kararlı bir tempoda karşılıklı devrimci güvenini ve çeşitli alanlarda işbirliğini gerçekleştirecek tümüyle yeni bir aşama başlamıştır.

«Farabundo Marti Halk Kurtulus Güçleri, Ulusal Direniş ve El Salvador Komünist Partisi arasında varılan ve tam birlik sürecini baslatmak üzere bir esgüdüm komitesinin kurulmasını öngören anlaşma gerçek bir tarihsel adımdır. İktidar mücadelesinde artan bir önem taşıyan yoğun çatışmaların başlamak üzere olduğu bir zamana denk gelmesi de bir başka yönüdür.

«Anlaşmanın tarihsel bir dönüm noktası olduğunu söyleyebiliriz. Anlaşma, zulme, baskıya, açlığa, demokratik özgürlüklerin gaspedilisine nihai darbeyi vurmak ve adil, insancıl, kardesce demokratik hakların özgürce kullanıldığı düzenin temelini oluşturan halkın devrimci iktidarını kurmak için sarfedilen ortak çabalarm somut bir isareti olacaktır.

«Çok kan akıtıldı bu aşamaya varabilmek için. Birlik anlaşmasına varabilmek bizim için, pratik an-

lamda, stratejimizin doğruluğunun kanıtlanması demekti. Bu aynı zamanda, gerçekliği yanlış değerlendiren dogmaların terkedilmesi ve tüm ilericilerin El Salvador'daki tek yolun bir halk devrimi olduğunu kavraması gerektiği anlamına geliyordu.

«Bu temelde ve ne yaptığımızın bilincinde olarak halkın birliğine doğru adım attık.

«Bu, sömürülen sınıfların kurtuluşu uğruna en iyi binlerce yurttaşımızın canını vermesini gerektiren bir stratejinin zaferidir. Bu, engellemek için ezen sınıfların tüm zalimliğini sergilediği, kitlelerin en küçük bir sorununu dahi çözmekten ne kadar aciz olduklarını teşhir eden bir stratejinin zaferidir.

«Artık demagojik çözümlere, emperyalistlerin yerel işbirlikçilerle beraber ezen sınıflara ve onların servetine muhafızlık yapanlara arka çıktığı gerçeği dışındaki düzmece tezlere yer yoktur. Halkın diğer mücadele biçimleriyle birlikte yürütülen silahlı mücadeleden başka çözüm yolu olmadığı bir kez daha kanıtlanmıştır. Halkın mutluluğunu isteyen tüm örgütler de artık bunu kabullenmiştir. İşte, devrimci birliğe giden esgüdüm cabalarının üzerine oturduğu temel budur.

«Salvador'daki devrimci örgütlerin değişik kökenlerden kaynaklanması ve değişik yollar izlemesinden dolayı doğaldır ki, üst düzeyde birliğe giden bu yol pürüzlü olacaktır. Üst düzeyde birlik, tüm alanlarda sağlanan organik bir birlik olacaktır.

«Bununla birlikte birşeyden kesinlikle emin olmalıyız: Halk devriminin tek çözüm yolu olduğu gerçeğini kavrayan bizler, zulüm ve sömürüyü yerle bir

olecek halk hareketini engellenemeyen bir ırmağa çevirmek için birlik içinde olmamız gerektiğinin de bilincindeyiz.

«Devrimci örgütler ve onları yöneten bizler bu birliği, süreç içinde ortaya çıkabilecek güçlüklerden yılmadan, gerçekleştirmeye, geliştirmeye ve daha yüksek aşamalara doğru götürmeye kesin kararlıyız. Halkımızın emperyalizm ve ezen sınıflardan gelen saldırılara karşı kovabildiğini bugüne kadar nasıl gösterdiysek, devrimci ve halkçı güçlerin birleşmesi sürecinde çıkabilecek güçlükleri alt edebilecek olgunluğa sahip olduğumuzu da göstereceğiz.

«Bundan dolayı açıkça belirtmeliyiz ki, tüm halkın eli tek bir yumruk oluncaya kadar sürecek olan birleşme süreci kararlı bir temele oturmuştur...

«Halkın devrimci iktidarının kurulmasına az kaldı... Halk ilerliyor ve hiçbir güç onu engelleyemez. Hiç kimse ve hiçbir şey Salvador halkının kurtuluş sürecini durduramaz...

«Birleşmeye doğru atılan adımlar sağlam ve bilinçli adımlardır. Bu süreci sonuna kadar götüreceğiz. Bu adımlar El Salvador'un tarihinde yeni bir süreç açıldığını göstermektedir. Halk devriminin zaferini ve sosyalizme ilerleyişini bu adımlar kesinleştirecektir.

HALKIN GENİŞ BİRLİĞİNE İHTİYAÇ VAR

★ **Ulusal Eşgüdüm Komitesi (CN)'ye henüz katılmayan örgütler de var. Komite bunlara da açık mı?**

«Evet, kesinlikle onlara da açık. Halkı daha geniş bir tabanda biraraya getirebilmek için, CN diğer örgütlere de açık tutulacaktır. Buna örnek olarak: Birlik anlaşması Halkın Devrimci Ordusu (ERP)'den de söz etmektedir... Ortak düşmana karşı tüm örgütlerin güç birliği yapması gerekmektedir... Bunu halk istiyor...

«Eşgüdüm komitesinin kuruluşu geniş bir destek görünce. Devrimci Halk Bloku, 28 Şubat Halk Birliği, Birlikci Halk Eylem Cephesi ve Ulusalcı Demokratik Birlik'in katıldığı başka bir komite daha kuruldu.

«Mücadeleye inanmış işçi, köylü ve diğer kesimlerin oluşturduğu kitle örgütleri arasındaki eşgüdümün, ikinci bir aşamayı temsil ettiği, savasın kitlesel boyut aldığı bir aşamayı gösterdiği söylenebilir.

«Bununla birlikte, yakınlaşma ve birlik sürecine katılması gereken başka gruplar da var. Yani. Kilisenin demokratik kesimlerini, insani özelliklerini yitirmemiş ordu mensuplarını, diğer meslek sahiplerini, küçük ve orta düzeydeki işadamlarını kastediyorum. Birlik programı bunları da içeriyor.

«Bu birlik için kuşkusuz öncelikle gerekli ortam ve kanallar oluşturulmalıdır. Bu ortam ve kanallar önce politik-askeri örgütler düzeyinde, daha sonra militan kitle örgütleri çerçevesinde ve nihayet demokratik örgütler temelinde olusturulmalıdır. Örneğin Sosyal Demokratlar ve Hıristiyan Demokratlar'ın ilerici kesimleri demokratik örgütler arasında yer alabilir. Birlik kanalları kuşkusuz, halk için, özelde işçi sınıfı ve genelde tüm çalışanlar için mücadele etmek isteyen silahlı kuvvetler subaylarına da açık olmalıdır.

«Görüldüğü gibi, devrimci bir halk iktidarının temeli olan geniş tabanlı devrimci birlik sürecinin henüz başındayız.»

HIRİSTİYAN DEMOKRATLAR

Orta Amerika'daki çıkarlarını altüst eden devrimci gelişimi durdurmak isteyen Birleşik Devletler, El Salvador'daki cuntaya dolar yağdırıyor.

★ **Bugünkü Salvador rejiminde Hıristiyan Demokratlar'ın rolü nedir?**

Birlik programımn Hıristiyan Demokratlar'ın ilerici kesimlerini de kapsadığını açıklayan «Marcial» devam etti:

«Sadece iki ay iktidar olan ilk cuntanın çökmesi üzerine bir yenisi kuruldu. Ancak bu defakinin işi daha zordu. Çünkü ABD emperyalizmi cuntayı ayakta tutabilmek için daha pervasız, daha açık davranmaya başladı.

«Washington, halk katliamını sürdürmek ve karşı-devrimci savaşı tırmandırmak üzere, mali yardım yapmanm yanı sıra, askeri diktatörlüğü kamufle edebilmek için Hıristiyan Demokrat liderleri ön plana çıkarmaya da çalıştı.

«Hıristiyan Demokratlar da buna boyun eğdi. Tabii buna katılmayanlar da vardı. Başlıca üç grup var Hıristiyan Demokratlar'ın içinde.

«Bu gruplardan birinin başında, en gerici çıkarları temsil eden ve oligarşiyle anlaşan Jose Napeleon Duarte bulunuyor.

«ABD Dışişleri Bakanlığı'yla yakın ittifak içinde

bulunan ikinci grubun başını ise, geçmişte solcu olduğunu ileri süren, bugünse Duarte grubuyla işbirliği yapan ve merkez-sağı temsil ettiklerini iddia eden Ruben Zamora çekiyor.*

«Bu iki grup Hıristiyan Demokratlar'ın ilerici kesimini tecrit edip etkisiz hale getirdi. Hareketsiz kalan bu kesim böylece sadece emperyalizmin çıkarlarına hizmet eder bir duruma geldi.

«Hıristiyan Demokratlar'ı tam bir gerici egemenliğine sokmayı başaran ABD Büyükelçisi Robert White böylece görevini yerine getirmiş oldu. Robert White daha sonra, dünyanın en canavarca rejimi Stroessner diktatörlüğüne danışmanlık yapmak üzere Paraguay'a gitti...»

ULUSLARARASI DAYANIŞMA

Nikaragua Devrimi sırasmda doğrudan bir emperyalist müdahalenin engellenmesinde başlıca faktör, özelde Latin Amerika, genelde ise tüm dünyadaki ilerici yönetim ve halkların desteği olmuştu.

★ **Uluslararası dayamşma hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?**

«Öncelikle şunu belirtmeliyim: Halkımız devrimi meşru hakkı olan kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde gerçekleştirmek istiyor. ABD'nin El Salvador'un ekonomik, siyasal ya da askeri işlerine karışmaya

* Ruben Zamora: Bu kitaptaki röportajların gerçekleştiği tarihten kısa bir süre sonra Duarte'den uzaklaşarak Hristiyan Demokratlar'ın ilerici kesimleriyle birlikte Sosyal Hristiyan Hareketi'ni kurdu ve FDR ile birleşti.

hiçbir hakkı yoktur... Washington bu gerçeğe karşın, ülkemizde kendine bağlı bir kapitalizm yerleştirme çabalarından vazgeçmiyor.

«Ancak, emperyalizmin kanlı yumruğu yine kıtamızın anti-emperyalist yönetimlerinin dayanışmasıyla durdurulacaktır. Nikaragua örneğinde olduğu gibi... Bu dayanışmaya dünyanın diğer ilerici haklarımn da katılacağına eminiz.»

EL SALVADOR: ABD'Lİ DENİZ PİYADELERİNİN MEZARI

★ **ABD'nin El Salvador'a askeri bir müdahalede bulunma olasılığı nedir?**

«Emperyalizmin Orta Amerika ve Karayipler'e her an bir müdahelede bulunabileceği gerçeği akıldan çıkarılmamalıdır. Bunun somut göstergesi de 1979 Eylül-Ekim aylarında yaşanmıştı. El Salvador'daki devrim çabalarının ciddiyet kazandığı bu tarihte ABD Başkanı bir açıklama yaparak, Küba'da Sovyet askerleri bulunduğunu ileri sürmüştü.

«Carter bu yalanla, müdahale için ortam yaratmaya çalışmıştı. Nitekim, ezen sınıfların ve emperyalizmin çıkarlarının tehlikeye düştüğü bölgelere müdahalede bulunmak üzere kurulan Çevik Kuvvet (RDF) de düşüncelerimizin açık bir kanıtıdır...

«ABD, içlerinde El Salvador da olmak üzere, Orta Amerika ve Karayip ülkelerine müdahale niyetini hiçbir zaman gizlememiştir... Washington bu amaçla, önce Guatemala ve Honduras'ın kukla ordularını kullanmak isteyecektir. Bunlar yetmediğinde ise ken-

disi sahneye çıkacaktır. Ancak hatırlatayım: Emperyalizm doğrudan müdaheleye kalkışırsa, El Salvador ABD'li deniz piyadelerinin mezarı olacaktır.»

YAKIN GELECEK: BÜYÜK MÜCADELE ZAMANI

★ **Yakın gelecekte neler bekliyorsunuz?**

«Yakın gelecek halkımızın en büyük mücadelelerinden birine sahne olacaktır. Toplumsal kurtuluşa giden yol zorlu bir yoldur. Biz uzun süreli halk savaşı yolunu seçtik. Bu savaş artık son aşamasına giriyor.

«Uzun süreli savaş sonsuza dek savaş demek değildir. Basitten karmaşığa doğru ilerleyen uzun süreli halk savaşımız şimdi mücadelenin en yüksek aşamasına giriyor.

«Halkımızın geleceği, devrimin zaferinin geleceğidir: Önce egemen ve bağımsız bir devlet; ardından tüm dünya halklarının birliği. Bu çok uzak değildir.»

Gerilladan Partiye

"ANA MARIA"

«Ana Maria», Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'nin «ikinci adamı». Salvador Cayetano Carpio'dan sonraki en üst düzey görevli.

Örgütün politik-askeri karar organı durumundaki Devrim Konseyi'nin yüzde kırkı kadınlardan oluşuyor.

Örgüt üst düzey yönetimine ilişkin bu tür bilgiler ilk kez açıklanıyor. FPL aynı zamanda ilk kez bir gazetecinin Kongre'ye katılmasına izin veriyor. Kongre her alanın en üst düzey sorumlularını biraraya getiriyor: Milislerden, gerilladan, ordudan, kitle örgütlerinden, ajitasyon-propaganda bölümünden vs... Yaş farkını engel olarak tanımayan bu yoğun mücadelenin potasında hep birlikte erimiş değişik kesimlerden kadrolar var.

Nüfusun yarısını oluşturan kadınlara söz hakkı tanımayan baskıcı düzenle tezat oluştururcasına, devrimci savaşın lider kadrosunun önemli bir bölümünü kadınlar meydana getiriyor.

Ailelerin yüzde 80'inin dağılmış olduğu bu ülke topraklarında yaptığımız incelemeler, devrimci mücadelede kadınların önemli yeri olduğunu ortaya koydu.

Hatta bir olayda, devrimcilerin Ulusal Muhafız karargahına karşı giriştiği bir saldırı sırasında, 19 yaşındaki gerilla lideri «Patricia»nın dramatik ölümüne tanık oldum. Tanınmaz hale gelen cesedi karşı-devrimci güçlerce alınarak bir morga götürüldü. Fakat cesedi, aynı akşam FPL üyelerince geri alındı. «Patricia»nın cesedi daha sonra bir sendika merkezine getirilerek tören yapıldı.

Bu genç devrimcinin ertesi gün düzenlenen cenaze törenine binlerce kişi katıldı. Paula Emilia Osorio'nun, «Patricia»nın cansız bedenini taşıyan tabut işçi ve öğrencilerin omuzları üzerinde götürüldü mezarına.

«Eva», «Ursula», «Rumilia», «Juana Montano» da aynı uğurda canını veren yüzlerce kadından sadece birkaçı...

Mücadele günbegün yoğunlaşıyor, savaş yayılıyor ve yeni boyutlar alıyor.

22 Ocak, Salı günü başkentte düzenlenen 300 bin kişilik gösteri ondörtler çetesinin hizmetindeki askerlerin saldırısına uğradı.

G-3'lerden çıkan kurşunlar 50 kişinin canını aldı, 230'unu ise yaraladı. Farabundo Marti FPL, Ulusal Direniş, Komünist Parti ve Halkın Devrimci Ordusu

(ERP) gerekli önlemleri almasaydı kayıplar belki daha çok olacaktı. Devrimci ve demokratik güçlerin birleşmesini koşulsuz destekleyen bu binlerce insanın korunmasında, baskıcı güçlere karşı akıllıca ve cesurca karşı koyan çok sayıda kadının da önemli payı vardı.

22 Ocak günü düzenlenen bu gösteri, tüm ülkeyi saran birlik ruhunun önemli bir göstergesiydi. Katliam rizikosunu hiçe sayıp San Salvador sokaklarına dökülen 300 bin insanın bu gösterisi, sosyal adaletsizlik düzenini çökertmek için kurulan birliğin sarsılmazlığının da bir göstergesiydi aynı zamanda.

Ocak ayında Coatepeque ve diğer dokuz kentin ele geçirilmesiyle sonuçlanan Farabundo Marti FPL saldırısında da yüzlerce kadın savaşçı görev almıştı. Yoldaş «Patricia»nın adının yanına onlarca ad daha eklenmişti bu savaşta.

KESİN GİZLİLİK

El Salvador'daki devrimci savaş ne kadar güç, ne kadar yoğun ve ne kadar karmaşıksa, ülkedeki en büyük politik - askeri örgütün üst düzey kadrolarını biraraya getiren konferans için alınan güvenlik önlemlerinin de o kadar geniş olması doğaldır.

Kimi zaman bir arabanın arkasına atılmış bir çuval içinde yolculuk ettim. Kimi zaman gözlerimi kapayıp başımı eğmek zorunda kaldım. Kimi zamanlarda da köylü kadın ve çocuklarının nöbet tuttuğu keçi yollarından yürüdüm. Uzun, gergin yolculuklardan sonra ulaştığım sığınaklarda maskeli ve kukuletalı in-

sanlarla oturdum.

Devrim Konseyi üyeleri dahi birbirlerinin gerçek adlarını bilmiyorlardı. Kimliğinin açıklanmasına izin verilen tek kişi, **Farabundo Marti FPL**'nin lideri Salvador Cayetano Carpio idi.

SİLAHLI KOMANDOLAR:

Farabundo Marti FPL klasik yönteme göre örgütlenmemişti. Yani, önce siyasal hücreler temelinde örgütlenmiş bir Parti ve sonra buna bağlı bir askeri kanadın oluşturulmasını öngören klasik örgütlenmeden farklıydı.

Farabundo Marti FPL'nin örgütlenmesinde başlangıç noktası, basitten diyalektik biçimde karmaşığa doğru ilerleyen bir gerilla yapısı oluşturmak oldu. Sürecin bütünü acısından ise, basit gerilla yapısından, kitlelerin mücadelesinde nitelik ve niceliksel bir sıçrama meydana getiren sınıf temelinde bir Partiye doğru gelişim sözkonusu.

★ **Buna göre, FPL'nin kökeninde foko anlayışı mı yatıyor?**

«Devrimciler nesnel gerçekliğe bakar ve ondan yola çıkar... Ya bizim gerçekliğimiz nedir?

«İlk grup sıfırdan yola çıktı. Lojistikten, alt-yapıdan, paradan, silahtan ve dahası askeri bilgiden yoksunduk. Fakat halka, kendi gücüyle düşmanı altedebileceğini ve altetmesi gerektiğini göstermek zorundaydık... Yani iki seçenekle karşı karşıyaydık: Gerçek çözüm yolunu bir yana bırakıp, başarısızlığı kanıtlanmış daha önceki yöntemleri sürdürmek, ya da

silahlı komando grupları oluşturmak. Biz ikinciyi seçtik....

«Farabundo Marti FPL'yi kuranlardan büyük bir bölümünün işçi ya da işçi sınıfı kökenli olduğunu da vurgulamak gerek. Militan işçi hareketlerine önderlik ettik; zaman içinde deneyim kazandık ve işçi sınıfının gereksinimlerini daha iyi öğrendik. Askeri diktatörlüğün ülkemizde seçim yolunu kapadığı ve sendikaların kendi başlarına halkı yönlendirebilecek unsurlar olmadığı sonucuna vardık. Sivasal alanla sınırlı mücadelenin ve özellikle barışçıl-yasalcı yolların hiçbir yere götürmeyeceğini kesin olarak gördük. Öyleyse yapmamız gereken sev. diğer mücadele biçimlerinin de vürütülebileceğini halka göstermekti.. Böylece, Parti yapısı yerine silahlı komando yapısından yola çıktık.»

DEVRİMİ HALK YAPAR

El Salvador'un gizli zindanlarında bir yıldan fazla süreyle en vahşi işkencelere göğüs geren, halkının yanında hergün ölüme meydan okuyan Yoldaş «Marcial» üzerine basa basa konuştu:

«Emekçi sınıfıyla omuz omuza geçirdiğimiz uzun mücadele yıllarından sonra devrimi yalnız ve yalnız halkın kendisinin yapabileceğine artık kesinlikle inanmıştık. Halkın korkunç bir potansiyel oluşturduğunu sadece teoride değil, pratikte de görmüştük.. Sömürü düzeni, mücadeleye ancak halkın da katılmasıyla yıkılabilirdi.. Silahlı komandolar ise bu volda bir baslangıçtı..

«Burada bir konuyu özellikle vurgulamalıyım: Eylem cizgimiz daha bastan itibaren, her yönüyle ele alınmış bir plana göre yürüyordu. Silahlı komandolar, yani gerillalar, hiçbir zaman devrimi gerçekleştirmenin tek unsuru olarak görülmedi.

Gerilla, temel görevi, halka diğer mücadele yöntemlerini de kullanabilecek güçte olduğunu gösteren öncü kuvvetti. Gerilla mücadelesine paralel olarak, halk icinde de calısma yapıldı ve onların da silahlı ya da diğer mücadele bicimlerine katılması sağlandı.

«Kısaca gerilla, sadece silahlı eylem değil kitleye ulaşıp onun içinde de çalışma yapmak gibi bir diyalektik kavrayış temelinde olusturuldu.

«Politik ve askeri anlayışımız birkaç ay gibi kısa sürede somut bir temele oturmuş oldu... Bu temel, sürecin diyalektik olarak kavranışı üzerine oturmasaydı, sadece askeri yönü olan bir örgüt olarak kalacaktık.

«Örgütümüz böylece kısa bir zamanda hem siyasal hem de askeri bir yapı olarak ortaya çıkmış oldu. Buna paralel olarak diyalektik kavrayış da gelişiyordu. Örneğin, devrimi ancak halkın gerçekleştirebileceği; gerilla savaşının, halkın yürüteceği her yönlü mücadelenin bir geçiş aşaması olduğu gibi.

«Bu kavrayış bizi, gerillanın devrimi tek başına gerçekleştirebileceği düşüncesinden uzak tuttu. Kitleden yalıtılmış gerilla, devrimi gerçekleştirmede halkın yerini alamaz.»

BİZİM VE DİĞER HALKLARIN DENEYİMLERİ

El Salvador'un despotik bir askeri iktidar tara-

fmdan yönetildiği 1967 yılının Nisan'ında olağandışı bir olay meydana geldi. Eylem birliği yapan işçiler askeri diktatörlüğe rağmen genel greve gitmeyi başardılar. Zacatecoluca'ya iki kilometre uzaklıktaki Acero, S.A. çelik işçileriyle dayanışma için başlatılan bu genel grev başarıyla sonuçlandı ve çelik işçileri de grev hakkı kazandı.

O zamanlar fırın işçileri sendikasının başkanlığını yapan ve grevin öncülerinden olan Salvador Cayetano Carpio, «Nisan 1967 Genel Grevi» adıyla, bu grevin işçi hareketi tarihindeki yerini inceleyen bir kitapçık yayınlamıştı.

O günleri kastederek yıllar sonra şu sözleri söylüyordu:

«Tüm içtenliğimle belirtmeliyim ki, fokoculuğu baştan beri reddediyorduk...

«Çünkü, Güney Amerika ve diğer ülkelerdeki bu tür gerilla hareketlerinin nasıl yenilgiye uğradığını görmüştük. Bunlar halktan kopuk, kitleyi örgütlendirmesini bilmeyen, kendilerini askeri düzenlemeye hapsetmiş örgütlerdi... Biz ise, oluşturduğumuz destek gruplarının da yardımıyla emekçi sınıfı ve öğrenci kesimini büyük ölçüde etkilemiştik... Ancak faaliyetlerimizin ağırlık noktasını öğretmen kesimi oluşturuyordu...

«1974'te tarım emekçileriyle yoksul köylülüğe ulaşmayı başardık. Ve büyük bir bölümünü örgütlenmemize kattık. Böylece gerilla-kitle hareketi ilişkisine ve etkileşimine yeni bir şekil verdik... Yani, diğer örgütlerde gördüğümüz kopukluk hatasına düşmedik...»

Carpio devam etti:

«Kitle üzerindeki etkimizin artmasına paralel olarak, gerillanın gelişim ortamı da oluşmaya başladı. Buna bağlı olarak artan kitlesel militanlaşma, savunma müfrezeleri ve halk milislerinin oluşturulmasına giden kitlesel şiddet için ortam yarattı. Kuşkusuz bu gelişme de parti olarak örgütlenecek bir siyasal öncüye ihtiyaç doğurdu ve ortam yarattı.

«Böylece Marksist işçi sınıfı partisinin kurulması için gerekli ortam oluşmuş oldu: Kitlesiyle, gerilla güçleriyle, ordusuyla, milisiyle, silahlanmış halkıyla yeni bir düzen talep eden işçi sınıfının partisi.»

BAŞLAMAMIZ GEREKEN YERDEN BAŞLADIK

Farabundo Marti **FPL** lideri sürdürdü:

«Diyalektik süreç adeta kendi kendine akıyordu: Dış görünüşe göre en geriden başlamıştık. Gerçekte ise, özel koşulları da gözönünde bulundurarak başlamamız gereken yerden başlamıştık... Kadrosu mücadele içinde yoğrulan ve hergün biraz daha büyüyen bir partimiz var artık: Gerillayı, milisleri ve orduyu yönlendiren Marksist-Leninist bir Parti... Kitleler bize katılıyor... ve öncünün rehberliğindeki halk devrim davasına sahip çıkıyor.

«Silahlı komando ile başlamış olmamıza karşın, bu yol Marksizm yoludur. Ülkemizin özel koşullarında tek diyalektik çözüm yolu buradan geçiyordu çünkü. Bu strateji yalnız bize özgü değildi kuşkusuz. Benzer koşullarda ortaya çıkan başka örgütler de vardı.»

BASİTTEN KARMAŞIĞA

«Burada hatırlatılması gereken bazı noktalar var. 'Önce gerilla mı, yoksa Parti mi?' gibi yapay bir sorunumuz olmadı. Bunları birbirine zıt iki ayrı seçenek gibi görmedik hiçbir zaman. Sadece entellektüellerin kafasını yoran bu tür yapay bir soruna girmedik biz. Tıpkı, 'barışçıl mücadele mi, yoksa silahlı mücadele mi' gibi bir ikileme düşmeyişimiz gibi... Yalnızca nesnel gerçeklikle ilgilendik ve basitten karmaşığa, dogmatik olmayan bir anlayışla, diyalektiğe ters düşmeden ilerledik.

«Mücadelenin politik ve silahlı biçimlerini iki ayrı kutup olarak değil, birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak gördük. Bu iki biçimi hem birleştirdik hem de geliştirdik. Aynı şey Parti-gerilla ilişkisi için de sözkonusuydu. Çünkü her ikisi de Salvador toplumunun gelişim sürecinin bir parçasıydı. Gerilla-halk, gerilla-kitle mücadelesi ilişkisinde de durum farklı değildi: Herşey toplumsal kurtuluş sürecini hızlandırmaya yönelik bir karşılıklı ilişki içindeydi.

«Mücadelenin tüm biçim ve araçlarını birleştirmekten sözediyor, birleştirmeye ve yükseltmeye inanıyorsak, bu araçları neden birbirinden ayrı değerlendirelim? Daha önce de vurguladığımız gibi sorun, belirli bir mücadele biçimini biraz daha ön plana çıkarma gereksinimidir. Bu, halkın kendi gücüne güvenini artırmayı amaçlayan silahlı mücadele biçimidir... Gerillanın oluşturulmasının nedeni de budur...

«Yola çıkarken dahi, toplumu değiştirebilecek tek gücün daima halkın kendisi olduğu görüşünden hareket ettik. Bu nedenle de köylülükle ittifak halindeki

işçi sınıfının öncülüğünde yürüyen bir politik-askeri strateji temelinde tüm süreci birleştirme gereği duyduk...

«Toplumun diğer sınıflarının, gruplarının ve kesimlerinin mücadeleye katılış süreci de bu arada hızlanıyor. Amacımız halkın devrimci ittifakını sağlamaktır. Bu ittifakın gücü, sürekliliği ve gelişimi, kitle örgütlerinin, gerillanın, milislerin ve ordunun mücadele sürecini yönlendiren işçi sınıfı Partisinin doğru önderliğine bağlıdır... Kısa dönemdeki temel taleplerden cephe savaşına kadar...

«Kısaca, **Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri**'nde en baştan itibaren ideolojik, siyasal ve askeri uyumluluk hüküm sürüyordu.»

Devrimci Hükümetin Programı

«Ondört ailenin ve onların servetine muhafızlık yapanların saltanatına ve emperyalist yağmaya son verecek olan **Halkın Devrimci İktidarı (PRG)** sosyalist bir iktidar olmayacaktır» diye girdi söze, Salvador Cayetano Carpio.

Farabundo Marti FPL milisleri, gerilla ve ordusunun başkomutanı ve Parti'nin kurucusu, sadece işçi ve köylülerden oluşacak bir iktidarın Salvador devriminin anti-emperyalist, anti-oligarşik temel görevlerini tek başına sürdüremeyeceğini açıkladı.

«Bu görevler çok yönlü ve kapsamlıdır. Bu görevlerin altından kalkabilmek için gönüllü tüm kesimlerin kararlı-samimi desteği ve işbirliği gereklidir... Bu

yüzden devrimci bir halk ittifakına gereksinim duyuyoruz. Bu ittifak, özgürlükleri ve geniş demokrasiyi garanti altına alacak geniş bir sosyal temeli içermek durumundadır. İşçi ve köylülerin yanı sıra orta ve küçük çiftçiyi, işadamlarını, öğretmenleri, öğrencileri, memurları, teknisyenleri, din adamlarını ve halkın yanında yer alan askerleri de kapsayacaktır... Yani, halkın devrimci iktidarı sadece bir sınıftan oluşmayacaktır. Ancak işçi sınıfı ve köylülük burada öncü kesim olacaktır. Halkın Devrimci İktidarı sadece ondört aileyi, emperyalistleri ve onların müttefiklerini kabul etmeyecektir... Bu geniş ittifakın güçlerinden biri de kuşkusuz biz olacağız.»

FPL ÖYLE DİYORSA... DOĞRUDUR

Siyasi mahkumlara yaptığı işkence ve katliamları gizlemek için birkaç yıl önce harekete geçen Albay Arturo Armando Molina iktidarı, halkın dikkatini dağıtmak amacıyla yeni bir hileye başvurdu ve Farabundo Marti FPL'nin kararsız ve gayri-ciddi bir örgüt olduğu yolunda bir kampanya başlattı.

Fakat bu, ilk ve son hileleri oldu. Çünkü bu hata Albay Molina'nın dışişleri bakanı Mauricio Borgonovo'nun öldürülmesiyle oligarşiye pahalıya mal edildi.

O günden sonra hiçbir aile ya da hükümet yetkilisi böyle bir hileye başvuramadı. Nitekim bugün, hemen hiç kimse yoktur ki FPL'nin açıklamalarına güvenmesin.

«FPL öyle diyorsa... Doğrudur» sözü bir özdeyiş

oldu.

CAUDILLISMO* OLGUSU

«Farabundo Marti Partisi'nin gelişim biçimiyle 'caudillismo olgusu' arasında ilginç bir benzerlik var... Güney Amerika'yı fetheden İspanyol fatihler gibi bugün, en alttaki militanından en üst düzey sorumlusuna kadar herkes her an bir savaşta şehit düşebilir. Ancak yeri hemen doldurulur» dedi, Salvador Cayetano Carpio.

Örgütün sürekliliğini garanti altına almak üzere gelişim süreci içinde bir «üretim», «coğrafik» ve «özel» hücreler ağı oluşturuldu. Böylece örgütsel devamlılığın yanısıra liderlik ve eşgüdümün de kesintiye uğramadan sürmesi sağlandı.

İş ve çalışma yerlerinde kurulan üretim hücreleri Parti'nin temelini oluşturuyor. Politik-askeri strateji çerçevesinde küçük yerleşim birimleri, köy, semt, banlivö ve çiftlikler bazında oluşturulan coğrafik hücreler de örgütlenmeyi sağlıyor. Özel hücreler ise gerilla içinde faaliyet gösteriyor ve Halk Kurtuluş Ordusu'nun büyümesinden sorumlu bulunuyor.

Bu yolla köklerini halkın içine kadar salan FPL Partisi, toplumsal kesimlerin eşgüdümü, örgütlenmesi ve yönlendirilmesi işlevlerini kolaylıkla yerine getirebiliyor.

* Caudillismo : Güney Amerika kıtasını ele geçiren İspanyol istilacıların kurdukları askeri diktatörlüklere verilen genel ad.

HALKIN DEVRİMCİ İKTİDARININ HEDEFLERİ

Carpio, «Halkın Devrimci İktidarı'nın (PRG) sosyalist bir rejim değil, bağımsız ve egemen bir ekonominin kurulmasına tüm halkın katılacağı bir yönetim biçimi olacağım» daha önce özenle vurgulamıştı.

Yoldaş «Marcial» Salvador devriminin ilk aşamadaki hedeflerini şöyle açıkladı:

«Emperyalizmle ondört ailenin ekonomik, siyasal, askeri, kültürel ve sosyal egemenliğine son vermek.

«Yeni bir topluma geçişin temelini oluşturan, üretim araçlarının halka devrini gerçekleştirmek. Bunlar: Büyük toprak mülkiyetleri, temel ulaşım araçları, elektrik, rafineriler, kahve, yün, şeker, karides ve diğerlerinin dış ticareti.

«Halkın yaşam standardını yükseltmek; kamu sağlığı ve eğitimi programlarının geliştirilmesi; iş alanlarını genişletmek; konut sorununu çözmek; okuma-yazma oranını yüzde yüze çıkarmak ve işsizliği bir daha geri gelmeyecek biçimde yenmek.

«Halk Ordusu kurarak egemen sınıfların baskı aracı olan orduyu feshetmek. Halkın yanında yer almak isteyen tüm subayların Halk Ordusu'na katılmasına izin vermek; halkı ve kitleleri tüm düzeylerde örgütlemek; halk iktidarının organlarını oluşturmak; devrimin inşasında ve ilerlemesinde desteğini sağlama almak için özellikle küçük-burjuva kesimler arasında ve genel olarak kitleler içinde yoğun ideolojik çalışma yapmak.

«Devrimci sürecin, halk demokrasisinin savunma ve güçlendirilmesi hayati önem taşımaktadır... Halkın Devrimci İktidarı bu nedenle silahlandırılmış ve

örgütlü halka dayanacaktır... Sosyalizme geçiş sürecini ancak silahlı halk yığınları garanti altına alabilir.

«Sosyalizme geçiş sürecinin uzunluğu ya da kısalığı, toplumumuzun en ileri sınıflarının liderliğindeki halkımızın çabalarının yoğunluğuyla orantılıdır.»

PROGRAM

Emperyalizm ve oligarşinin egemenliğini ortadan kaldırmak; temel üretim araçlarını Salvador halkına devretmek; küçük ve orta burjuvaziyi anti-oligarşik mücadelede cesaretlendirmek; demokrasi ve özgürlükleri garanti altına almak... Halkın Devrimci İktidarı daha baştan işi sıkı tutmak zorundadır.

Salvador Cayetano Carpio, halk iktidarı programının aşağıdaki noktaları kapsayacağını belirtiyor:

«Ekonomik alanda, emperyalist sermayeye ait tüm işletmeleri, fabrikaları, bankaları, iş ve hizmetleri millileştirmek; ondört ailenin elindeki tüm üretim araçlarını kamulaştırmak; ekonomik planlamayı merkezileştirmek; bankaları millileştirmek; işçilerin sırtına yüklenen vergi sistemini kökten değiştirmek; temel kamu hizmetlerini su, elektrik, ulaşım, rafineriler, haberleşme araçları, limanlar ve havaalanları, büyük oteller ve benzerlerini millileştirmek; geniş çaplı bir tarım reformu gerçekleştirmek ve kentsel reformun temellerini atmak; temel ihtiyaç maddeleri ve hizmetlerin fiyatını düşürüp, sağlık, sosyal güvenlik ve tatil gibi genel refahı yansıtan alanlara devlet desteği sağlayarak ve parasal artışla gerçek ücretleri

artırmak; küçük ve orta mülkiyet sahipleri için uygun değişim, yardımlaşma ve kredi mekanizmaları oluşturmak.

«**Sosyal alanda**, sağlık hizmetlerinin karşılıksız olarak sağlanması; demografik dağılım temelinde kentsel ve kırsal alanlarda hastane ve sağlık bakım ünitelerinin kurulması; ulaşım hizmetlerinin geliştirilmesi; işsizliği yok etmek üzere iş alanları yaratılması ve toplumsal düzensizliğin köklerinin kurutulması; işçi, köylü ve orta kesimlerin kendi sosyal, kültürel, sportif ve çeşitli alanlardaki örgütlenmelerini yaygınlaştırmak...

«**Siyasal ve ideolojik alanda**, oligarşinin hizmetindeki tüm yönetim ve devlet aygıtlarıyla yasama ve yargı organları feshedilecek. Emperyalizmin, ondört ailenin ve onların işbirlikçilerinin çıkarına hizmet eden bugünkü anayasa atılıp yeni bir Anayasa hazırlanacak. Yerel yönetimler halkın geniş katılımını sağlayacak biçimde yeniden düzenlenecek. Temel kitle iletişim araçları millileştirilecek. İlk ve orta öğretime okul çağındaki tüm çocukların katılımı sağlanacak ve okuma-yazma bilmeyenlerin sayısı en çok iki yıl içinde sıfıra indirilecek. Kitle örgütleri kurumlaştırılacak; devrimi savunmak üzere halkın iktidar organları yaygınlaştırılacak. Tüm ülkelerle ilişki kurulacak. Öncelik ilerici ülkelere verilecek ve bunlarla karşılıklı saygı ve kendi kaderini tayin hakkı temelinde ilişkiler geliştirilecek. El Salvador, Bağlantısızlar Hareketi'ne üye olacak.

«**Askeri alanda**, gerici ordu derhal lağvedilecek ve halkın yanında yer alan subayların da katıldığı

Halkın Devrimci Ordusu kurulacak...

«Halkın Devrimci İktidarı aynı zamanda halka karşı suç işleyen tüm suçluları cezalandıracak; nefret edilen baskı güçlerini, Ulusal Muhafızları, Ulusal Polisi, Mali Polisi, Gizli Servisi ve ORDEN'i lağvedecek. El Salvador, Orta Amerika Savunma Konseyi'nden ve emperyalizmin ezilen ülkelere karşı kullandığı aynı türdeki tüm diğer uluslararası örgütlerden ayrılacak.»

FPL lideri kısa bir süre durakladı, gülümsedi:

«Salvador halkının devrimci zaferden beklediği, işte bu önlem ve gerekliliklerdir. Kaçınılmaz ve nihai zaferle taçlandırılacak bu devrim, şimdi mücadelenin ileri aşamalarındadır.»

Askeri Örgütlenme

«ABD'nin Latin Amerika'yı kendi malı gibi görmesi, kendisinin ve müttefiklerinin çıkarları tehlikeye girdiğinde buraya doğrudan müdahale hakkını kendinde bulması nedeniyle, Halk Kurtuluş Güçleri devrimci mücadelenin 'Orta Amerikalılaştırılmasını' emperyalizme karşı koymada stratejilerinin temel bir ögesi olarak değerlendirirler,» diyor, Latin Amerika'daki zulme başkaldırmış binlerce kadından biri olan «Isabel». Bununla birlikte, «Isabel»i diğer kadınlardan ayıran bir özelliği var: «Isabel», Farabundo Marti FPL'yi yönlendiren üst düzey kadrodan biri.

Özgürlük adına cesaretli ve kararlı adımlarla yürüyen halkın ayaklanma anının yaklaşmasına paralel olarak, ABD varlığı da daha bir belirginleşti ve

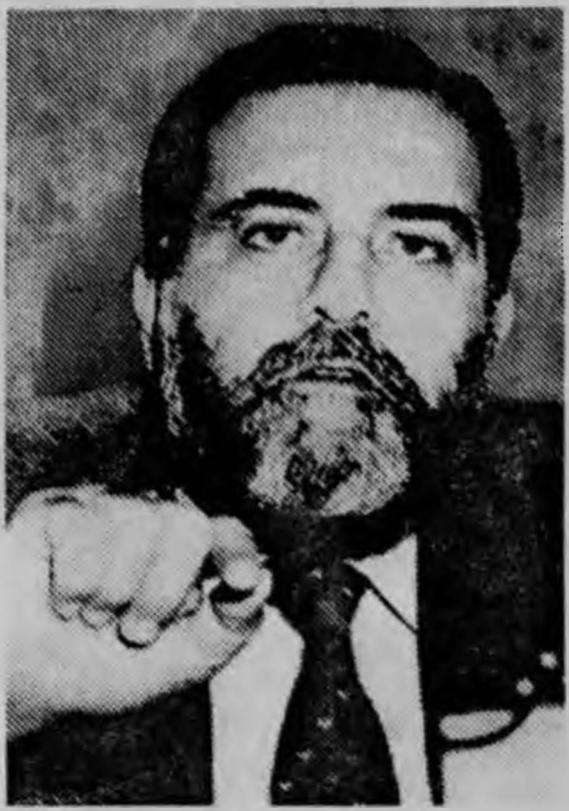
SALVADOR CAYETANO CARPIO "MARCIAL"

ARCHBISHOP OSCAR ROMERO

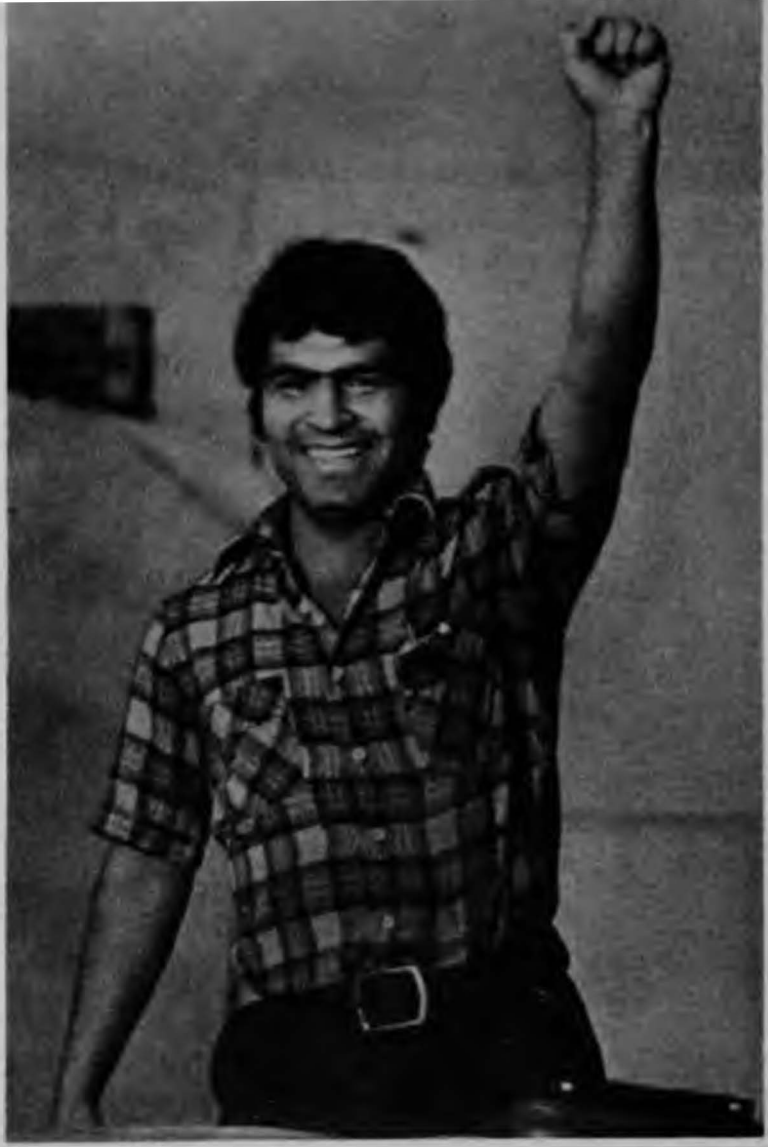
JOAQIN VILLALOBOS

SCHAFIK HANDAL

FERMAN CIENFUEGOS

JUAN CHACON

FERMAN CIENFUEGOS

MLP
BLOQUE P

FAPU
LP-28
BPR
1
UDN
OPULAR

FMLN

FMLN

LOCAL 4
EPI

CON LA
BPR

baskılar tırmandı. Faşist ORDEN_ceteleri Cumhuriyet Başsavcısı Mario Zamora Rivas'ın evini basarak, makinalılarla katlettiler. **Devrimci Halk Bloku** (BPR) genel sekreteri Juan Chacon'u, eşini, kızını ve 28 Şubat Halk Birliği lideri Carlos Argueta'yı kaçırdılar. Katolik Kilisesi'nin radyo istasyonunu ve Cizvitlerin yayınevini havaya uçurdular. Üniversite Öğrencileri Genel Birliği liderini halkın gözleri önünde katlettiler. Devrimci politik-askeri örgütlere üye olduğundan kuskulandıkları gençleri, kadın-erkek ayrımı gözetmeksizin kaçırdılar, işkence ettiler ve öldürdüler. Başpiskopos Oscar Romero'yu defalarca ölümle tehdit ettiler, Jose Rutilio Sanchez ve Jose David Guiierrez gibi din adamlarını acımasızca vurdular.

Dış tehditler altında güçlerini birleştirip büyütme ve harekete geçme arzuları bugün her zamankinden daha fazla olan bu halk, acil olarak uluslararası dayanışmaya gereksinim duyuyor.

«ABD Latin Amerika'yı işgal için hiç bir zaman izin istemedi... Halklarımızın düşmana karşı safları sıklaştırma zamanı gelmiştir... Orta Amerika'da devrim tektir, birbirinden ayrılamaz. Salvador'daki süreç de bunun bir parçasıdır ve Guatemala'daki, Honduras'taki mücadeleden ayrı düşünülemez» diyordu, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri Ulusal Askeri Komisyonu üyesi **«Camilio»**.

ORTA AMERİKA: BİR DEVRİMCİ PATLAMA NOKTASI

ABD El Salvador'a gemiler dolusu silah ve da-

nışman yığıyor. Panama'daki askeri üslerinde, özel eğitilmiş birlikler yoğun tatbikatlar yapıyor. Bu arada Guatemala ve Honduras da boş durmuyor ve El Salvador devrimci sürecini bastırmak üzere hazırlıklar yapıyorlar.

Carter yönetiminin «acil durumlarda» kullanmak üzere kurduğu özel birlikler Karayipler'de yerleşmiş, müdahale emri bekliyor.

★ **Orta Amerika devriminin özellikleri nelerdir?**

«Isabel» yanıtladı:

«Manzara oldukça açık. Guatemala'da halk direniyor ve General Romero Lucas Garcia askeri diktatörlüğüne karşı silahlara sarılıyor. Yoksulların Gerilla Ordusu (EGP), Silahlı Halk Örgütü (ORPA), Devrimci Silahlı Kuvvetler (FAR), Guatemala İşçi Partisi (PGT) ve İşçi örgütleri Latin Amerika'daki mücadelenin bir örneğidirler... Honduras'ta Francisco Morazan Ulusal Kurtuluş Cephesi (Adını, 19. yüzyıl Orta Amerika birliğinin mimarından alıyor), Komünist Parti ve kitle örgütleri sosyal adalete dayanan yeni bir toplum için savaşıyorlar...

«Kardeş Kosta Rika Cumhuriyeti'nde, Halk Öncüsü ve Sosyalist Partiler, Devrimci Halk Hareketi ve Devrimci İşçi Hareketi-II ulusal çapta ve Orta Amerika çapında mücadele eden, bölge halklarıyla dayanışan örgütler... Panama'da, anti-emperyalist yapısıyla tanınan halk, egemenlik ve bağımsızlık için mücadele ediyor diye ABD baskısına hedef oluyor.

«Burada, El Salvador'da ise, devrimci ve demokratik güçlerin eylem birliği, zafer yolunda büyük bir gelişme oldu... **Farabundo Marti FPL** halkımızın ve

Orta Amerika'nın kurtuluşu için mücadele eden tüm emekçi hareketleri destekliyor... Sosyalizme giden halkın devrimci iktidarı için savaşa devam edeceğiz. Bu zorlu mücadele, özellikle Nikaragua zaferinden beri, Orta Amerika'yı bir devrimci patlama noktasına dönüştürdü. Tek düşman var bu noktada: ABD emperyalizmi... Bunun için, mücadelenin Orta-Amerikalılaşmasını örgüt olarak stratejimizin temel bir öğesi sayıyoruz.»

HALK KURTULUŞ ORDUSU

★ **Halk Kurtuluş Ordusu (EPL)'ye kimler katılıyor? Ulaştığı aşama ve hedefleri nelerdir?**

Farabundo Marti FPL Ulusal Askeri Komisyonu 1975'te kuruldu. Kurulur kurulmaz El Salvador ve dünyaya şu bildiriyi yayınladı:

«Halk Kurtuluş Ordusu savaşçıları, tarım ve sanayi emekçileri, öğrenciler, öğretmenler, diğer toplumsal kesimlerden halk sevgisiyle yoğrulmuş, maruz kaldıkları zulme ve adaletsizliğe karşı duyarlı, daha iyi bir dünya için canını vermeye hazır insanlardır. EPL'nin hedefi ondört aile ile emperyalizmin hizmetindeki stratejik askeri güçlerin yok edilmesidir. EPL hareketli bir savaş yürütüyor. Örgütümüz düşmana darbe vurma gücünü ise zaten göstermiştir.

«EPL, Salvador halkıyla birlikte iktidarı ele geçirme yolunda sonuca varıcı büyük çarpışmalara hazırlanıyor... EPL, halkın silahlı gücüyle birlikte oligarşinin ordusuna karşı savaşıyor. EPL, nihai zaferle birlikte, halkın refahını sağlayacak yeni iktidarın

ekonomik, siyasal ve sosyal temellerini koruma görevini üsleniyor... Bu, yoksullaştırılan ve sömürülen kitlelerin içinden çıkan, hergün biraz daha güçlenip, halk iktidarının kurulmasına askeri yönden katkıda bulunan bir silahlı halk kuvvetidir.»

★ **EPL ve Farabundo Marti FPL gerilla güçlerinin örgütlenme yapısından sözeder misiniz?**

Bu kez «Camilio» yanıtladı:

«EPL birimleri strateiik bir doğaya, yani hareketli, ulusal çapta ve merkezi bir yapıya sahip, Gerilla birimleri ise belirli bölgelerde faalivet gösterir. Bunların görevi, düşmanı kendi toprağında vuran yıpratıcı harekatlarla FPL eylemlerini desteklemek ve kolaylaştırmaktır. Farabundo Marti gerillaları halkın arasında yaşar ve kesintisiz faaliyet gösterirler. Onların gözleri ve kulakları halktır. Yalnızca saptanan bölgelerde faaliyet gösterir, ortaya çıkar, saldırır ve hızla kaybolurlar... Askeri faaliyetleri belirli bir bölgeyle sınırlıdır, ancak bu, orada yaşadıkları anlamına gelmez... Gerillalar genel olarak bir bölgede yaşar, başka bir bölgede faalivet gösterirler. Faaliyet bölgelerindeki kitlelerin devrimci siddetini kanalize etmekle görevli yerel milisler, politik-askeri hedefe ulaşmada gerillalara destek sağlarlar.

«Hem EPL'de hem de gerilla güçlerinde temel birim, çıkış noktasıdır. Bu birim sırasıyla, gerillalarda bölgesel, EPL'de ise ulusal çapta faaliyet gösteren takım, müfreze, bölük, kollar ve genel personeldir. Her iki kesim de Merkezi Komutanlık Ulusal Askeri Komisyonu'nun emri altındadır.»

GERİDEKİ MUHAFIZLAR: HALK

Bir devrimci hareket ne zaman bir taktik-operasyonel başarı gösterip sosyal adaletsizlik sistemini koruyan güçleri bozguna uğratsa, çıkarları tehlikeye düşenler hemen, bu grupların dışardan silah ve mali yardım aldığım, dışarıda eğitim gördüğünü öne sürerler. Bu durum El Salvador'da da pek farklı değil.

★ **Salvador'lu savaşçılar nerede eğitim görüyor? Silah ve mali yardımı nereden sağlıyorlar?**

«Camilio» tam yanıtlamak üzereydi ki, «Isabel»in, kukuletasına rağmen gizleyemediği gülümsemesi yoldaşını durdurdu ve «Isabel» başladı konuşmaya:

«Bu silah, eğitim ve finans konusunu ilk bakışta anlamak belki güç olabilir. Ama unutmayın ki, ülkemiz yaklaşık yarım yüzyıldır askeri diktatörlük tarafından yönetiliyor. Yani, 'askeri eğitimimiz' daha çocukken, baskı güçleriyle sokaklarda giriştiğimiz günlük çatışmalarla başlıyor. **Önce taş atıyorsunuz, sonra da en önemli şeye, sömürücülerin hiçbir zaman anlayamadıkları bir şeye erişiyorsunuz: Devrimci bilinç** ve kavga ruhu.

«Salvador halkının cesaretini açıklamaya kelimeler yetmez. İleri aşamalarda, işte bu halktı eğitim kamplarımızı koruyan. Düşman kimi zaman bir eğitim merkezinin 20 metre ötesine kadar gelip durur, ama onu bulamaz. Ta doğudaki La Union'dan batıdaki Santa Ana'ya kadar tarama harekatı yapar, ama eğitim kamplarımızın bir tekini bile göremez.

«Bulamaz; çünkü halk onların değil, devrimin yanındadır ve devrimcisini nasıl koruyacağını bilir... Dahası, Halk Kurtuluş Ordusu ve gerilla mensupları

zaten, köylere karşı girişilen askeri operasyonların baskısı altında acı çeken ve ayırım gözetilmeksizin öldürülen bu halkın arasındadır. Bu askeri operasyonlar devrimci savaşçıları yeni ve sayısız askeri taktikler geliştirmeye itmiş ve böylece düşman güçlerine daha ağır darbeler indirmek kolaylaşmıştır. Bu baskı halkı bize daha çok yaklaştırmıştır. İşte bu halk, ana ya da ara yollarda kurduğumuz pusularda bize rehberlik etmiş, bilgi ve yiyecek sağlamıştır...

«Gördüğünüz gibi, EPL'nin bu yenilmez cephe gerisi muhafızları, EPL savaşçılarının, bağrında güvenli bir cennet bulduğu bu 'çekilme hattı' sadece ve sadece El Salvador halkıdır. **Zenginlerin düzenli ordularına karşı en büyük silahımız, kalibresini kitlelerin tayin tetiği o bozulmak nedir bilmeyen makinalı tüfek, yani halkın devrimci bilincidir.** Askerî silahlarımızı ise düşmandan ele geçiriyoruz. Hemen hepsi ABD, NATO, İsrail ve ırkçı Güney Afrika'nın Salvador ordusuna verdiği silahlardır. Finansmanı kamulaştırma yoluyla ve oligarşinin ele geçirdiğimiz üyelerinin serbest bırakılmaları karşılığında, işçilerden çaldıkları artı-değerin bir bölümünü bize devretmeleriyle karşılıyoruz.»

★ **EPL, gerilla güçleri ve milislerde askeri rütbe bulunmamasının nedeni nedir?**

«Askeri rütbe olarak,» diye başlıyor «**Camilio**», «yalnızca müfreze, takım, bölük ve kol komutanlığı vardır. Ünvanı olan tek kişi başkomutan, yani Yoldaş «Marcial»dır. Çünkü bu aşamada, üyelerimizin devrimci inançtan başka birşeye gereksinimi yoktur. Önce proleterce düşünmeyi öğrenmelidirler. Ve bizi ilgi-

lendiren tek şeyin, kitlelerin refahı olduğu ve yaşamlarımızın da bu amaca adandığı gerçeğini akıldan çıkarmamalıdırlar. Sürecin bu aşamasında yüzbaşı, komutan, vs. gibi adlandırmaların bir işe yaradığına inanmıyoruz... Önemli olan, liderlerimize verdiğimiz unvan değil, onların neden lider olduğu ve halkın mücadelesinde neler yaptıklarıdır...»

«KAÇIRMA» EYLEMİ ÜZERİNE

Devrimci hareket mücadele süreci içinde bir silah olarak sık sık adam kaçırma yöntemine başvurur. Bu silah, ahlaki açıdan ele alındığında zaman zaman bazı toplumsal kesimlerde kimi kuşkulara yol açar.

★ **Adam kaçırmanın amaçları nelerdir?**

«Isabel» yanıtladı:

«Adam kaçırma, halkın, genel olarak çıkarlarını savunmak üzere başvurduğu siyasal, ekonomik ve askeri bir silahtır. Belirli amaçların başka bir yoldan gerçekleştirilemediği durumlarda, bu amaçlara ulaşmada kullanılan bir araçtır. Bu açıdan bakıldığında, adam kaçırmanın ekonomik, siyasal ve askeri amaçları vardır. Ekonomik yönüyle ele alındığında, emekçilerimizden çalınan artı-değerin toplumsal kurtuluş süreci içinde yine emekçilere döndürülüp bu yönde kullanılmasını amaçlar. Örneğin, bu yolla elde edilen gelir şehit düşen ya da kaybolan yoldaşların ailelerine vardımda, profesyonel devrimcilerin gereksinimlerini karşılamada silah alımında ve emperyalizme-oligarşiye karşı yürütülen devrim mücadelesi için gerekli olan diğer faaliyetlerin finansmanında

kullanılır.

«Salvador burjuvazisinin işçi ücretlerinin artmasını engellemek için nasıl yırtındığına dikkat edin... Örgütümüzün, kendisini destekleyen kitlelerden büyük mali ve diğer tür yardımlar gördüğü tamamıyla doğrudur. Ancak açıktır ki, aşırı boyutlardaki sömürüyle yoksullaştırılan bizim gibi halklar, devrimci mücadeleyi sürdürebilecek yardımın tümünü sağlayamazlar. Onun için de sırtlarından kazanılan artı-değeri geri almanın yollarını aramak ve böylece finansman kaynağı yaratmak zorundadırlar.

«Aldığı ücretle kendi karnını bile doyuramayan bir halkın, bu ücretin bir bölümünü tasarruf etmesi neredeyse olanaksızdır. Ama bu halk yine de desteğini esirgemiyor ve masasındaki omletini dahi bizimle paylaşıyor. Bu ise davaya olan bağlılığımızı bir kat daha artırıyor. Paraların nereye gittiğine gelince, örgütümüz harcanılan tek kuruşun bile ayrıntılı hesabını tutuyor. Aslında bunların gittiği yer tektir. O da devrimdir...

«Siyasal yönüyle ise adam kaçırma, Salvador halkının içinde bulunduğu kötü koşullara ve mücadelesinin nedenlerine dikkat çekmeyi hedefler... Kaçırılan bir egemenin hayatına karşılık olarak hükümet, yurt içinde ve yurt dışında ülkemizin kosullarını belgeleyen bildirilerimizi yayınlamaya ve diğer isteklerimizi yerine getirmeye zorlanır...

«Bununla ilgili en ilginç örneklerden biri Dışişleri Bakanı Mauricio Borgonovo Pohl'un durumudur... Bu kişinin salıverilmesine karşılık olarak bazı siyasi tutsakların serbest bırakılması ve General Carlos Hum-

berto Romero'nun halk önünde hesap vermesi istendi... Bu eylemin amacı, tutsak durumdaki bazı yoldaşlarımızın kurtarılarak yeniden mücadeleye katılmasını sağlamak ve acı çeken yakınlarını biraz olsun teselli etmekti... Bu isteklerimiz yerine getirilemedi, çünkü salıverilmesini istediğimiz yoldaşlarımızdan bazıları işkence altında öldürülmüştü. Ancak halk bu sayede işlenen suçları görmüş oldu. Resmi terör mekanizmasından habersiz, o güne kadar rejim adına çalışan ilerici kişiler de rejimi lanetlediler ve eylemimizi onayladılar.*

«Siyasal araç olarak adam kaçırma ayrıca, belirli bir zamanda bize, halkların mücadelesiyle dayanışma içinde olduğumuzu gösterme ve günlük emperyalist manevraları lanetleme fırsatı da veriyor. Irkçı Güney Afrika'nın büyükelçisi Archibald Gardner Dunn'ın kaçırılması bunun bir örneği. Biz Salvadorlular Güney Afrika, Namibya, Rodezya ve Filistin halklarının ırkçılığa, ırk ayrımına, sömürgeciliğe ve Siyonizme karşı verdikleri mücadeleye, ulusal bağımsızlık ve barış çabalarına büyük ilgi ve sevgi duyarız...

«Güney Afrika elçisini kaçırarak, Filistinliler ve siyahlarla dayanışma içinde olduğumuzu gösteren devrimci bir mesaj yayınlamamn yanı sıra, emperyalizmin El Salvador'daki cuntayla (1979 Ekim'inde Romero'nun devrilmesinden sonra gelen cunta) birlikte

* Farabundo Marti : Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin son büyük kaçırma eylemlerinden birisi de, Jose Napoleon Duartte'nin kızı Ines Guadalupe Duarte Duran ile birlikte, bir arkadaşı ve 38 belediye başkanının kaçırılarak rehin alınmasıdır. Bu rehinelere karşılık AMIN, faşist yönetimden, 96'sı yaralı gerilla, 121 siyasi tutsağı geri aldı.

giriştiği manevralara da dikkati çekecektik. Sözkonusu cunta yurtdışında ilerici ve demokratik bir iktidar olarak tanınmıştı. Oysa El Salvador halkı onun baskıcı karakterini çoktan anlamıştı. Ne var ki isteklerimiz gerçekleşmedi... Ancak örgütümüz dediğini yapmaya kararlıdır ve sözünde durur. Örnek olarak, kaçırdığımız bir egemenin salıverilmesine karşılık öne sürdüğümüz koşullar yerine getirilmemişse, yeni koşullar sürmeyiz öne... Devrimci mücadele halkın yanı sıra düşmanın da saygısını kazanmalıdır. Düşman da öğrenmelidir Farabundo Marti FPL'nin ne denli ciddi olduğunu... Ve nitekim öğrenmiştir de...

«Bir şev daha: Oligarşinin bir üyesinin halk hapisanesinde gördüğü uygulama ile bir devrimcinin Ulusal Muhafızlara ait bir işkence odasında gördüğü uygulama arasındaki farka bakın. Biz tutsaklarımızın sağlığına, temizliğine dikkat eder, onu asağılamamaya özen gösteririz. Kendisine kitap dahi sağlarız ve tüm olanaksızlıklara rağmen yaşamını çekilir kılmaya çalışırız.

«Adam kaçırma eyleminin askeri boyutuna gelince... Bu yolla stratejik düşman hedeflerine veya savaş suçlusu olanlara karşı girişeceğimiz saldırılar için bilgi toplama olanağına kavuşuruz. O yüzden, bizde, suçluların duruşmaları kısa zamanda başlıyor...

«Kaçırma eylemi gerçekleştikten sonra örgüt derhal kaçırılan kişinin sorumluluğunu üzerine alır ve üyesi bulunduğu aileye isteklerini bildirir. Kaçırma siyasal bir eylem olduğu için, pazarlık gizli değil açık olarak yürütülür. Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri hiçbir zaman sırtı kitleye dönük hareket etmez.»

Yerel Silahlı Ayaklanmaların Koşullarını Yaratma

Dört kent, dört köy, iki banliyö ve çok sayıda küçük yerleşim biriminin ele geçirilmesi, askeri garnizonlara karşı gerçekleştirilen büyük çaplı saldırılar, Ulusal Muhafızlar'a ve askeri konvoylara kurulan pusular, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri FPL'nin «halk ayaklanmasınm hazırlığı amacıyla» politik-askeri saldırıya geçtiğini gösteriyor.

Örgütün 1976'da kurulduğu ilk günden bu yana önemli yol katedilmiş, sayısız milis kol ve ekipleri kurulmuş. Bunlar zeytin yeşili üniformaları, örgütün amblemini taşıyan bereleri içinde, yüzlerinde kırmızı mendil ve ellerinde makinalı tüfeklerle savaşın içinde yeralıyorlar. Gerillalarla birlikte hareket eden bu

milisler 72 saat gibi bir zaman dilimi içinde şu bölgeleri işgal ettiler:

Coatepeque kenti (15.000), ülkenin batısındaki Santa Ana bölgesinde; Tenancingo (10.000), kuzeydeki Cabanas bölgesinde; Santa Elena (10.000), Usulatan'ın doğusunda; ve Santa Clara (6.000), San Vicente bölgesinde;

Tejutla, El Jicaro, Los Mangos köyleri (3.000-4.000 arasında), Chalatenango'nun kuzeyinde; Monte San Juan, Cuscatlan bölgesinde;

La Periquera banliyösü (3.000), Santa Ana'ya bağlı; La Carruncha, San Miguel'in doğusunda.

Farabundo Marti FPL **Halk Kurtuluş Ordusu** işgaller dışında, Chalatenango'daki Agua Caliente ve Tejutla garnizonlarını haritadan sildi; Santa Ana'daki Occidente ve San Salvador'daki Zacamil polis merkezlerine yıkıcı darbeler indirdi; Aguilares-Suchitoto arasındaki Tutultepuque otoyolunun kuzeyinde 150 askerlik bir konvoyu ve Cabanas bölgesindeki Cinquera'da ise iki Ulusal Muhafız devriye grubunu pusuya düşürdü.

Farabundo Marti FPL böylelikle 72 saat gibi bir zaman icinde pratiğe koyduğu değişik askeri harekat biçimleriyle oligarşinin servetinin muhafızlarından 100'e yakınını öldürdü. Bu harekatlar sırasında çok sayıda silah ele geçirildi. Bu arada. ele geçirilen bölgelerdeki halka siyasal ve askeri konularda seminerler verildi ve ayrıca halka zulmedenler yargılanarak suçları oranında cezalandırıldı. Yine, ele geçirilen bölgelerde halkın öz-savunma yapıları oluşturuldu. Bunlara ek olarak halk silahlı mücadeleye katıl-

maya çağrıldı. Yaklaşık iki hafta içinde halktan birçok insan daha silahlı mücadele saflarına katıldı.

Bu ayaklanma öncesi eylemler, iktidarı almakta, FPL siyasal-askeri stratejisinin özellikle iki temel unsuruna dikkatleri çekiyor:

1) Basitten karmaşığa doğru gelişen, yani önce yerel sonra bölgesel çapta ve nihayet genelleşen silahlı halk ayaklanması;

2) Halk Kurtuluş Ordusu tarafından oligarşinin sabit ve hareketli güçlerine karşı girişilen sürpriz saldırılar.

HALK KURTULUŞ MİLİSLERİ

Halk Kurtuluş Ordusu'nun üç ayrı unsurunu oluşturan «gerilla, milis, ordu» kollarından **«milis»** liderleriyle de görüştük. Milisler pratikte halkın silahlı kesimini meydana getiriyorlar.

Sorularımızı **«Antonio»**, **«Ramiro»**, ve **«Maria»** yanıtladı:

★ **Milis gücü nedir, nasıl faaliyet gösterir?**

«Milis gücü kitlesel siddet ve silahlı ayaklanmaya bağlı olarak, FPL'nin halk savunmasını örgütleyen silahlı grubudur... Temelde işçi, köylü ve üretime katkıda bulunan diğerleri olmak üzere tüm toplumsal kesimleri içerir... Milis, bir yerel örgütlenmedir: çünkü üyeleri calıstıkları bölgede faaliyet gösterir. Burada, üretimle olan bağlantı belirleyicidir... Onun içindir ki, milis gücü, coğrafi anlamda hareket etmez... Faaliyetleri sokak çatışmaları ve kifle savunması biçiminde kendini gösterir. Kitlesel şiddeti silahlı eyle-

me dönüştürme islevi görür. Milis gücünün aynı zamanda, silahlı propaganda ve sabotaj gibi gerilla tipi eylem geleneği de vardır. Milis gücünün diğer bir görevi de halkın istekleri doğrultusunda halk düşmanlarını cezalandırmaktır.»

★ **Gerilla, ordu ve milis gücü arasındaki farklar nelerdir?**

«İlk olarak, milis gücü fabrikalarda, tarlalarda, okullarda —yani halkın çalıştığı ve eğitim gördüğü yerlerde— kurulur. Milislerin de gizli faaliyet gösterdiğini yani yeraltı örgütü biçiminde çalıştığını ayrıca söylemeye gerek yok herhalde... Milisler üretimle meşguldür ve bu faaliyetlerini aksatmazlar. Milis, işte bundan dolayı yerel ve sabittir. Bunların sadece lider kadrosu profesyoneldir. Ordu ve gerilla ise 24 saat profesyonel savaşçıdır... Tüm zamanlarını silahlı mücadeleye ve eğitime harcarlar. Ancak gerillanın hareket alanı belirli bir bölgeyle sınırlıdır... Ordu ise ulusal toprakların her yerinde faaliyet gösterir ve nerede gerekliyse oraya gider... Ayrıca, orduyla gerillanın silah ve teknikleri milislerinkinden işlevleri gereği farklıdır...»

★ **Milis gücü nasıl örgütlenir?**

«Milis gücünün bir kitle örgütü olduğunu, yani binlerce seçkin emekçiden meydana geldiğini unutmayın...

«Yapısı üç düzeyde incelenebilir: Dört-altı kişiden oluşan temel savaş birimi; iki-dört temel savaş biriminden oluşan ekip (Diğer bir deyişle, bir ekip şef de dahil olmak üzere en çok 26 savaşçıdan oluşur); ve son olarak, iki-üç ekipten oluşan, en çok 80 kişilik

kol.

«Milis kolu siyasal ve askeri olarak yerel liderin komutası altındadır, çünkü milis gücü yerel temelde oluşmuştur. Yerel liderin komutasında birkaç kol bulunur. Kolların sayısı belediyenin büyüklüğüne göre değişir. Ancak burada sözü edilen belediye, resmi yönetim birimlerinden farklıdır... Belirli sayıda belediye de bir alt-bölge komutasında toplanır. Tüm bunları şöyle de açıklayabiliriz: Alt-bölge birkaç belediyeye ayrılır ve her birinin bir lideri bulunur. Belediye, yine herbirinin lideri bulunan kollara, kollar ekiplere ve ekipler de temel savaş birimlerine ayrılır.

«Birkaç alt-bölge biraraya gelip bölgeyi oluşturur. Bölgenin başında da bir lider bulunur. Bölge liderleri de nihayet ulusal milis komutasında biraraya gelir, yani merkezileşir. Harekatlar, eylemler ve genelde tüm milis faaliyetleri merkezi komuta tarafından senkronize edilir ve yönlendirilir...

«Merkezi milis komutanlığının üzerinde, Halk Kurtuluş Ordusu'na bağlı tüm güçleri yönlendiren birleşik komutanlık bulunur.

«En üstte ise yüksek komutanlık, yani Farabundo Marti FPL merkezi komutası vardır... Siyasal ve askeri liderlik iste bu noktada birleşir. Diğer adıyla, ortaya Parti çıkmış olur.

«Temel birimden merkezi komutaya kadar milis gücü gizli faaliyet gösterir. Çünkü böyle olmazsa, bırakın ilk günleri, savaşın bu aşamasında bile milis gücünün varlığının tehlikeye düşmesi sözkonusudur.

«Halk bir milis gücünün var olduğunu ve onun kendisinin çıkarlarını savunduğunu bilir, ama kim-

liklerini bilmez... Temel milis birimleri askeri operasyonların yanısıra, kitlesel eylemlere de katılır: Kampanyalara, fabrika, toprak, bina işgallerine, vs. Milis üyeleri aynı zamanda halk savunma birimlerinde (güvenlik komiteleri) faaliyet gösterir, kitlesel militanlığı tırmandırır ve yönlendirirler. Bu sayededir ki, bir gösteriye katılanlar saldırıya uğradıklarında nasıl ve nereye çekileceklerini bilirler. Savunma komiteleri ise bu çekilme sırasında saldırganı frenleme işlevi görürler. Milis gücü, kitle içinde faaliyet gösteren, silahlı karaktere sahip bir organdır.

SİLAHLAR VE EĞİTİM

★ **FPL'nin kullandığı silahların orijini üzerine bazı spekülasyonlar var. Milisler silahları nereden sağlıyor?**

«Milislerin temel silah kaynağı, düşmanın kendisidir. Silahlar, genellikle düşmana karşı girişilen harekatlarda ele geçiriliyor... Bugün sahip olduğumuz silahların çoğu, gerici yerel paramiliter gruplara aittir. Ayrıca, Salvador halkı silah sağlamada da milislere yardımcı oluyor. Bunun en iyi örnekleri, köy ya da kent işgalleri sırasında yaşanır. Bu silahların ancak bizim elimizde yararlı olacağını halk da biliyor. Fakat milisler, aynı zamanda bomba, el bombası ve mayın gibi ev yapısı silahlar da kullanırlar. Yaygın çapta silah üretimimizin oldukça iyi yürüdüğünden emin olabilirsiniz. Bunlara ek olarak, halkın ustalık ve zekası sınır tanımıyor. Bize yüzlerce çeşit tuzak getiriyorlar...

«Oligarşi ve onun işbirlikçileri de halka saldırmanın artık o kadar kolay olmadığını öğrendi. Çünkü halk artık nasıl karşılık vereceğini biliyor.»

El Salvador'un topoğrafyası, yani yüksek dağların olmayışı, yol ağının gelişmişliği ve yoğun nüfus ilk bakışta milis eğitimine ve örgütlenmesini geliştirmeye engel gibi görünüyor.

★ **Bu engelleri nasıl yeniyorsunuz?**

«Bu engeller nesnel gerçekliğimizin bir parçasıdır... Bu bir gerçektir. Fakat bir gerçek daha var: Sosyal kurtuluşu için devrimin hizmetinde olan militan, örgütlü El Salvador halkı... Halkın yetenek ve kararlılığıyla aşılıyor işte bu engeller... Dahası bu engeller halkı durduramıyor, tersine kamçılıyor. Milislerin eğitimi için gerekli kamplar da yine bu halk sayesinde kuruluyor.

«Bölgesel düzeyde örgütlenen bu eğitim kampları sabit değil, hareketlidir. Yani, belirli bir yerleri yoktur... Koşullar elverdiğinde kurulur, elvermediğinde kaybolurlar. Bunların nerede ve ne zaman kurulacağına karar veren tek güç halktır. İşte milisler böyle eğitiliyor. Bu eğitimler sırasında milisler ayrıca, kitlesel savunmaya yönelik askeri bilgilerle de donatılıyor... İşgal ettiğimiz köy, kasaba ya da kentlerdeki halk hemen askeri eğitimden geçiriliyor. Bundan amaç, halkı silahlı ayaklanmaya hazırlamak ve halk içinde askeri birimleri yaygınlaştırmaktır...

«Milisler gizli faaliyet gösterdiğinden, aynı zamanda işlerine de devam ediyorlar. Bu arada, deneyimli milisler, küçük, gizli grupların eğitiminde de görev alıyorlar.

Halkın politik-askeri bilgisini geliştirmek için her olanaktan yararlanılıyor. Ancak bu arada yeraltı faaliyetinin gerektirdiği kurallar bir an olsun gözden uzak tutulmuyor ve kendiliğindenci hareketlere meydan verilmiyor.»

Aydınlar Silahlı Mücadele Saflarına Katılıyor

SALVADOR SAMAYAO

«Olan bitenleri uzun uzun düşündüm... Sonunda doğru olanı seçtim... Güzel gelecek uğruna birtakım fedakârlıklara katlanmam gerekecek»... General Carlos Humberto Romero'nun devrilmesinden sonraki ilk cunta hükümetinin eğitim bakanı Salvador Samayoa* gizli karargahındaki görüşmemiz sırasında böyle diyordu.

Onunla, devrimci saflara katılmasından önce, görevinden istifa edip 8 Ocak'ta Ulusal Üniversite'ye bağlı hukuk fakültesinde yaptığı konuşmada, yani Farabundo Marti FPL saflarına katıldığını açıklama-

* Salvador Samayoa : Halen, FDR/FMLN'nin yedi kişilik Politik - Diplomatik Komisyonu'nun üyesi bulunuyor.

sından hemen önce de görüşmüştüm. 29 yaşındaki bu felsefe mezunu, üzerine basa basa konuştu: «Dünya üzerinde, özgürlük için savaşan bir halkı yenebilecek güç yoktur.»

Orta Amerika Katolik Üniversitesi'nin örnek bir öğrencisi ve daha sonra aynı üniversitenin öğretim üyesi olan Samayoa 73 gün eğitim bakanlığı yaptı. FPL'ye katılma kararı aydınlar ve diğer liberal kesimler arasında bomba etkisi yaptı. Samayoa devrim saflarına katıldıktan sonra, bu kesimlere «halkın saflarına geçip haklı mücadeleye koşmaları» çağrısında bulundu...

Karşımda yeni bir Samayoa vardı. Hem fiziksel hem de ruhsal olarak değişmişti.

★ **Farabundo Martî FPL üyesi olarak yeni yaşamınızı nasıl buluyorsunuz?**

«Böyle bir yaşam biçimini zaten kafamda canlandırabiliyordum. Şimdi ise pratik olarak yaşıyorum: İş ve mücadele sırasında yoldaşlarımda gördüğüm büyük bağlılık... Bir insan olarak, yeni koşullara uyum sağlamamda en büyük etken onlar oldu... Koşullar gerçekten güç...

«O güne kadar sizi şekillendiren, alıştığınız yaşam biçimi birden ve tümüyle değişiveriyor. Buna bir de yeni güçlükler, özel koşullar, risk ve oldukça ağır yükümlülükler ekleniyor. Yani, her an ölmeye hazırlıklı olmalısınız. Çünkü, özellikle de benim durumumda, baskıcı güçler ve ordu belirli kesimlere kararımın yanlış olduğunu ve böylesi durumlarda peşlerini bırakmayacaklarını göstermek için daha da zalimleşecekler... Onun için, katlanacağım fedakârlıklar büyük

olacak. Bu gücü ise ancak, deneyimle, umutla, bağlılıkla ve yoldaşların cömertliğiyle kazanabileceğim... Bunca risk ve fedakârlık gerektiren bu yaşama, ancak saydığım özelliklere sahip olunca alışılabilir. Daha iyi bir toplum umudu, büyük bir disiplin ve yoldaşlarla dayanışma duygusu cesaretlendiriyor insanı. İçinde yaşamayanın anlayamayacağı bir duygu bu...

«Belki başlangıçta bu, inanca dayalı —ama nesnel temelleri olan— bir tutum. Daha sonra gerçek değerini günlük hayatta anlıyorsun... Onun için de, yaptığım seçimden dolayı mutluyum. Çok düşündüm bunu... Kuşkusuz, doğru olanı seçtim... Güzel gelecek adına birtakım bedellere katlanmak gerekecek... Kararımın duygusal bir karar olmadığını da belirtmeliyim... Mücadele ateşini gerçekten hissediyorum. Mücadelenin ileri bir aşamada olduğunu hissediyor, nihai zaferin tahmin edilenden de yakın olduğunu düşünüyorum.»

SİLAHLI MÜCADELEYE DUYULAN NESNEL İHTİYAÇ

★ **Neden silahlı mücadele yolunu seçtiniz?**

«El Salvador düzenli ordusunun, oligarşinin çıkarlarını zor yoluyla koruyan bir araç olduğunu görmem bu kararımda temel etken oldu.

«Halkın, bu katı askeri aygıtı, ancak onunla eşit veya daha güçlü bir askeri aygıtla yıkabileceğine inanıyorum. Mücadelenin diğer biçimleriyle bu ülkede zafer kazanılamaz. Nitekim geçen 30 yıl da bunu gösterdi. Sonuç hep aynı oldu. Halkın yaşam koşulları

daha kötüleşti, ekonomik yapıdaki bozulma daha da arttı; buna karşılık oligarşi, iktidarını koruma kavgısıyla giderek sertleşti; emrindeki baskı güçleri baskılarını tırmandırdı.

«El Salvador koşullarında tek nesnel gereklilik silahlı mücadele voludur. Özsavunma ve direnişin devrimci unsurarını kitlelerin kendisi yaratmak ve buradan da iktidara gitmek zorundadır. Bir askeri güce, başka bir askeri güçten baska hiçbir şeyle karşı konulamaz...»

SİYASAL VE İNSANİ ETKENLER

★ **Sizi Farabundo Marti FPL'ye katılmaya iten neden nedir?**

«İşte, bana göre sorunun özü bu... Daha önce de söylediğim gibi, Farabundo Marti FPL'ye hepsinden çok sempati duyuyordum... Üniversite öğretmeni olarak halk hareketinin değişik eğilimlerinin siyasal çizgilerini —hem teorik hem de pratik yönleriyle— ve özellikle de devrimci hareketi yakından izliyordum... Bunların arasında en kararlı, en tutarlı, devrimci mücadelenin diğer biçimlerini silahlı mücadele ve kitle hareketiyle birlikte en uyumlu götüren örgüt FPL idi.

«Fokoculuğun iflas ettiği biliniyor. Halkın içine kök salamamış, kitle hareketini geliştirip cesaretlendirmeyen bir silahlı mücadele daha baştan yenilgiye mahkumdur... İşçi, köylü, öğretmen, öğrenci ve halkın, tüm kesimlerinde kitlesel cephe yaratma anlamında FPL başarısını kanıtlamıştı.

«Ayrıca, parti olma yolunda FPL diğerlerine göre

daha net adımlar atmıştı... Parti örgütü olmadıkça, hiçbir grup ya da örgütün halk hareketinin öncüsü olabileceğine inanmıyorum... Bir örgüt yeterli bir örgütsel yapıya sahip olduğunu, siyasal ve askeri yönden oturmuşluğunu pratikte göstermedikçe kitle öncülüğüne soyunmamalıdır.

«Başka türlüsü saman alevi gibi parlar ve yok olur... Bana göre FPL bu konuya çok önem veriyor. 1970'te kuruluşundan itibaren, iki yıl boyunca bir ad almadan savaştı ve çalıştı... Pratikte de görüldüğü gibi, nesnel bir temele dayanmadan kendini devrimin öncüsü ya da partisi ilan etmek o kadar zor değildir... İşte bu açıdan bakılınca FPL bana hep daha sağlam göründü. Çalışma tarzı bakımından daha bütünsel, ilkelerinde daha kararlı ve katıksız. Öylesine katıksız ki, herhalde çok insan FPL'yi esnek olmamak ve katılıkla suçluyordur. Ancak üzerinde durulması gereken nokta, örgütün kitlelere olan yakınlığı ve farklı aşamalarda ne tip örgütlenmeye gideceğini cok ivi bilmesidir...

«Bugüne kadar alınan sonuçlar da açık. Bazı zayıflıklar olmasına karşın uzak görüşlülük ve ilkelere bağlılık sayesinde örgüt son on yılda büyük yol katetti.

«Kitlelerle olan siyasal yakmlaşmaya gelince, kitle iletişim araçlarının sistematik ve yaygın propagandası yüzünden halk FPL'yi sadece silahlı eylem yapan ve devrimci bir örgütün bütünlüğünden yoksun basit bir gerilla gücü sanıyor... Oysa tamamen yanlış. Silahlı mücadeleyi ya da mücadelenin silahlı biçimini bugünkü koşullarda nesnel bir gereklilik olarak gö-

rüyorum. Örgütümüz politik - askeri bütünlük temelinde mücadele veriyor.. Bu çok şey demektir. Kadroların ciddi ve kararlı eğitimi; örgütsel sorunların kararlı olarak ele alınması; kombine bir biçimde, kitlelerin bilincini, yaşam standartını ve siyasal katılımını yükseltmek için çalışma demektir...

«Sadece silahlı eylem demek değildir. Bu çerçevede ve FPL'nin de durumunu görerek, kendimi bu örgüte daha yakın hissediyorum... İnsan faktörüne gelince, iktidar ele geçirilir geçirilmez, yeni insan ve toplum tipi yaratmak adına baskı yapılmasının bir hata ya da tehlikeli bir tavır olduğunu sanıyorum. Doğru olan, bu yeni insan ve toplumu politik - askeri mücadele süreci içinde yaratabilmektir... Diğer örgütleri yadsımıyorum, ancak Farabundo Marti FPL bu konuda ve devrimci çizgide diğerlerine göre daha ileri durumdadır. Yani, biz, tüm bunları gerçekleştirmek için iktidar gününü beklemiyoruz. Bu tutarsızlık olacaktır...

«Burada, yeraltında gerçek bir arkadaşlık ve yoldaşlık bağı buldum. Kapitalizm ve burjuvazinin vozlaştırdığı disiplin. canını ortava kovabilme. kararlılık ve saygı gibi kavramların gerçeğini de burada buldum... Örgüt üyeleri işte bu değerlerle yaşıyor. Bu denli güç koşullarda yaşayabilmenin. büyüyebilmenin, gelisebilmenin ve kitlelerin yoğun sempatisini kazanabilmenin temelinde de bunlar yatıyor olsa gerek... Birlikte çalışma ve konuşma olanağı bulduğum tüm yoldaşlarım, işte, El Salvador'da yaratmak istediğimiz bu yeni insan ve toplum tipinin bir örneğini sergiliyorlar.»

BİRLİK GEREKLİDİR

★ **El Salvador'daki devrimci güçlerin birliği hakkında ne düşünüyorsunuz?**

«Devrimci sürecin geliştirilebilmesi açısmdan birlik, gerekli bir koşuldur. Mücadele artık bunu gerektiren bir aşamaya gelmiştir. Çünkü düşman da toptan ve açık bir saldırıya hazırlanmaktadır... Karşı-devrim atağa geçmek üzeredir... Bu ortamda, devrimci güçler arasında askeri, politik ve örgütsel bir birlik gerçekleşmediği taktirde, hiçbiri tek tek bu topyekün ve açık düşman saldırısına dayanamayacaktır...

«Bu da gösteriyor ki, birlik gereklidir ve devrimci örgütler de bunu bilmektedir. Bu yoldaki ilk adım da atılmıştır... Doğal olarak birtakım güçlükler çıkacaktır, çünkü daha önce de dediğim gibi, ülkedeki politik-askeri örgütler geçmişte farklı formülasyon ve çizgilerde hareket etmişlerdir... Pratik, bu formülasyon ve çizgilerden bazılarının diğerlerinden daha gerçekçi olduğunu göstermiştir. Bu çerçevede ülkedeki örgütlerin birleşmek üzere gösterdikleri siyasal alçakgönüllülüğü bir erdem olarak görüyorum... Nesnel koşullara uymayan bir şeyi savunmaya kalkmadığınız takdirde, birleşme o kadar güç olmayacaktır.

«Çalışma yöntemi ve örgütsel konularda birtakım güçlükler çıkabilir. Çünkü El Salvador'daki mücadele koşulları ve buna uygun bir yapı kurmak oldukça güçtür... Tam anlamıyla yeraltı koşullarında hareket etmek zorundayız. Fiziksel bir korunak olacak dağımız yok; halk, bizim dağımızdır. Bunun da kendine göre birtakım avantajları olduğu kadar, mücadelenin bütünlüğünü sağlayacak ideal koşulların olmaması

anlamında dezavantajları da var.

«Bununla birlikte, birleşme gereğinin ve ülke açısından bu olayın öneminin bilinmesi, farklılıkların üstesinden gelmeyi kolaylaştırıyor... Sorun, mücadelede bir örgütün üstün gelmesi olayından ziyade bir siyasal çizginin üstün gelmesi olayıdır. Bu çizgi tam anlamıyla proleterce, içten ve ilkelerinde kararlı bir çizgi olmalıdır. Onun için ki, gerekli olan bu birleşme adımının atılmış olmasını olumlu karşılıyorum. Bu adım, aynı zamanda örgütlerin ve kitlelerin siyasal olgunluk derecesinin de bir ölçüsüdür.»

MÜCADELEYE KATILIN!

★ **Daha önce yıllarca içinde bulunduğunuz çevrelere bir mesajınız var mı?**

«Bu konuda bana önemli bir fırsat yaratmış oldunuz. Çünkü gün, çabalarımızı biraraya getirme günüdür... İlk olarak, benim de içinden geldiğim liberal akademik ve aydın küçük-burjuva kesimler, halkına sırtını dönmekle büyük bir hata etmişlerdir. Halkın yaşamına ortak olmayı öğrenmeme, mücadelenin sıcaklığında onların doğru ilke ve yöntemlerini görememe hatasını işledik. Ancak halkın yanında ve mücadele içinde kavranabilecek bazı gerçekleri, masa başında anlamaya çalışma hatasına düştük. Sadece iyi niyet yeterli değildir...

«Büyük insanî, siyasal ve entellektüel niteliklere sahip olduğunu düşündüğüm bu insanlara göndermek istediğim ilk mesaj budur... Bilgi ve duyarlılıklarını devrimci bir çabayla halk hareketine ve mücadelenin

hizmetine sunmaları gerektiğine inanıyorum. Birtakım zayıflıklar olabilir... Ki vardır da. Ancak dışardan eleştirme hatasına düşmemelidirler... Yapmamız gereken şey, halkın mücadelesine katılarak bu zayıflıklardan kurtulmaktır.».

«Proleter ve kitlesel bir çizginin bazı alanlarda zayıflığa düşmesi doğaldır, fakat biz aydınların bu durumda yapması gereken şey, halkla birleşip onun yanında yer almaktır. **«Mücadele içinde halktan çok şeyler öğrenmemiz gerektiğini ve içinde kalmak şartıyla onlara çok şey verebileceğimizi artık kavramamız gerekir.»**.

«İkinci olarak, üniversitedeki meslekdaş ve hocalarım, burjuva basının ve propaganda araçlarının halkın politik - askeri örgütlerine karşı yürüttüğü karalama kampanyasına karşı uyanık olmaları gerekli. Burjuvazinin karalamalarına kanılırsa devrimci örgütlere antipati duyulması doğaldır... Bunu önlemek için halkla ve bu insanlarla, köylüler ve işçilerle doğrudan temas kurmalıdırlar.

«Mesajım şudur: Mücadeleye katılma arzusu göstermeleri; halktan çok şey öğrenebilecekleri, ona çok şey verebilecekleri, mücadelenin ileri bir aşamasında olduğumuzu anlamaları, son aşamaya çok kalmadığını bilmeleri, bunun ortası olmayan bir sınıf mücadelesi olduğunu, yoksa sırtlarını tamamen halka dönmeleri gerekeceğini görmeleridir. Ama ben, üniversite çevrelerinin bu yolu seçeceğini sanmıyorum. Politik ileri görüşlülükten yoksun ve kararsız olabilirler, ancak her zaman iyi niyetlidirler.

«Özellikle **Farabundo Marti FPL** olmak üzere, po-

litik - askeri örgütler tüm kesimlerin desteğine açıktırlar; çünkü tersi durum başarısızlıkla sonuçlanacaktır.

«Üniversite profesörlerine, hocalarıma, liberal kesimlere, orta ve küçük mülk sahiplerine, çiftçilere, küçük girişimcilere hatırlatmak isterim: Devrim onlara karşı değildir... Burjuva propagandası aksini işleyip onları yanına çekmeye çalışıyor. Devrimimiz oligarşiye, onu savunan baskı güçlerine ve emperyalizme karşıdır... Ne orta kesimlere ne de küçük ekonomik üretim birimlerine karşıdır. Tersine, olabildiğince geniş kesimi yanımıza almaya çalışıyoruz... Katılım ne kadar geniş ve ne kadar kararlı olursa, devrim de o kadar çabuk ve o kadar az kanlı olacaktır.»

İYİMSERLİK VE ENDİŞE

★ **El Salvador'un geleceği nasıl olacak?**

«Geleceğe devrimci bir bakış açısıyla ve iyimserlikle bakıyorum. İyimserim, çünkü, son birkaç yılda kaydedilen siyasal süreç de göstermiştir ki, devrimci hareket yeterince olgunlaşmıştır... Endişeliyim, çünkü egemenlerin aygıtının yok edileceği son aşama çok zorlu olacaktır.

«Ancak halkın zaferine güvenim tamdır. Buna rağmen, politik - askeri zaferden sonra da güçlükler bitmeyecek, sosyalizm yolunda yeni engellerle karşılaşılacaktır. Ülkemiz kaynak bakımından fakir bir ülkedir ve bu yönde de güçlüklerimiz olacaktır. Nüfusumuz beş milyon... Karşılaşacağımız güçlüklerin Ni-

karagua'nınkinden kat kat fazla olacağını düşünüyorum.

«Devrimciler amaçlarının, sömürüden arınmış, eşitlik ve özgürlüğün hüküm sürdüğü, ekonomik, kültürel ve tüm diğer alanlarda gelişmiş adil bir toplum yaratmak olduğunu unutmamalıdırlar...

«Mücadeleyi derinleştirmenin bir unsuru olarak geleceğe güven duygusunu harekete geçirmeli, ve kararlılıkla mücadele etmelidir... Kavgada kararlı olmalı ve halka inanmalıyız... Salvador halkına inanıyorum, güveniyorum. Çünkü, özgürlüğünü kazanmaya and içmiş bir toplumu yenebilecek güç yoktur.»

III
Monsenyör Romero

Monsenyör Romero

«Hıristiyanlar savaştan korkmazlar. Savaşabilirler, ancak barış diliyle konuşmayı yeğlerler. Ama bir diktatörlük insan haklarını çiğniyor, halkın ekmeğini elinden alıyorsa, yani dayanılmaz hale gelmişse tüm diyalog yolları artık kapanmış, akılcılıktan ve anlayıştan söz edilemez olmuş demektir. O zaman Kilise'ye düşen, halkın meşru hakkı olan devrimci şiddeti savunmaktır.» San Salvador Başpiskoposu Dr. Oscar Arnulfo Romero böyle diyor.

Egemen güçlerin pervasız şiddeti karşısında Salvador katoliklerinin lideri de susmuyor ve «Halkın düşmanı oligarşidir, yani ondört ailedir. Doymak bilmeyen bu açgözlülere sesleniyorum: Ellerinizi açın ve yüzüklerinizi verin. Çünkü zaman gelecek elleriniz kesilerek alınacaktır!» diye haykırıyor.

Sıradan ve alçakgönüllü bu halk adamı mülksüzlerin yanında yer alıyor ve «sosyal adalet ve özgürlük uğruna» halkı örgütlenmeye çağırıyor.

Sözleri, zenginlikleri ellerinde tutup, statükoyu korumak isteyenlerle, ondört ailenin bekçiliğini yapmayı 'ulusal güvenlik' olarak göstermeye çalışan yüksek rütbeliler üzerinde bir kamçı gibi şaklıyor.

62 yaşındaki Romero, San Salvador Katedrali'ndeki pazar ayinlerini, duaya gelenlerin siyasi toplantısına çeviriyor. Romero'nun konuşmasını ulusal ve uluslararası basınla birlikte, o güne dek toplantılara gelmeyen ancak verdiği her mesajı duyan oligarşinin temsilcileri de bu defa izliyor.

Cinayetler, kaçırmalar, keyfi tutuklamalar, işkence, terör, kısaca insanlık onuruna aykırı tüm eylemler, kendisi olsa da olmasa da düzenin değişeceğini bilen ve bu nedenle kendisini Salvador halkının özgürlük mücadelesine adayan bu kilise adamınca lanetleniyor.

Bu «sessizlerin sesi» açıkça haykırıyor, suçluları adlarını vererek sayıyor. Monsenyör Romero son olarak da cuntanın elebaşı, Savunma ve Kamu Güvenliği Bakanı Albay Jose Guillermo Garcia'yı istifaya çağırıyor.

Kendisine karşı girişilen suikastlere karşın, bu Salvador'lu din adamı faşizmin ölüm tehditlerinden yılmıyor.* Monsenyör Romero, bu cinayet girişimleri-

* Başpiskopos Romero, 24 Mart 1980'de Roberto D'Aubuisson'un elebaşılığını yaptığı ölüm mangalarınca katledildi. Roberto D'Aubuisson ise El Salvador Parlamentosu'nun başkanlığını yapıyor ve halen aşırı sağdaki ARENA Partisinin başında bulunuyor.

ni «zor zamanların dikenli tacı» olarak görüyor. Çoğu zaman da bunlardan sözetmemeyi yeğliyor. Çünkü ona göre «Kilise zaten yoksulların yanında yer almak ve bunun risklerine katlanmakla» yükümlüdür. Kilise, İsa'nın herkesten çok sevdiği yoksullarla birlikte olmalıdır.

38 yıllık din adamı Monsenyör Oscar Arnulfo Romero, geçtiğimiz günlerde Avrupa'dan iki ödül aldı. Halkı, kendini duvar yazılarıyla ifade etmeye zorlayan yozlaşmış bir basının bulunduğu bir ülkede, bu ödüller «doğruluk abidesi» olan bir din adamına verilen desteği gösteriyor.

ŞİDDETİN NEDENİ OLİGARŞİDİR

Monsenyör Oscar Arnulfo Romero ile El Salvador halkının özgürlük mücadelesi üzerine konuştuk:

★ **Sizce El Salvador'da şiddetin kaynağı kimlerdir?**

«Tüm hastalıklarımızın kaynağı; halkın açlığına aldırmayan, onun emeğini ucuza kapatıp kesesini doldurmaya bakan bir avuç aile, yani oligarşidir... Bugün ülkemizde bulunan ulusal ve çok uluslu şirketler uluslararası pazarda rekabet gücü bulabiliyorsa, bu, halkın karnını doyurmasına bile yetmeyen düşük ücretler sayesindedir. Her tür reform çabasına karşı çıkmaları ve halkın yaşam standardını yükseltmeye çalışan sendikaları baltalama çabaları da bundandır... Oligarşi işçi ve köylülerin örgütlenmesine karşı çıkıyor, çünkü bunu kendi çıkarlarına aykırı buluyor. İş böyle olunca, emekçilerin artan yoksulluğu pahasına

kârlarını artırabilmek için baskı yoluna gidiyorlar.

«Servet ve mülkiyetin tek elde toplanışı; siyasal, ekonomik ve sosyal gücün de tek elde toplanmasına yol açıyor. İnsan onurunun çiğnenmesi pahasına bu ayrıcalıklarını ellerinde tutmalarının başka yolu da yoktur. Ülkemizdeki yapısal ve baskıcı şiddetin —son tahlilde ekonomik, siyasal ve sosyal geri-bıraktırılmışlığımızın— kökeninde işte bu yatıyor... Silahlı kuvvetler ise, ulusal çıkar ve güvenlik yaftası altında oligarşinin ekonomik ve siyasal çıkarlarını korumak ve sürdürmekle yükümlüdür. Devletle uzlaşmayan, ülke düşmanı ilan edilir ve ulusal güvenlik adına en vahşi işlemlere tabi tutulur... Burada herşey, halka ve onun haklarına tepeden bakan oligarşinin çıkarlarına göre biçimlenir... Bir avuç kişinin çıkar ve kârları böylece mutlaklaştırılmaya çalışılır. Ulusal güvenlik sistemi, 'Hıristiyan uygarlığı ve Batı tipi demokrasi idealinin en yetkin korumacısı' olarak yutturulmaya çalışılır.

«Silahlı kuvvetlerin gerçek rolü saptırılır: Ulusal çıkarlara hizmet etmek yerine, oligarşinin çıkarlarının bekçisi olur. Bu haliyle de ekonomik ve ideolojik kokuşmuşluğun bekçisi oluverir. Aynı gerçek, güvenlik güçleri için de geçerlidir: Bunlar kamu düzenini sağlamak yerine, oligarşiye karşı çıkanlara baskı yaparlar...»

KİTLE ÖRGÜTLERİ ÜZERİNE

★ **Çalışmalarınızı takdirle karşılayan ve size büyük saygı duyan Devrimci Halk Bloku, 28 Şu-**

bat Halk Birliği, Ulusal Demokratik Birlik ve diğer kitle örgütleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

«... Toplumu değiştirmeye ve adil bir düzen yaratmaya çalışan bu örgütlerin benim çabalarıma gösterdikleri ilgiden memnunluk duyuyorum. Bugüne dek onların yanında yer aldım ve almaya devam edeceğim... Bildiğiniz gibi, üçüncü vaazımda örgütlenme hakkını savunmuş, bu örgütlerin davalarına destek verilmesi ve onları yok etmeye çalışanların lanetlenmesi çağrısında bulunmuştum.

«Bugünkü koşullara baktığımda kitle örgütlerinin gerekliliğine daha da inanıyorum. Salvador halkının örgütlenmesi gerekmektedir; çünkü kitle örgütleri, sosyal adalet ve özgürlüğe dayalı güvenilir bir toplum isteğini dile getiren toplumsal baskı güçleridir... Etkin bir mücadele örgütlülüğü gerektirir... Bu çerçevede Kilise'nin görevi ise, hataları ve adaletsizlikleri göstermektir. Nitekim benim yaptığım da bu. Özgürlük mücadelesi için gereken bu örgütler varlık nedenlerinden sapmamalıdırlar. Bu örgütler halk için vardır... Fanatizim ve sekterlikten kaçınmalıdırlar... Benim siyasal alandaki rolüm, kitlelere gerçek hedeflerini göstermek ve onları bu yolda yönlendirmektir... Kitle örgütleri arasında atılan birlik adımlarını büyük bir olumluluk olarak değerlendiriyorum... Bizim görevimiz bu adımları desteklemektir...»

KİLİSE'YE YAPILAN BASKILAR

★ **Monsenyör, El Salvador Katolik dininin ege-**

men olduğu bir ülke olmasına karşın, insan haklarını savunan din adamları kaçırılıyor, işkence görüyor ve öldürülüyor. Örneğin, Grande, Barrero, Moto, Navarro, Oviedo, Octavio Ortiz. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

«Evet, büyük bir çelişki var... Bunu ben de sık sık düşünürüm. Sonunda şu sonuca vardım: Ülkemizdeki sosyal adaletsizlik düzeni öyle bir noktaya gelmiş ki, insanların ekonomik - sosyal gereksinimlerini savunan dinin kendisi bile suç kabul edilmeye başlandı... Düzen öyle bir sapkınlık içinde ki, sizin de vurguladığınız gibi, kendini Salvador halkının mutluluğuna adayan kişi, ne olduğuna bakılmaksızın katlediliyor.

Dolayısıyla, tek bir açıklaması var: Düzenin değişmesini isteyen bu din adamları işçileri ve köylüleri örgütlediler. Fakat oligarşi tüm değişimlere, örgütlenmelere karşı çıkıyor. Tarım reformu sözünü duymak bile istemiyor. Hatta halkın yükünü hafifletecek en küçük bir değişime bile tahammülsüz. Onlara göre ülke demek, kendi servetleri, kendi holdingleri ve kendi düşünceleri demektir. Bundan dolayı da kendi servetlerinin korunması, onların gözünde 'ulusal güvenlik'tir. 'Ulusal güvenliği' tehlikeye sokan herşey yok edilmelidir... Katledilen din adamları da, onların gözünde ulusal güvenliği tehlikeye atmışlar, var olan düzene saldırmışlardı. Böyle olunca da 'yıkıcı' ve 'komünist' olmuşlar ve katledilmişlerdi... Bu saygıdeğer örnek insanlar, düzeni sürdürmeye çalışanların kurbanı oldular... Barreo Moto, Rutilio Grande, Navarro Oviedo, Ortiz ve diğerleri gerçeği bütün çıplaklığıyla

gören insanlardı ve oligarşiyi halkın en büyük düşmanı ilan etmişlerdi. Bundan dolayı da oligarşi ve onun servetinin bekçilerinin öfkesini üzerlerine çekmişlerdi...»

★ **Size göre, Salvador halkının kurtuluş sürecinde Kilise'nin rolü ne olmalıdır?**

«Kilise'nin görevi herşeyden önce, gerçeğin zenginlik ve iktidar adına köleleştirildiği bu yalan ve sahtekârlık düzenini teşhir etmektir... Adaletsizlik, adıyla teşhir edilmeli ve gerçek uğruna hizmet edilmelidir... İnsanın insan tarafından sömürülmesi, insana karşı şiddete başvurmak, bilincine ve inancına saldırmak lanetlenmelidir... İnsanın tam özgürlüğü için çalışmalıdır... Bu yönde Kilise de yapısal değişimi desteklemeli ve özgürlük kavgasında halkın yanında yer almalıdır... Kilise yoksulun yanında yer almak ve bunun getireceği riskleri göğüslemekle yükümlüdür. Kilise, İsa'nın herşeyden çok sevdiği bu insanlara kanat açmalıdır...»

★ **Hıristiyan kuruluşlarının bu yöndeki faaliyetlerini daha önce de birkaç kez vurgulamıştınız. Ne var ki, Apolinario Serrano ve Felipe de Jesus Chacon gibi bazı Kilise liderleri vahşice katledildi, derileri yüzüldü, gözleri oyuldu ve dilleri kesildi. Aynı inancı savunan birçok Hıristiyan da bu vahşetten payını aldı. Bunlar Kilise'nin gösterdiği yoldan giden barışçı insanlardı. Barışçıl mücadeleyi savundukları halde katledilmekten kurtulamayan bu insanlar ne yapmalıdır?**

«Bu adlardan sözetmeniz beni memnun etti. Çün-

kü bu insanlar benim için çok şey ifade ediyorlar: Felipe de Jesus Chacon, Polin, yani Apolinario. Onlar ve onlar gibi insanlık adına çalışan daha niceleri için göz yaşı döktüm. Sosyal adaletsizliğin olduğu bizim gibi ülkelerde Hıristiyanlık siyasal alanda da faal ve düzenle çelişki odağı durumunda olmak zorundadır.

«Adlarını andığımız rahipler de bunu yapmışlardı... Bunlar, halk tarafından çok sevilen insanlardı. Sosyal adaletsizliği açığa vurmuşlardı, insan onurunu, oligarşinin yoksullaştırdığı işçilerin, köylülerin onurunu yüceltmişlerdi... En etkin mücadelenin örgütlülükten geçtiğini kavramış ve bu uğurda çaba harcamış insanlardı... Askerin, polisin, ulusal muhafızların ve paramiliter çetelerin desteğindeki oligarşi işte bu yüzden katletti onları... Şeytana tapan bu insanlar işte bu kadar saptılar... Hıristiyanlar savaşmaktan korkmazlar. Savaşabilirler, ancak barışın diliyle konuşmayı yeğlerler. Ama bir diktatörlük insan haklarını çiğniyor, halkın ekmeğini elinden alıyorsa, yani dayanılmaz hale gelmişse, tüm diyalog kapıları artık kapanmış, akılcılıktan ve anlayıştan söz edilemez olmuş demektir. Bu durumda Kilise'ye düşen, halkın meşru hakkı olan devrimci şiddeti savunmaktır... Ayaklanma zamanını tayin ve diyalog kapılarının kapanıp kapanmayacağına karar vermek Kilise'ye değil oligarşiye aittir... Şimdi oligarşiye sesleniyorum: Ellerinizi açın, yüzüklerinizi verin. Çünkü zaman gelecek, elleriniz kesilerek alınacaktır!»

★ **El Salvador trajik bir Noel ve Yılbaşı arifesi yaşadı: Yüzlerce insan baskı güçlerince yok edildi. Sanki sadist kafalar bugünleri özellikle**

seçmişlerdi. Bazı istisnalar dışında tüm basın ve yayın organları elbirliği edip olayları saptırdılar ve yalan söylediler. Bu tavırlarıyla iflah olmaz yozlaşmışlıklarını bir kez daha göstermiş oldular... Monsenyör Romero, sizce basının işlevi ne olmalıdır?

«Evet, bizi en çok üzen olaylardan biri de basının yozlaşmışlığıdır. Bu, oligarşiyle olan suç ortaklığını ortaya sermektedir. Basının işlevi gerçeği yansıtmak olmalıdır... Ne yazık ki, burada tersi bir durum var: Haberler saptırılıyor, oligarşinin gerçek yüzünü gösteren olaylar gizleniyor, oligarşinin kurbanları suçlu gibi gösteriliyor, fotoğraflar bile okuru aldatmanın bir aracı olarak kullanılıyor... Daha ne olabilir ki? El Salvador'da gerçekler gizleniyor; gerçeklerden sözedilmiyor... Bunu defalarca lanetledim... Basının, toplumun değiştirilmesi çabalarının hizmetinde olması gerektiğini vurguladım... Büyük bir güç bu yolda boşa harcanıyor ve baskının, zulmün yanında yer alıyor.»

★ **İlk cuntada iki ay Eğitim Bakanlığı yapan Salvador Samayoa geçenlerde istifasının gerçek nedenini açıkladı. El Salvador'un sorunlarının barışçıl yollarla çözülemeyeceğini belirterek, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri saflarına katıldığını açıkladı. Samayoa'nın bu kararını nasıl yorumluyorsunuz?**

«Kişinin böyle durumlarda vereceği karara sonsuz saygım vardır. Hele bu kişi Samayoa gibi, bilinçli hareket ettiğine inandığım biriyse. Bilinç her zaman saygıya değerdir. Tanrı da insanları bilinç düzeyleri-

ne göre yargılayacaktır... Bir Kilise lideri olarak ben kimseye şiddet yolunu seçmesini öneremem. Ancak Samayoa'nın da gösterdiği gibi, şiddetten asıl sorumlu olan, sorunların barışçıl çözüm yolunu asıl kapatan oligarşinin kendisidir... Samayoa'nın kararı da bu acı gerçeğin bir sonucudur. Zamanında verilmiş ve benim de doğru bulduğum bir karardır...»

★ **Monsenyör Romero, San Salvador Başpiskoposu olarak ordunun üst kademeleriyle konuşma olanağı bulabiliyor musunuz?**

Evet, konuşuyorum ve daima aynı dili kullanıyorum: Doğruları söylüyorum ve papazlık görevlerim çerçevesinde yol gösteriyorum. Ben insanlara hizmet edenlerin yanındayım. Çelişki, iktidarla benim misyonum arasında değil, iktidarla halk arasındadır ve ben de halkın yanındayım... Oligarşi ve ordunun elit tabakası diyalog istemiyor, diyalogu kabule hazır görünmüyor...»

★ **Bugünkü Hıristiyan Demokrat iktidarla ordunun genel görünümlerini değerlendirir misiniz?**

«Bir yargıya varmadan önce bekleyip, olan biteni izlemeyi yeğlerim... Acil bir değişime ihtiyaç var, çünkü halk artık bekleyemez. Halk öfkeli, düş kırıklığına uğramış durumda ve artık vaadlere inanmıyor... Değişim, kökten bir değişim olmalı...»

★ **Gördüğüm kadarıyla El Salvador'da bir iç savaş yaşanıyor ve devrimci güçler hergün biraz daha düzenli bir güç haline geliyor. Siz ne düşünüyorsunuz?**

«Durum oligarşi açısından kaygı verici boyutlara

ulaştı. Oligarşi savunulamayacak birşeyi savunmaya çalışıyor. Halkın mücadele azmini görmemekte direniyor. Oligarşi geçici bir zafer elde etse bile, halkın adalet isteyen sesi kendini elbet udyuracaktır. Er ya da geç halk kazanacaktır. Yeni bir düzen geliyor, hem de hızla... Mezarlıklara sessizlik egemendir, çünkü orada sadece ölüler vardır. Ama oligarşi halkı böyle bir sessizliğe gömemeyecektir, çünkü burada ölüler değil canlılar vardır...»

★ **Halkın yanında yer almaya devam edecek misiniz?**

«Tek amacım budur. Bana bu uğurda güç vermesi için Tanrı'ya sürekli dua ediyorum, çünkü zayıflıktan korkuyorum... Hepimiz korkarız zor zamanlarda. İşte ben de bunun için Tanrı'nın yardımını istiyorum... Kendim için değil, halkın yanında yer alan insanlar için... Salvador halkımn kalbindeki sosyal adalet ateşi sonsuza dek canlı tutulmalıdır...»

IV
Salvador Devrim Partisi/ Halkın Devrimci Ordusu (PRS/ERP)

İç Çekişmelerden İktidar İddiasına

Biraz olağandışı bir okul, ancak en öğreticisi-en büyük hataların sorumluları öğretmenlerin ve öğrencilerin devrimci süreç içinde yarattıkları karmaşaların yüze çıktığı bir hatalar okulu; yalnızca hataların yapıldığı değil, bu hataların mücadele süreci içinde düzeltildiği ve bu yolla ileriye doğru kararlılıkla atılmayı olanaklı kılan çizginin bulunduğu istisnai bir okul.

İşte bu ülkede böyle bir okul var. Devrimci ve demokratik örgütler arasında eylem birliğini isteyen, mülksüz çoğunlukla yakın işbirliği içindeki üst düzey yöneticilerinin **Salvador Devrim Partisi (PRS)**'yi kurduğu, ünlü **Halkın Devrimci Ordusu (ERP)** okulu.

Bu somut deneyimin sentezinin de bir adı var: ERP sorumlusu ve PRS Genel Sekreteri «**Rene Cruz**» kod adlı **Joaquin Villalobos.**

Ekonomi öğrenimini bırakıp devrim saflarına katılan 28 yaşındaki bu liderle birkaç saat süren bir söyleşi yaptık. Söyleşimiz, tipik bir emekçi evinde geçti. Yer, aynı zamanda **PRS-ERP** üyelerinin halkla birlik ve içiçelik ruhunun da bir simgesiydi.

DAR ASKERİ BAKIŞ VE SONUÇLARI

Joaquin Villalobos'la söyleşimize geçmeden önce şunu anımsatalım: ERP'nin 1971'de ortaya çıkmasıyla başlayan karmaşık gelişme ve bu süreç içindeki keskin çelişkiler sonucu yapılan 1977 Salvador Devrim Partisi Birinci Kongresi'yle, yeni bir aşamaya geçildi.

Pragmatizm, dar görüşlülük, kariyerizm, bireysellik ve militarizm bu kongrede mahkum edildi. Halkın Devrimci Ordusu, yıllar süren bu hatalar yüzünden kimi zaman sürecin gerisine düştü. Bu arada PRS'nin kuruluş süreci de gecikti.

Yakın devrim beklentisi, eylem ve sorunlar açısından değişik askeri anlayış ve çözümler üretti. Ancak bu anlayış kitlelerin devrimci katılımını gözardı etti, daha değişik yöntem ve mücadele biçimleri geliştirdi.

Militarizm, ERP'nin sadece kitlelerden değil, El Salvador siyasal sürecinin gelişiminden de kopmasına yol açtı. ERP sınıf çelişkilerinin çok hızlı keskinleşeceğini sanıyor ve zamanını savaş araçları hazırlamak-

la geçiriyordu. ERP bu yüzden halk hareketinin kritik aşamalarını belirleyen toplumsal güçler üzerinde etkili olamadı.

Bunun yanında, örgütün lideri Sebastian Urquilla'nın hegemonik eğilimleri örgüt içi tartışma ve demokrasiyi sekteye uğrattı, sekterliği ve ERP içi hizipçiliği (böl ve yönet) tırmandırdı. Maceracılığı körükledi ve iç siyasal çelişkilerin şiddet yoluyla çözümlenmeye çalışılması gibi bir olguya yol açtı. Sırf bu yüzden Roque Dalton Garcia gibi bazı saygın üyeler örgüt içindeki yoldaşlarınca öldürüldü.

Bu gidişin mantıksal sonucu da, ERP'nin hızla bölünmesi oldu. Bugün ülkenin en güçlü politik - askeri örgütlerinden olan Ulusal Direniş (RN) işte bu bölünmeler sonucu ortaya çıktı.

SÜRECİN GEREKTİRDİKLERİ

Bu hatalar yığınından ilkeli bir siyasete geçiş oldukça güç oldu. Ne ki, devrim karmaşık bir bütündür ve Salvador devrimci sürecinin nesnel gerçekliği acil değişimler gerektirmekteydi.

Kollektif karar mekanizmasına, yeni bir örgütsel yapıya işte bu koşullar içinde, yani eleştiri ve özeleştiri mekanizmasının örgüt içinde harekete geçirilmesiyle geçilebildi. Bu arada, örgüte hakim olan dikey yapı da tasfiye edildi.

26 Eylül 1975'te La Union bölgesindeki bir çarpışma sırasında yaşamını yitiren Rafael Antonio Arce Zablah'ın bu yeniden yapılanma sürecinde özel bir yeri vardı.

VE BUGÜN

«Yolumuz engebeli ve sarptı. Yeni bir yapıya ulaşma büyük fedakarlıklar anlamına geliyordu. Bu fedakarlıkların sonuçlarını ise daha bugünden almaya başladık» diyor, PRS Siyasi Komisyonu ve ERP Genel Komutanlık üyesi **Octavio Ponce**, Joaquin Villalobos'la buluşacağımız yere giderken.

«Son birkaç yıl bizim açımızdan olgunlaşma ve disiplin dönemi oldu. Parti birliğini pekiştiren mekanizmaları bugün artık harekete geçirmiş durumdayız. Tabii ki, doğru çizgide hareket edebilmenin motoru olan ideolojik mücadelenin dinamiğini de gözardı etmeden» diye sürdürdü, ERP'nin bu kurucu üyesi.

★ **Birlikten neyi kastediyorsunuz?**

Octavio, «Demokratik merkeziyetçilik çerçevesinde tüm Parti kadro ve kademelerine güvenmeyi kastediyorum... Ki, olası sapmalar ancak bu yolla engellenebilecektir...» diye yanıtladı.

Tıpkı Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri ve diğer politik - askeri örgütler gibi PRS-ERP de sıkı güvenlik önlemleri altında hareket ediyordu. Balığın suyu olan halka güveniyorlardı.

Joaquin Villalobos geceyi geçirmek üzere bir emekçinin evini seçmişti.

«Eğer onlarla birlikte çalışıyor ve dövüşüyorsak, doğaldır ki onlarla yaşayacağız» diyor **Villalobos**, bizi diğer konuklarıyla tanıştırırken. Görüşmeye hazırdık. Diğer savaşçılar ise liderlerini dinlemek üzere yerlerini almıştı.

SİYASAL ÖNCÜLÜĞÜN BİR PARÇASI

«Parti'yi şöyle tanımlayabiliriz: Politik - askeri mücadeleyle birlikte, kitlelerin adil bir düzen mücadelesini yönlendirme ve yönetme görevini üslenen bir siyasi kadro topluluğudur. Parti, demokratik merkeziyetçilikle yönetilen kadroların siyasal, taktik ve stratejik yetkinliğini geliştirmek üzere yöntem ve biçimler üretmekle de yükümlüdür.

«ERP'ye gelince, Parti'yi oluşturan çekirdek budur. ERP bugün de Halk Ordusu'nun çekirdeğini oluşturuyor. Ancak bizim açımızdan hem Parti hem de Ordu Salvador devriminin en ileri kesimlerini, yani öncü kesimi oluştururlar.»

★ **PRS ve ERP'nin kuruluş amaçları nelerdir?**

«Bu soruya yanıt verebilmek için öncelikle, birçok noktada benzerlikleri olmakla birlikte, mücadelenin iki farklı organı olarak PRS ve ERP'nin tarihlerine bakmamız gerekir. ERP 1971'de devrimci eylemliliğin bir parçası olarak ortaya çıktı... Salvador devrimci sürecinde mücadelenin yeni biçimlerini mümkün kılacak silahlı araçların yaratılması ve örgütlenmesi ihtiyacından doğdu. Bugünden bakıldığında perspektifi dar bir oluşumdu. Örgüt içinde tam bir kaos yaşanıyordu. El Salvador'da silahlı mücadele yürütülmesi gerektiği dışında hemen hiçbir ortak noktası olmayan bir sürü gruplardan oluşuyordu.

«Ancak bu kaos, mücadele süreci içinde edinilen deneyimler ve olgunlaşma sayesinde yavaş yavaş uyumlu bir siyasal çalışmaya dönüştü. Her geçen gün biraz daha büyüyen deneyim birikimi bizi nihayet partileşme aşamasına kadar getirdi... Birçok bölünme

ve kopmaların yaşandığı bu zorlu sürecin ortasında 1975'te parti biçimlenmeye başlamıştı. Süreç iki yıl sonra, 1977'de Birinci Kongre'yle tamamlandı. Dar askeri bakışın örgütten sökülüp atılması da dahil olmak üzere temel stratejik değişimler gerçekleşti.

«Ordu'ya gelince, şimdi politik liderlik altındadır ve yapısı yeniden düzenlendi. Dikey yapı kalıntılarının hâlâ varlığını korumasına karşın, Salvador devrimci süreci ve liderliğinin politik bir temele oturması gerektiğini kavradık. Bu durumda iş, sadece politik ve askeri yapılar arasındaki sağlıklı bağlantıyı kurmaya kalıyordu... Ordu da, Parti de bize göre tarihsel gerekliliklerdi...»

★ **PRS-ERP'nin stratejisi nedir?**

«Stratejimiz temel olarak devrimci halk savaşıdır. Oligarşi ve ordunun gerici kesimleriyle ittifak halindeki emperyalizm birinci stratejik düşmandır. Bu çerçevede ERP'nin kuruluş sürecini, düşmam yenecek stratejik devrimci güçlerin oluşturulması ve biçimlendirilmesi çalışmalarının bir parçası olarak görüyoruz...

«PRS-ERP'nin temel strateji olarak devrimci halk savaşını benimsemesine karşın, siyasal sahneye Orta Amerika'da genel bir ekonomik ve siyasal bunalımın yaşandığı bir sırada çıktığımız gerçeğini de gözardı etmememiz gerekir. Yani, sözkonusu dönemde ortaya çıkan devrimci güçlerin bu ekonomik ve siyasal bunalımı emperyalizm, oligarşi ve işbirlikçilerinin zayıflatılması yönünde kullanması da gerekmektedir.

«PRS-ERP, devrimci halk savaşının başladığı aşamada temel tez olarak ayaklanma çizgisini koydu.

1975'te ortaya konulan bu çizgi belki gerekli bütün teorik politik kanıtları konmaksızın benimsenmişti ama nesnel bir gereklilik olduğundan yine de doğruydu. Oligarşinin hizmetindeki iktidarların içinden geçtiği kritik süreç, devrimci örgütlerin inisiyatifi ele almaya başlaması ve emperyalizmin genel bunalımı, gerilla savaşından stratejik amaçlı bir orduya geçişi olanaklı kıldı. Bu iktidar mücadelesinin önemli bir aşamasıydı: Kısa veya orta vadede gerçekleşecek ayaklanmanın hızlandırılarak geliştirilme aşaması.»

TEMEL SORUNLAR

★ **PRS-ERP'nin kısa ve orta vadeli hedefleri nelerdir?**

«Diğer devrimci örgütlerin uzun vadeli olarak ortaya koyduğu hedefler, bugün El Salvador devrimci sürecinde kısa ve orta vadeli hedefler olmuşlardır. Kısa vadeli hedef olarak, sol-kanat güçlerinin birliği bizim için hayati önem taşımaktadır... Anti-emperyalist güçler açısından, bugün yalnızca El Salvador'da değil, tüm Orta Amerika'da ve hatta Latin Amerika ülkelerinde bir iktidar beklentisi sözkonusudur. Bu çerçeveden bakıldığında sol kanat birliğinin sağlanamaması bizce devrimin çıkarlarına ihanet demek olacaktır.

«Orta vadeli hedeflere gelince, bu hedeflerin El Salvador devrimci sürecinin tüm öncü güçleri için aynı olduğuna inanıyoruz: Bunlar, iktidarın ele geçirilmesi, sosyalizme doğru ilerleyecek demokratik halk iktidarının kurulması ya da devrimci güçlerin

en demokratik kesimlerle ittifak halinde iktidarı paylaşmasıdır.»

★ **PRS-ERP'nin Salvador halk mücadelesindeki yeri nedir?**

«Salvador'daki bunalım, ekonomik olarak bir parçası olduğu Orta Amerika bunalımından ayrı düşünülemez. Bu ekonomik ve siyasal sorunlar birbirleriyle o denli bağlantılıdırlar ki, bölge ülkelerinden herhangi birindeki bir değişim diğer ülkelerdeki durumu da belirlemektedir. Bölge, kapsadığı ülkelerin kendi aralarındaki çelişkileri de içeren diyalektik bir zıtlar birliği olarak görülmelidir...

«Orta Amerika'da bunalım hem bölge genelinde hem de ülke özelinde kendini göstermektedir... Yani bu bunalımın ikili bir doğası vardır. Orta Amerika'da ekonomik ve siyasal bunalımın keskinleşme sürecine bağlı olarak belirli aralıklarla sosyal patlamalar beklenebilir: Bunlar Nikaragua, El Salvador, Guatemala vs. dir... Aynı benzerlik Orta Amerika halkları ve öncüleri arasında da vardır. Bizim kavradığımız gibi devrim —Orta Amerika çapında genel, ülkelerimizden her biri özelinde özgül— ikili bir doğaya sahiptir.

«Orta Amerika'nın ekonomik ve politik yapılarındaki şimdiki krizin bir diğer özelliği de zamanlama olarak emperyalizmin savunma durumuna düştüğü bir döneme rastlamasıdır...

«İşte bunlar, Orta Amerika sürecini genel bir Latin Amerika devrimler dizisine çevirebilmenin nesnel koşullarını oluşturmaktadır...»

HALKIN SİYASAL SALDIRISI

★ **Kent, köy, küçük yerleşim birimleri, bina ve fabrika işgallerinin temelinde yatan amaçlar nelerdir?**

«Politik - askeri örgütler işgalleri taktik hedefler olarak değerlendirmelerine karşın, burada tahlil edilmesi gereken konu, bu tür işgallerin Salvador devrimci süreci açısmdan ne ifade ettikleridir. İşgal oligarşinin ya da onun emrindeki askeri rejimlerin koyduğu kuralları yerle bir eden, kitlesel saldırının bir parçasıdır.

«İşgal, ücret artış talebi, cinayet ve işkencelerin kmanması ve siyasi tutsakların serbest bırakılması gibi siyasal taleplerin karşılanması amacıyla kitlelerin yürüttüğü mücadelenin bir parçasıdır. Bunun en ileri aşaması, genel ayaklanma sürecini hızlandıran, devrimci güçlerin askeri işgalidir...»

★ **Kitlesel işgaller genellikle barışçıl yöntemlerle gerçekleştirilmesine karşın, oligarşinin güçleri işgalci kitlelere karşı silah kullanıyor ve yüzlerce insan bu yolda yaşamını yitiriyor. PRS-ERP bu gerçeğe karşın neden bu yöntemi kullanmaya devam ediyor?**

«İşgal eyleminin taktik hedeflerinden biri somut kazanımlar sağlamaktır, ancak daha da önemlisi, eylemin siyasal boyutudur. Eylemin siyasal boyutunu oluşturan, kitlelerin siyasal tansiyonunun yükseltilmesidir. İşgal eyleminin sonucunu, kullanılan yöntem, biçim ve araçlar belirler. Eğer işgaller durduruluyorsa, bu, kitlelerin savunma durumuna düştükleri anlamına gelmelidir. Ancak bu da, bekle-gör politikası

uygulamak anlamına gelmez. Rejimin baskıcı faaliyetlerini önleyebilmek için daha gelişkin taktikler de uygulamamız gerekir.»

★ **PRS-ERP'nin Kilise hakkındaki görüşleri nelerdir?**

«Toplumun göbeğinde faaliyet gösterme olanağına sahip bulunan Kilise, mücadele sürecinde çok önemli bir yer tutmaktadır. Devrimci örgütler, Salvador'da devrimci çözüm isteyen demokrat kesimlerin rollerinin farkındadır. Ancak bu geniş toplumsal güçler içinde Kilise anahtar rol oynamaktadır.

«Salvador Kilisesi halkla çok yakın bağlar kurmuş durumdadır. Bu da, Kilise'nin üslendiği misyonun niteliğinden yani dinsel faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır. El Salvador'da Kilise toplumsal gelişmelere karşı duyarlıdır. Siyasal olarak devrimci ve demokratik güçlere daha çok yakındır.»

ACİL GEREKLİLİK :

«Mücadelenin koordinasyonu, emperyalizmle ittifak halindeki Salvador oligarşisi ve onun gerici güçlerinin savunma konumuna düştüğü ve iktidara alternatif olunduğu bu tarihsel anda devrimci ve demokratik güçlerin birliği hayati bir önem taşımaktadır... Bu yıl, bizi El Salvador'un kesin kurtuluşuna götürecek büyük ve belirleyici çarpışmaların başlangıç yılı olacaktır.» diye sürdürdü, PRS Genel Sekreteri ve ERP'nin lideri Joaquin Villalobos.

«Bu tarihsel an, emperyalizmin hayati çıkarlarının bulunduğu Orta Amerika'da stratejik savunmaya

gerilediği andır...

«Bu aynı zamanda, Orta Amerika oligarşilerinin yönetimindeki kapitalist sistemin de savunmaya düştüğü bir evredir... Sözkonusu gerçek; oligarşiler ve onların askeri unsurlarının neden bir birliğe yöneldiklerini daha iyi açıklıyor...»

SİYASAL BİR KAVRAM OLARAK CÜRETKÂRLIK

★ **PRS-ERP cüretkârlık konusunda ne düşünüyor?**

«Bunu değerlendirebilmek için siyasal deneyimlerimize bakmamız gerekiyor. **Siyasal bir kavram olarak cüretkârlık, devrimci sürecin her aşamasında faaliyet gösterebilmek demektir.** Gerektiğinde çabuk karar veremeseydik, askeri açıdan dezavantajlı konumdayız diye hareketsiz kalsaydık, kitlelerin moral, siyasal ve ideolojik kararlılığını hesaba katmayıp gözardı etseydik, tüm bu durumlarda kararsızlık batağına saplansaydık, hiçbir yere varamazdık...

«İşte bu nedenlerle cüretkârlığı devrimci sürecin bir gerekliliği olarak görüyoruz. Yalnız PRS-ERP için değil, aynı şey diğer devrimci örgütler için de geçerlidir. Şimdiye dek attığımız belki de en cüretkâr adımlardan biri, General Carlos Humberto Romero'nun devrilmesinden bir gün sonra gerçekleştirilen 16 Ekim 1979 ayaklanmasıydı. Bazı köyleri 12 saat hatta daha fazla süreyle işgal ettik. Uzun süren çatışmalar sırasında yerel halktan büyük destek gördük. Kitleler yoksuldu, ancak moralleri olağanüstüydü. Halk hem ideolojik hem de politik olarak savaşa hazırdı. Neden

bu eylemleri yapmıştık? Çünkü, Romero'nun devrilmesi Salvador halkını kandırmak için emperyalistlerin bir manevrasıydı, tümüyle göstermelikti. Başarıya ulaşsaydı, bizim açımızdan yenilgi demek olacaktı. Kuşkusuz geçici bir yenilgi ama yine de, yenilgi yenilgidir.

«İşte o anda aldığımız tavır kararlı ve cüretkâr bir tavırdır. Kadrolarımızın bir bölümünü yitirmek de dahil bir sürü riski göze almak durumunda kalmıştık... Ancak hedefimiz stratejik bir hedefti: Devrimci sürecin kesintiye uğramasını önlemek...»

BUGÜNKÜ CUNTANIN HEDEFLERİ

★ **PRS-ERP'nin bugünkü cunta hakkındaki görüşleri nelerdir?**

«Bugünkü Ordu-Hıristiyan Demokrat Parti ittifakı üzerindeki görüşlerimize geçmeden önce, iktidarda ancak iki buçuk ay kalabilen ilk cunta (Romero öncesi) dönemini gözden geçirmek gerekiyor. Burada ilk soru, ilk cunta hükümetinin iç durumu ve çelişkili sosyal yapısının nasıl açıklanabileceğidir. İkincisi ise, eylem çizgimizi belirleyen siyasal panaromanm kitlelere nasıl anlatılabileceğidir. Cuntanın iç çelişkilerinden söz etmek kitlelerin kafasını karıştırmak oluyor.

«Pratikte bir değişime veya reforma girişmekten aciz, karar verme gücünden yoksun sivil kişiliklerin eğilimlerine göre bir tavır geliştiremezdik. Olguları daha çok iktidardaki cunta, silahlı kuvvetler temelinde ele almak durumundaydık. Çünkü iktidarı asıl be-

lirleyen bunlardı. Karşı-devrimci hedeflerinden, halkı devrimci öncülerinden soyutlama ve devrimci örgütleri yok etmeye yönelik amaçlarından dolayı herhangi bir radikal değişime yanaşmıyorlardı...

«İlk cuntada yer alan sivillerin 'iyi niyetliliklerini' bir yana bırakmıştık. Politikamız, iktidarı asıl elinde tutan askeri kesimin gerçek yüzünü teşhir etmek; oligarşinin, onun müttefiklerinin ve emperyalizmin hizmetinde olduğunu göstermekti...

«Kitlelerin militan baskısı ve askeri nitelikteki devrimci eylemler, ilk cuntanın bunalım sürecini tırmandırdı.

«Demokrat yöneticiler istifa etti ve halk düşmanlarının manevraları boşa çıkartıldı. Ordu-Hıristiyan Demokrat Parti ittifakı şimdi tam bir siyasal açmazla karşı karşıya... Prestij kaybına uğratıldılar, sorunların altından kalkacak halleri yok vs...

«Burada şunları da özellikle vurgulamak gerekiyor: Bugünkü cunta ne yapmak istediğini biliyor. Yani hedefler ve yöntem konusunda aralarında bir birlik var. İşte bugünkü cuntayla, baskıların sona erdirilmesini ve değişimi isteyen demokratların içinde bulunduğu ilk cunta arasındaki en büyük fark bu.

«Bugünkü iktidarı oluşturan ordu ve Hıristiyan Demokratlar ise oyunun kurallarının tamamıyla farkında: Reform sözü vermek, asgari düzeyde uzlaşmacı bir hava yaratmak ve baskıyı sonuna kadar sürdürmek. Hıristiyan Demokrat Parti içinde Jose Napoleon Duarte'nin başını çektiği gerici kesim de baskıdan yana tavır alıyor ve bu konuda orduyla kesin bir görüş birliği içinde bulunuyor.»

GERÇEK VE KALICI BİR EŞGÜDÜM

★ **PRS-ERP'nin El Salvador'daki devrimci ve demokratik güçlerin birliğine ilişkin görüşü nedir?**

«Şu anda El Salvador devrimci sürecinin anahtar nitelik taşıyan konularından biri budur. Derinlemesine yanıtlayabilmek için önce şu soruları sormak gerekiyor: Birliğe neden gereksinim vardır? Bu birlik nasıl gerçekleştirilebilir? Birlik süreci geniş anlamda ittifak politikasıyla nasıl birleştirilebilir?

«İlk soruya, yani birlik gereksinimine ilişkin olarak şunu anımsatalım: Asıl ve temel gerekçe El Salvador toplumunda yaşanan ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımdır.

«İşbirlikçi Salvador oligarşisi ve gerici güçlerinin savunma konumuna düştüğü ve iktidara çok yaklaşıldığı bu tarihsel anda devrimci ve demokratik güçlerin birliği hayati bir gerekliliktir.

«Yaşadığımız süreç, emperyalizmin çıkarları açısından hayati önem taşıyan Orta Amerika'da stratejik savunma durumuna düştüğü bir evredir. Aynı zamanda, Orta Amerika oligarşilerinin yönetimindeki kapitalist sistemin de topyekün savunmaya geçtiği bir dönemdir... Orta Amerika oligarşilerinin ve onların askeri unsurlarının biraraya gelmelerinin temelinde de bu yatmaktadır.

«Bu çerçevede, devrimci ve demokratik örgütlerin bir bütün olarak hareket etmelerine olanak sağlayacak birliğin gerçekleştirilememesi, birliğin sağlayacağı azami potansiyelden yararlanamamak, Salvador ve Orta Amerika devrimi açısından görevimi-

zi yerine getirememek olacaktır.

«Hepimiz aynı amaç için mücadele ediyor ve emperyalizmin saldırılarına yine hepimiz hedef oluyoruz. Emperyalizmin güçleri devrimci politik - askeri örgütler arasında bir ayrım gözetmiyor. Öyleyse bu noktada mesele, siyasal çizgilerin tartışılması değildir.

«Birlik nasıl başarılabilir? Biz stratejik bir çerçevede başarılabileceğine inanıyoruz. Bir adımda kurulan geleneksel organik birlikten yana değiliz. Böylesi birlikler, örgütlerin karakteristiklerini belirleyen farklı uslûpları, anlayışları, dili gözardı etmeye çalışır.

«Birliği, konjonktürel ya da devrimci güçlerin ayrı ayrı denetiminde gerçekleşebilecek bir olgu olarak değil, sürekli bir eşgüdümün yaratacağı bir süreç olarak görüyoruz. Sözünü ettiğimiz eşgüdüm, temel hedef olarak Salvador devrimini koyan, gerçek ve içten eşgüdümdür. Bunu ise, tüm devrimci güçleri kanatları altına alan en üst siyasi organın oluşturulması izleyecektir.

«Bir süreç olarak kavradığımız bu birliğin oluşması için gereken zamanı kesin olarak saptamak güçtür. Bununla birlikte, Salvador devriminin gereklilikleri bu sürecin bir yılı aşmayacağını göstermektedir. Hatta sadece birkaç ay alması bile olasıdır. Ülkemizdeki farklı örgütlerin toplumsal tabanda kurdukları ilişkiler ve pratik mücadele sırasında girdikleri bağlantılar da göstermektedir ki, birliğin hızla gerçekleştirilebilmesi için gerekli koşullar vardır.

«Birliğe giden süreçte karşılaşılacak sorunlar ne-

lerdir? İlk olarak, siyasal çizgilerdeki farklılıklardan kaynaklanan sorunlar vardır. Bu özellikle ilk cunta döneminde belirgindir.

«Subjektivizmden ve geçmişteki ideolojik mücadelenin yapılış biçiminden kaynaklanan sorunlar da vardır. Bunlardan subjektivizm eşgüdüm süreci içinde çıkacak yol ve yöntemlerle ortadan kaldırılabilecektir. Bugün devrimci örgütler arasında hiçbir siyasal ayrılık yoktur. Ne var ki, subjektivist tavır sırf farklı bir örgüt olmanın farklı tavır almayı gerektirdiği gibi bir sapmayı teşvik etmektedir.

«Subjektivizmle mücadele etmemiz gerekir. Birlik, siyasal bir birlik olmalıdır ve Salvador devriminin bütün güçlerini —hatta bugüne kadar önemli bir rol oynamayanları bile— kapsamalıdır.

«Demokratik güçlerle ittifak açısmdan birliği ise nasıl görüyoruz? Devrimci güçlerin başarısı açısından demokratik güçlerin geniş çaplı bir katılımının gerekliliğine inanıyoruz... Emperyalizmi ve onun stratejik aleti oligarşiyi ancak böyle bir politikanın doğru uygulanması yenilgiye uğratabilir.

«Demokratik güçleri ikna edebilmek için ölçütlerimizi geniş tutmamız gerektiğini düşünüyoruz. Platform ve uslûp bakımından genişliği benimseyen bir anlayışa ulaşmalıyız. Devrimci güçler demokratik güçlere yönelik ortak bir siyaset oluşturulması gerektiği gerçeğini unutamazlar, unutmamalıdırlar. Kitlelerin cesaretlendirilmesi ve demokratik güçler için bir alternatif olarak devrimci sola güven aşılanması işlevleri bu siyasetle mümkün olacaktır.»

★ **İlk cunta hükümetinden istifa eden bazı kişi-**

lere karşı suikast girişiminde bulunuldu. **PRS-ERP** bu konuda ne düşünüyor?

«Temel düşman hakkmdaki görüşlerimizin netliğini ve cunta üyesi olarak da olsa insanca değişikliklerden yana olanları düşman olarak görmediğimizi göstermek üzere, bu saldırıları kınayan bildiriler yayınladık...

«Devrimci güçler faşistlerin cinayet ve baskı eylemlerine nasıl yanıt veriyorsa, demokratik güçlere girişilen saldırılara da aynen karşılık verecektir. Faşist güçlerin giriştiği bu tür saldırılar temel olarak devrimci ve demokratik güçlerin yakınlaşmasını önlemeyi amaçlamaktadır.»

OLİGARŞİYİ CEZALANDIRMADA BİR SİLAH

★ **PRS-ERP'nin, kaçırma eylemi üzerindeki düşünceleri nelerdir?**

«Kaçırma eylemlerine devrimci adaletin yerine getirilmesinin bir aracı olarak bakıyoruz. Dünyanın en sağlıksız ve yoksul toplumlarından biri olan bu topluma yapılan baskıları tarif etmek bile olanaksızdır. En basit gereksinimlerini bile karşılamaktan yoksun bırakılan bu insanlar canice baskıların en kötüsüne hedef edilmektedir. Ekonomik ve siyasal iktidarını halkın sömürülmesi temeline dayandıran oligarşinin üyelerinin kaçırılması, ülkedeki adaletsiz yapıyı ve sınıf kutuplaşmasını sergileyen politik bir eylemdir.

«Nedir ki, oligarşinin ve onun uşaklarının omuzlarındaki onca sorumluluğa, onca suça rağmen, hiç-

bir zaman kişiliklerini aşağılayıcı bir davranışta bulunmayız. Hükümet ve oligarşinin güçleriyle devrimci örgütler arasındaki pazarlık süresince tutsak sayılan bu kişilerin her tür gereksinimleri yerine getirilmeye çalışılır...

«Partimizin bu yöndeki ilkesi, oligarşinin ve onun baskı güçlerinin gerici ve insanlık dışı eylemlerinin tersine, elimizdeki rehineye insanca davranmayı ve temel gereksinimlerini karşılamayı gerektirir. Ayrıca bu kişiye, uğruna canların verildiği mücadelemizin amaçları anlatılmaya çalışılır.

«Yani, oligarşinin baskı güçlerinin kaçırdıkları insanlara yaptıklarıyla bizim tavrımız arasında en küçük bir benzerlik yoktur...

«Oligarşi ve onun işbirlikçilerinin hizmetindeki kitle iletişim araçları devrimci güçlerin bu tür eylemlerini sansasyonel bir havayla verirler. Bu yüzden de eylemlerimizin siyasal etkisi çok büyük olur...

«Ancak aynı kitle iletişim araçları, bir emekçi lideri kaçırıldığında sessiz kalmayı yeğler, rejimin güvenlik güçlerinin gizli zindanlarında bu insanlara yapılan işkenceler ve bu eylemin siyasal boyutu görmezlikten gelinir. Oysa emekçi liderlerinin kaçırılması da siyasal bir nitelik taşımaktadır, çünkü bunlar da halk mücadelesinin bir parçasıdır. Oligarşinin zindanlarına atılan yüzlerce tutsağın durumu siyasal bir gerçektir. Bu yönüyle de kitlelerin bilincinin gelişmesinde önemli bir katkısı vardır...

«Ele geçirdiğimiz oligarşinin üyesine ilk yaptığımız şey, ona Yoldaş Ana Guadalupe Martinez'in **'El Salvador'un Gizli Zindanları'** adlı kitabını vermek

oluyor. Kitap siyasi tutuklulara yapılanları, yani işkenceleri, ırza geçmeleri, tecritleri, çırılçıplak soymaları, aç ve uykusuz bırakmaları, kısaca ancak devrimci ruha sahip bir insanın dayanabileceği insanlık dışı koşulları anlatıyor.»

★ **PRS-ERP'nin dokuz yıllık mücadelede ödediği bedel ne oldu?**

«Örgütün kurulması ve devrimci mücadelede yeralmasıyla başlayan süreç boyunca ödediğimiz bedel küçümsenmeyecek kadar büyük oldu. Buna dökülen kanlar olarak bakarsak, kitlesel savunma ve gerilla eylemlerinde görev alan milislerin de eklenmesiyle bugüne kadar yüzden fazla insan kaybettik. Bunların arasında mücadelede özel bir yerleri olan Rafael Antonio Arce Zablah da bulunuyor. En acı kayıplarımızdan biri olan bu devrimcinin ölümünden sonra, ülkenin orta kesimindeki cepheye onun adı verildi. Onun dışında, adı doğu cephesine verilen Juan Jose Gomez, batı cephesine adı verilen Edgar Salmeron da en acı kayıplarımızdan sadece ikisi. Örgütün siyasal gelişimi, olgunlaşması ve yeni ufuklar yaratılmasında bu yoldaşların her birinin ayrı bir yeri vardır.

«Diğer önemli kayıplarımızın başında ise şu yoldaşlarımız yer alıyor: 17 Ekim 1979 günü San Marcos'un işgali sırasında şehit düşen Yoldaş Denis, 29 Ekim 1979 San Salvador katliamı sırasında şehit olan halk milisleri lideri Yoldaş Irma Elena Contreras, La Union'da katledilen, doğu bölgesindeki kadrolarımızın en önemli adlarından Rodolfo Munguia. Bunlar belki de en büyük kayıplarımız. Daha birçoğu var.

Fakat yukarda saydığım kayıplarımız örgütümüzün farklı tarihsel anları ve mücadele süreci açısından belirleyici bir önem taşıyor.»

DEVRİMDE AİLE BİRLİĞİ

★ **PRS-ERP'de kadınların yeri nedir?**

«Örgütümüzün daha kuruluş aşamasından itibaren kadınlar önemli bir yer tutmaktadır. Merkez Komite'nin üçte birini kadınlar oluşturmaktadır. Bir kadın yoldaş da PRS Siyasi Komisyonu üyesidir. Hücre örgütlerimizde kadınlar dikkate değer bir yer tutmaktadır.

«Ancak bu katılım Parti liderliğinin ilkesel bir isteği değil, asıl olarak kitlelerin mücadeleye katılım sürecinin bir yansımasıdır. Mücadeleye kadınların, daha da ötesi ailelerin katılımı çok yaygın durumdadır. Özellikle kırsal alanda ailelerin toptan katılımı bizim açımızdan çok önemli bir deneyimdir. Ülke çapında, kadın kadrolar yeri doldurulmayacak, stratejik temel direkler durumundadırlar. Ve kadınlar, üstlendikleri görevler açısından hiçbir farklılık sergilemezler. Erkeklerin üstlendiği tüm görevleri üstlenebilirler.»

YERALTI VE HALKIN ROLÜ

★ **PRS-ERP yeraltı kavramından ne anlıyor?**

«Düşman, örgütümüzü ve faaliyetlerini daha ilk günlerde ortaya çıkarma durumuna gelmişti... İşte bu koşullarda yeraltı hayati bir sorun olarak kendini

gösterdi. En küçük ayrıntılarına kadar hesaplanmış bir zorunluluk olmuştu. Kadroların hayatta kalabilmesinin tek yolu buydu. Yalnızca PRS-ERP için değil, devrime o ya da bu biçimde katkıda bulunan tüm devrimci örgütler için aynı şey geçerliydi...

«Bugün ise yeraltı kavramı birtakım değişikliklere uğruyor. Kavram artık daha cüretkâr ve siyasal bir nitelik almaya başlıyor.

«Yeraltı artık yalnızca teknik bir yöntem olmaktan çıkıyor, kitlelerin daha geniş boyutlu planlar yaptığı ve daha büyük çaplı eylemlere giriştiği bir şey olmaya başlıyor... Yeraltı kavramını sadece basit bir teknik kavram olarak görmeye devam etseydik, kitlelerin kendi askeri unsurlarından kopmasına yol açacaktık. Yani kitleleri politik ve askeri mücadeleyi yürüten örgütlenmelerinden koparmış olacaktık... Askeri yapıların kitlelerin mücadele organı olduğunu gösteren en iyi örnek de, kitlelerin çeşitli siyasi cephelerde ortaya koyduğu silahlı savunmalardır...

«Yeraltı yasaları burada değişik bir karaktere bürünüyor. Çünkü kitlelerin, böylesi örgüt biçimlerini zorunlu kılan düşmana karşı, kendini savunma süreci meşrulaşmaktadır.

«Bu nedenle kitlelere silahlı mücadelenin aynı zamanda iktidar mücadelesinin temel unsuru olduğunu göstermek bakımından yeraltı yasalarının bazılarını gözardı etmek zorundayız...»

ULUSLARARASI SİYASET ÜZERİNE

★ **PRS-ERP'nin uluslararası alandaki siyaseti nedir?**

«Uluslararası siyasetten sözetmek, aynı zamanda tüm halkların ve devrimci hareketlerin baş düşmanı olarak gördüğümüz ABD emperyalizmine karşı mücadeleden de sözetmek anlamına geliyor. Bu çerçevede Hindiçini halklarının ve özellikle zaferlerin en büyüğünü kazanıp emperyalizmi geri çekilmeye zorlayan ve gerileten Vietnam halkının büyük katkılarını alkışlıyoruz... Aramızdaki coğrafi uzaklığa rağmen, Vietnam halkının ortak düşmana indirdiği darbe Nikaragua halkına zafer yolunu açmıştır. Vietnam halkı bu zaferiyle, aynı zamanda El Salvador ve genelde Orta Amerika devrimine de zafer yolunu açmıştır.

«Genel olarak Latin Amerika'daki, özelde ise Orta Amerika'daki tüm devrimci güçleri ve özellikle de Küba Devrimi'ni, Salvador Devrimi'nin stratejik müttefikleri olarak görüyoruz.

«Kendimizi ABD emperyalizminin düşmanı olarak koymakla, aynı zamanda Bağlantısızlar Hareketi ile Filistin ve Güney Afrika halkları karşısındaki konumumuzu da belirlemiş oluyoruz. Kısaca, tüm ezilen ve sömürülen halkların yanında yer alıyoruz.»

★ **El Salvador'un geleceğini nasıl görüyorsunuz?**

«Bu yıl birlik yılıdır. Bu yıl nihai kurtuluş yolundaki büyük, belirleyici savaşların başlangıç yılıdır...»

V
El Salvador Komünist Partisi (PCS)

Geç Fakat Zamanında

El Salvador Komünist Partisi'nin silahlı mücadele yolunu seçmesi çok geniş boyutları olan tarihsel bir karardı. Böyle bir karar ancak, «başta işçi sınıfı olmak üzere tüm halkın kurtuluşunu sağlayacak tek yolun silahlı mücadeleden geçtiği» sonucuna varıldıktan sonra alınabildi. Sözkonusu karar, bugün ondört ailenin ve onun başkentteki müttefiklerinin güçlerine darbe üstüne darbe vuran El Salvador devrimci güçlerinin gelişiminde büyük bir patlama yaptı.

«Biraz geç, fakat zamanında bir karar oldu.», diyordu PCS genel sekreteri **Schafik Jorge Handal.**

Çok yerinde görünen bu söz, PCS için Latin Amerika'da faşizm üzerine teorileriyle tanınan ünlü bir bilim adamınca ortaya atılmıştı. Silahlı mücadele ka-

rarı bir 'devrimci durum' belirlemesi çerçevesine alındı. Böyle bir karara, ülkedeki sömürüye, baskıya ve açlığa reformist çözümle yaklaşılamayacağının «eş-dost» tarafından iyice anlaşılmasından sonra varılabildi.

Devrimci politik - askeri örgütlerle «orta sınıf»ın demokratik kesimleri arasındaki bağlantıyı sağlayan en önemli etkenlerden biri de, Komünist Parti'nin halk savaşına öncülük eden **Ulusal Eşgüdüm** organına katılması oldu.

Komünist Parti, son onbir yıl içinde üçü başkanlık seçimleri ve altısı da genel-yerel seçimler olmak üzere toplam dokuz seçime katıldı. Parti bu süre içinde, seçim yolunu, El Salvador'daki sorunların tek çözüm yolu olarak gören, basit anayasal ve kabine içi değişikliklerle çözüme gidilebileceğini uman demokratik kesimlerin yanında yer aldı. Komünist Parti son olarak da, General Carlos Humberto Romero kanlı rejiminin 15 Ekim 1979'da devrilmesinden sonra kurulan ilk cunta hükümetinde yer aldı.

PCS bu dönem içinde müttefiklerine sadık ve sessiz bir siyaset izledi. İktidardaki gayrı meşru rejimi devirmek üzere silahlı mücadeleye katılma kararının benimsenmesi ise, ancak Pentagon ve uluslararası tekellerin denetimi altındaki gerici oligarşiye onun güçlerinin geniş boyutlu bir reforma izin vermeyeceklerinin anlaşılmasından sonra olabildi. Söylenen sözlere, verilen vaadlere karşın, bir hükümetin ancak oligarşi ne kadar isterse o kadar hareket edebileceğinin görülmesinden sonra alınabilmişti silahlı mücadele kararı.

O güne dek Komünist Partisi'nin yanında yer alan ve çok sevi deneyimin zorlu okulunda öğrenen demokratik kesimler de sonunda sadık müttefiklerinin kararını onayladılar. İşte bu grupların çoğu, bugün silahlı mücadelede aktif olarak yer alıyorlar.

ZOR VE KARMAŞIK BİR KARAR

Komünist Parti'nin kararı için «kolay»dan başka herşey söylenebilirdi. Parti daha yüksek bir mücadele aşamasına sıçramaya hazır değildi, hazırlık için zaman da yoktu. Üyelerin yaklaşık yüzde 87'si Parti'ye açık, legal mücadele verildiği sıralarda katılmıştı. O süreçte Parti'nin niteliğine uygun çalışma yöntemleri, ideolojik kavramlar ve vasam biçimleri geliştiren bu kadrolar, devrimci yeraltı faaliyetinin dayattığı sıkı güvenlik önlemlerini, katı düzenlemeleri ve zorlu koşulları göğüslemeye hazır değildi.

Ancak, başta Genel Sekreter Schafik Jorge Handal olmak üzere Parti liderliğinin kararlılığı ve ileri görüşlülüğü, diğer devrimci örgütlerin de dayanışmasıyla bu zorunlu değişimi olanaklı kılabildi. Sonuç olarak PCS, üyelerinin büyük bir bölümünün tamamıyla yabancı olduğu bu yeni yola hızla adapte oldu. Bu karar doğal olarak, güçlükler, engeller, işkenceler, rahat yaşantımn unutulması ve hayati riskler gibi bir takım sıkıntıları da beraberinde getirdi.

Bu engellere rağmen süreç hızla ilerledi. Kuşkusuz bunda en büyük pay, PCS kadrolarının, nefret edilen rejimin sonunu hızlandırabilmek için eylem birliğinin zorunluluğunu kavramaları ve diğer dev-

rimci politik - askeri örgütlerin gösterdiği dayanışmaydı.

El Salvador'da ve yabancı aydınlar arasında büyük bir saygınlığı olan, her tür ilerici düşünceye açık PCS lideriyle işte bu koşullar içinde konuştuk. Teori ve pratik, 28 Mart'ta ellinci yaşına giren bu Komünist Parti liderinin ellerinde birleşiyordu.

SİLAHLI MÜCADELE, PROGRAMIMIZDA HEP VARDI

★ **PCS'nin, ulusal sorunun gerçek anlamda çözümünün ancak silahlı mücadeleyle mümkün olacağı görüşüne nasıl vardığını açıklayabilir misiniz?**

«PCS, pratik olarak daha başlangıçtan itibaren silahlı mücadeleyi, zafere götüren birinci seçenek olarak görüyordu. 28 Mart 1930'da kurulan parti, daha aradan iki yıl bile geçmeden, yani 1932 Ocak'ında, büyük bir kitle ayaklanmasına öncülük etmişti. Başını köylülerin çektiği büyük bir halk devrimiydi bu.

«PCS diğer komünist partileri gibi sadece bir grup aydımn biraraya gelmesiyle kurulmamıştır. El Salvador Komünist Partisi kent-köy emekçilerinin olağanüstü hareketinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

«İlk liderleri emekçilerdi. PCS kitle hareketinin bir sonucudur. Kitlelerle kurduğu geleneksel bağların temelinde bu yatar. Hatta diyebiliriz ki, El Salvador devrimci hareketinin karakteristiklerinden biri de bu gerçektir.

«1932 ayaklanması yenilgiye uğradı ve yüzlerce PCS üyesi dahil 30 binin üzerinde emekçi yaşamını

yitirdi. Bu yenilgi, arkasından ülke çapında bir gerilemeyi de beraberinde getirdi. Sendikalar ortadan kayboldu ve Parti faaliyetleri uzun süre engellendi. Demir bir yumruk, askeri diktatörlük iktidarı ele geçirdi. Bu, bugün de aynen sürüyor.

«Nazik koşullara rağmen, bu ayaklanmadan sonra ayakta kalabilen tek örgüt PCS oldu. Geri adım atmayı reddeden Parti kitlelerle bağlantısını sürdürdü. Tüm baskılara karşın kitleleri örgütlemeye devam etti.

«PCS, diktatör Maximiliano Hernandez Martinez'i devirmek üzere 1944 Nisan'ında da demokrasi yanlısı asker ve sivillerin yanında yer aldı. PCS üyeleriyle Parti'nin öncülüğündeki emekçiler, demokrasi yanlısı askerlerin açtığı kapılardan girerek garnizonları bastılar ve silahları ele geçirdiler. Üç günlük kanlı savaş demokratik güçlerin yenilgisiyle sonuclandı. Fakat aynı ayın sonunda ülke çapında yapılan genel grevle diktatörlüğe son verildi.

«Albay Aguirre Salinas 1944 Ekim'inde diktatörlüğü yeniden geri getirdi. Bu arada binlerce genç, işçi ve öğrenci aynı yılın aralık ayında sürgünde bulundukları Guatemala'dan geri döndü ve silahlanarak zorbalara karşı ayaklandı. Bu devrimci saldırıya komünistlerin yanısıra genç anti-emperyalist subaylar da katıldılar.

«Ancak şunu da açığa kavuşturmam gerek: Bu gerçeklere rağmen PCS, Salvador devrimci mücadelesiyle ilgili temel sorunlara yanıt verebilecek sistematik ve genel bir çizgi koymadı. Parti'nin o tarihlerdeki resmi çizgisi silahlı mücadeleyi içermiyordu.

«Fakat, vurgulanması gereken bir konu daha var.

Küba Devrimi'nin tarihsel zaferinden etkilenen Salvador halkının mücadelesinin büyük bir ayaklanmaya dönüşmesi halinde biz de silahlara sarılacaktık. Parti Merkez Komitesi de bu yönde bir karar almış ve silahlara sarılmak üzere hazırlık yapılması kararlaştırılmıştı.

«Ne var ki, Komünist Parti'nin silahlı mücadeleye katılma yönündeki çabaları birtakım engellerle karşılaştı. Bu engellerin başında da. Orta Amerika Ortak Pazarı temelinde yaşanmaya baslanan bağımlı sanayileşme geliyordu. 1962'de başlatılan bu atılım büyük başarı da elde etmisti. Yani, silahlı mücadeleye katılma çabası hızlı sanayileşme engeline takılmıştı.

«Büyüme endeksleri olağanüstü rakamlara ulaşmıştı: Sanayinin gelişme hızı birkaç yıl yüzde 11'lerde seyretti; GSMH ise yüzde 12-13'lere yükselmişti. Yani, devrimci mücadelenin daha ileri aşamalarına geçilmesini gerektiren koşullar ortadan kalkmıştı. Rejim oturmuş, sınırlı da olsa bir demokratik açılım dönemi vasanmıstı. Secim sisteminde reforma gidilmiş ve bu sistem kitlelerin gözünde mesruluk kazanmıştı. Bunlar belki de yalnızca görüntüden ibaretti. Ne var ki, kitlelerin ve başta Hıristiyan Demokratlar olmak üzere partilerin gözünde bunlar açık gerçeklerdi.

«PCS bu koşullar altında, silahlı mücadelenin iktidarı ele geçirmenin en gerçekçi yolu olduğu tesbitini de bir kenara atmadan, bazı taktik değişikliklerine gitti. Silahlı mücadelenin iktidarı ele geçirmede en gerçekçi yol olduğu tesbiti üzerinde en küçük bir kuş-

kumuz bile yoktu. On yıllardır iktidarda bulunan diktatörlük ve oligarşi bu konuda hiçbir kuşku bırakmamıştı.

«Bununla birlikte kendimizi çok özel bir durum içinde bulmuştuk: Halkın reformist düşüncelerden arındırılması gerekiyordu. Bunun da ancak seçim sürecine katılmakla mümkün olabileceğini düşünüyorduk. Doğal olarak bu da CP'nin kendine yasal bir taban oluşturmaya çalışması ve açık mücadele vermesi anlamına geliyordu. Şu da unutulmamalı ki, 1931'deki yerel seçimler hariç —özellikle 1932 ayaklanmasından sonra— hep illegal bir parti olarak kalmıştık.

«CP 1960'larda El Salvador'daki tek devrimci güçtü ve seçim olayına sırtını dönemezdi. Kitleleri kazanmak zorundaydı. Yapmamız gereken bütün şey legal bir mekanizma oluşturmaktı. Tutumumuzun sadece bir açıklaması vardı: PCS'ye kitle desteği sağlamak.

«Böylece tam onbir yıl süresince seçimlere katıldık. İktidarı ele geçirmenin yolunun seçim sandığı olmadığını daha baştan beri biliyorduk. Fakat kitlelerin kendi deneyimleriyle öğrenmelerine önderlik etmek gerektiğini düşünüyorduk. 1966 sonlarından 1977 Şubat'ına dek yapılan üç başkanlık seçimiyle altı genel ve yerel seçime katıldık.

«1972 ve 1977 başkanlık seçimlerini büyük farkla Ulusal Muhalefet Birliği (UNO) adayları kazanmıştı, ama sonuçlara saygı gösterilmemişti. Ancak bizim amacımız demokratik güçleri harekete geçirmekti ve bir birleşik cephe oluşumuyla bu başarıldı. Rejim ve onun kuklası Ulusal Uzlaşma Partisi (PCN) tecrit oldular.

«1972-77 seçimleri kitlelere, iktidara giden yolun seçim sandığından geçmediği gerçeğini gösterdi. Mücadelenin daha üst biçimleri uygulamaya sokulmalıydı artık. Yani silahlara sarılmalıydı.»

★ **PCS'nin bu hileli seçimler karşısındaki tepkisi ne olmuştu?**

«20 Şubat 1977 hileli seçimlerinin ardından ülke çapında büyük olaylar meydana geldi. Adeta bir ayaklanma haftasıydı ve PCS kitlelerin gözünde ayaklanmaların öncüsüydü. Büyük bir çoğunluğun silahlı mücadeleyi desteklemesi de bu olaylardan sonra oldu.

«Bu arada PCS'nin kendisi de değişti. Nisan 1977 toplantısında Siyasi Komisyon değişme kararı aldı. Ne var ki, seçimlere katılmakla gecen onbir yıllık legal mücadele Parti üzerinde derin izler bırakmıştı. Kadroların yaklaşık yüzde 87'si Parti'ye 1977 yılında katılmıştı ve legal bir mücadeleye göre eğitilmislerdi. Lenin'in, 'bir biçimden diğerine kolayca gecebilmek için tüm mücadele yöntemlerine hazır olunması gerektiği' tezini uygulamaya sokmak hiç de kolay değildi. Nitekim pratik de bunun kolay olmadığını gösterdi.

«Bu onbir yılın üyelerimiz ve hatta liderlerin üzerinde bıraktığı iz, mücadelenin diğer biçimlerine hızla geçişimizi engelliyordu. Parti liderliği sürekli özeleştiri veriyordu. Aslında özeleştiri mekanizması Parti tarihi boyunca hiç eksik olmamıştı. Yani, en üstteki liderinden en alttaki kadrosuna, özeleştiri mekanizması hiçbir zaman aksamadı. Parti liderliğinin özeleştirisi 1979 Nisan'ında yapılan 7. Kongre tarafından desteklendi.

«İki yıl gecikmiş de olsa sonunda silahlı mücade-

lo yönünde adım atma kararı alındı. Zaten başlangıçtan beri mücadele programımızda yer alan silahlı mücadele yolu böylece halk kitlelerine de açılmış oldu.

★ **PCS silahlı mücadele kavramından ne anlıyor?**

«Özelde emekçilerin ve genel olarak da tüm halkın mutluluğa giden çözüm yolunun silahlı mücadeleden geçtiği yönündeki kararımız öyle birdenbire veya raslantısal olarak alınmış bir karar değildir. PCS'nin silahlı mücadele kararı uzun mücadele tarihinin bir dışavurumudur.

«Bu karar örgütün yıllar önce ortaya koyduğu çizginin bir sonucudur. Ancak deneyim yalnızca doğru çizgi koymanın veterli olmadığını gösterdi. Aynı zamanda çizgiyi pratiğe koymak, Parti'yi mücadelenin daha ileri aşamalarına geçirmek üzere daha çok çalışmamız gerekiyordu.

«El Salvador'da silahlı mücadele Şubat 1977'nin hemen öncesine dayanır. Ancak bu, silahlı mücadeleye o tarihte başladığımız anlamına gelmiyor. Silahlı örgütlerin ortaya çıkışı 1970 yılına kadar gider. Sosyal Hıristiyan öğrenci hareketinin radikal kesimi ve Hıristiyan Demokrat Parti içinden çıkan birkaç örgüt hariç tutulursa, bu silahlı örgütler hemen hepsi PCS'nin bağrından filizlenmişlerdir. Hatta PCS eski genel sekreteri Salvador Cayetano Carpio dahi silahlı mücadeleye katılmak üzere bizim örgütümüzden ayrılmış ve Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri'ni kurmuştu.

«Şubat 1977 tarihi üzerinde durmamın nedeni, artık seçim yolunun kapandığı ve kitlelerin silahlı mücadeleye yöneldiği tarih olmasındandır. Kitleler

daha bu tarihten kısa bir süre öncesine kadar seçim yoluna inanıyorlardı. Zaten UNO'nun dikkate değer başarısı da bunun apaçık bir göstergesiydi.

«Silahlı mücadeleye 1977'den önce başlamış örgütlerin birçok başarılar elde ettiği doğruydu. Hatta bu özellikle, kapitalist gelişmeye bağlı olarak hızlı bir proleterleşme süreçinin yaşandığı kırsal alanlar için daha çok doğruydu. Silahlı örgütler bu alanlarda büyük bir etkinlik göstermiş ve hatta kimi yerlerde destek üsleri bile oluşturmuşlardı. Fakat kent emekçileriyle bağları zayıftı. Özet olarak söylemek gerekirse, 1977 Şubat'ma kadar silahlı mücadele hep tartışma konusu olmuştu.

«O tarihlerde içlerinde emekçilerin de bulunduğu büyük bir kesim, gerilla eylemlerinin düşmanın kendisi tarafından düzenlendiğini ve düşmanın bu yolla halk üzerindeki baskısını meşrulaştırmaya çalıştığını düşünüyordu.

«Fakat 1977 Şubat'ıyla birlikte bu karmaşa ortadan kalktı. Bu aynı zamanda, kitlelerin silahlı mücadeleyi raslantısal olarak seçmediğinin de bir göstergesiydi. El Salvador'un çeşitli kesimlerine yaptığımız yolculuklar sırasında halkın silahlı mücadeleye nasıl destek verdiğini görmüşsünüzdür. İşte bizim kararımızın ardındaki mantık da buydu. Şimdi yineliyorum: Hatalarımızı biliyoruz ve bunları kabul ediyoruz.

«Partimiz özeleştiriye açık bir partidir. Evet, silahlı mücadeleye biraz geç katıldık, fakat zamanında katıldık.»[1]

BÖLÜNME SAVUNULAMAZ

★ **Sizce birliğin gerçekleşmesi nasıl olabilir?**

«Birleşme süreci tüm halkın ve devrimci-demokratik güçlerin biraraya gelmesiyle doruğuna ulaşacak. Birleşme yolundaki açıklama halk tarafından da olumlu karşılandı. Ki, bu da bölünmenin hiç de hoş karşılanmadığının bir göstergesiydi. Liderler de, onların etkilediği kitleler de rahatsızdı. Aslında bölünmelerin nedeni, örgüt üyelerinin disiplinsizliğinden kaynaklanıyordu. İşte bu yüzdendir ki, devrimci örgütlerin biraraya gelme kararı adeta bir sürpriz oldu. Yine de kitleler bu kararı sevinçle karşıladı ve örgütlere paralel olarak onlar da biraraya geldi.

«Bölünmelerin temelinde bazı tarihsel nedenler yatıyor. Yani sadece kötü niyetliliklerle açıklayamayız. Ancak bu, yine de bölünmeleri hoşgördüğümüz anlamına gelmiyor. El Salvador devrimci güçlerini biraraya getiren en önemli etkenlerden biri, Nikaragua'daki üç eğilimin biraraya gelerek Sandinist Cephe'yi oluşturması ve bu birliğin zafere ulaşmasıydı. Nikaragua halkına yeni bir gelecek yolu açan birlik ve zafer El Salvador üzerinde büyük bir etki yaratmıştı.

«Nikaragua devriminin zaferinden sonra birlik El Salvador halkının en büyük hedeflerinden biri olmuştu. Kitleler soruyordu bize: Ne zaman biraraya geleceksiniz, yoldaşlar? Kitle büyük baskı yapıyordu... Bölünmüşlük savunulamazdı.»

DEVRİMİN TEK PARTİSİ

«Şimdi bir birlik anlaşmasına varmış bulunuyoruz. Birleşik bir politik - askeri devrimci liderlik ve tek bir Marksist-Leninist parti yaratma süreci bu anlaşmayla başlamıştır.

«Hepimiz de bu doğrultuda çalışıyoruz. Omuz omuza dövüşmenin ülke sorunlarına, devrim sorunlarına ve gelişmesine aynı tesbitleri koymak gibi ortak bir noktadan daha birleştirici olduğuna inanıyoruz hepimiz de. **Aynı çarpışmada kan dökmek daha çok birleştiriyor bizi.** Salvador mücadelesi yakın gelecekte tek bir devrimci liderlik bekliyor. Bunu orta vadede tek bir parti izleyecek.

«Ulusal bunalımın reformist yöntemlerle çözülmesine olanak yoktur. Çünkü El Salvador'daki varım yüzyıllık baskı mekanizması burjuva demokratik yollarla dize getirilemez. Temelleri toprak sahipliğine dayanan Prusya kafalı Salvador oligarşisi ve burjuvazi toplumsal değişime ve geniş boyutlu reforma hep karşı çıkmıştır. ve çıkmaya devam edecektir.» diye sürdürdü konuşmasını **Schafik Jorge Handal.**

Salvador Komünist Partisi'nin lideri, sürecin bugünkü aşamasını değerlendirirken de «PCS'nin takınabileceği tek devrimci yaklaşımın, bağımlı kapitalist toplumsal gelişmenin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan örgütler arası farklılaşmanın kabul edilmesi ve bu gerçeğin devrimci örgütlerin birliği temelinde çözülmesi gereken bir sorun olarak ortaya konulması» olduğunu söylüyordu.

BÖLÜNMENİN TARİHSEL NEDENLERİ

★ **Sizce El Salvador devrimci örgütleri arasındaki bölünmenin nedenleri nelerdir?**

«İlginç bir soru bu. Çünkü birlik sorunu bölünme ve nedenlerinden ayrı düşünülemeyecek bir sorundur. Bunlar, çelişkilerle gelişen tek bir sürecin iki ayrı yanını oluştururlar. Bugün birleşmeye hazırız. Çünkü bölünme olgusunun nedenlerini ve karakteristiklerini derinlemesine irdelemiş bulunuyoruz.

«Daha önce de belirttiğimiz gibi, PCS devrimci silahlı örgütlerin henüz ortaya çıkmadığı bir tarihte kurulmuştu. Bu da PCS'nin demokratik devrim ve sosyalizm uğruna yaklaşık 40 yıl tek başına mücadele verdiği anlamına gelir. Ülkedeki tek Marksist-Leninist örgüttü. Düşman tarafından kendisine savaş açıldı. Uzun süre orta tabakalardan ve hatta emekçi kesimlerden tecrit edildi. O dönemlerde Komünist Parti üyesi olduğumuzu açıkça söylemekten kaçındığımızı hatırlatmam bile, size içinden geçtiğimiz koşullar hakkında bir fikir verebilir sanırım. Komünist Parti üyesi olmak o dönemde büyük bir suçtu. Komünist Parti üyesi olmakla suçlandığımızda sorulan ilk soru şuydu: 'Nesin sen, yoksa bir aynasız mı?'

«Kitleler daha iyi bir gelecek mücadelesinin başını komünistlerin çektiğini bilmiyorlardı. Halk çok önyargılıydı. Bu da üyelerimizin birçoğunu düş kırıklığına uğratıyor ve hatta çalışma yöntemimizde bazı sapmalara dahi yol açıyordu.

«PCS niçin bu kadar uzun süre yalnız kaldı? Bu durumda derinlemesine bir inceleme yapılmazsa, PCS'nin solu tekeline aldığı ve diğer grupların ortaya

çıkmasını engellediği ya da ilk 40 yıl doğru siyaset izlediği, ancak 1970'lerden sonra saptığı gibi yüzeysel bir sonuca varılabilir. Veya devrimci silahlı örgütlerin PCS'nin hataları ve bu hataların kabul edilemez bir noktaya ulaşması sonucu ortaya çıktığı düşünülebilir. Bu savlar kısmen gerçeği yansıtsa da, tüm gerçekliği açıklamaktan uzaktır.»

SANAYİLEŞME VE SOSYAL DEĞİŞİM

«El Salvador 1950'lerde bir sanayileşme süreci yasamaya basladı. Bu süreç Latin Amerika'nın güneyindeki ülkelerde bizden 20 yıl önce başlamıştı. 1932 yenilgisinden sonra iktidarı ele geçiren askeri diktatörlük, kahve tekelini elinde tutan oligarşiye dayalı iktidarını pekiştirmişti. Devlet, yasalar, izlenen ekonomik politika, toplumsal yapı, yani herşey oligarşinin çıkarları doğrultusunda işliyordu. El Salvador'da fabrika kurmak yasaklanmıştı. Sanayileşme süreci ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, 1948 Binbaşılar Darbesi'yle birlikte başlayabilmişti. Ancak çok yavaş gelişen bir süreçti bu. 1960'lara gelindiğinde, Orta Amerika Ortak Pazarı'nın da etkisiyle sanayileşme hızlandı. Bu aynı zamanda ABD ve Japon şirketlerinin ülkeye sızmaya başladığı bir dönem oldu.

«Sanayileşme süreci sınıfsal yapıda önemli değişikliklere yol açtı. Teknoloji ve üretim güçlerinin düzeyine bağlı olarak 1950'lere kadar ülkede zanaatçilik temelinde bir emekçi sınıfı vardı. Gerçekten fabrika diye adlandırılabilecek işletme sayısı oldukça azdı. Sanayi proletaryası ancak bu tarihten sonra oluş-

maya başladı. Bunlar kırsal kesimden getirilmiş emekçilerdi. Yani sınıf mücadelesi deneyimi olmayan bir proletarya idi sözkonusu olan. Ki aslında bu, Latin Amerika'daki tüm bağımlı kapitalist toplumların tipik bir karakteristiğiydi.

«Bu, başta kırsal kökenliler olmak üzere geniş halk kitlelerinin kentlere aktığı bir sürectir. Aynı zamanda, sanayileşme sürecinin gereksinimlerine bağlı olarak eğitim sistemi de gelişir. Üniversite öğrencileri ve entellektüeller diye yeni bir kesim boy atmaya başlar. Tıpkı diğer bağımlı kapitalist ülkelerde olduğu gibi. Ancak sanayileşme süreci bu kesimin hepsini emmede yetersiz kalır. Yeni tip bir işsizler grubu ortaya çıkar.

«Örneğin 1963 yılında, PCS, başını Doktor Carlos Alfaro Castillo'nun çektiği saygın bir aydın grubuyla birlikte üniversite reformu hareketi başlattığı sırada, ülkemizde sadece bir üniversite vardı. Üç bin öğrenci kapasiteli bir devlet üniversitesiydi.

«Bugün, yani 1980'de ise üniversitelerdeki öğrenci sayısı 35 bini aşıyor. Bu kesimdeki artış hızı oranı sanayi proletaryasına göre daha yüksek. Bu kesimlere, bir de kırsal bölgelerden getirilerek kentlere yerleştirilen sanayi proletaryasıyla teknik ve sayısal özellikleri dolayısıyla endüstriyel gelişim süreci içinde emilemeyen kesimi eklersek, marjinal kitlesel gelişimin ne denli büyük boyutlara ulaştığını görürüz.

«Bağımlı kapitalist gelişme 60'larda ve 70'li yılların başında tarımsal yapıyı da etkiledi. Modern kapitalizm küçük toprak sahipliğiyle rençberliği sahneden sildi ve topraklar belirli ellerde toplanmaya baş-

ladı. Küçük toprak sahipleri ve rençberler proleterleşti.

«Sınıf mücadelesi yükseldi. Yeni çelişkiler ortaya çıktı. Bağımlı kapitalizmin temelden değiştirdiği toplumsal yapı ise farklı devrimci örgütlerin ortaya çıkmasına zemin hazırladı. Bu toplumsal temele bağlı olarak El Salvador solunda farklı ideolojik ve siyasal şekillenmeler meydana geldi.

«Kısaca, Orta Amerika Ortak Pazarı'na davalı El Salvador bağımlı kapitalizminin yapısal bir bunalıma girmesi raslantı değildi. Bunalım 70'li yıllarda artık olgunlaşma asamasına girmişti. Buna bağlı olarak PCS'nin siyasal çizgisi de bunalıma girdi. Sözkonusu bunalım, Parti'nin 1969 El Salvador-Honduras Savaşı'nda içine düstüğü siyasal hatalar yüzünden daha da ağırlaştı.»

SİLAHLI MÜCADELE ÇOCUKLUK HASTALIĞI MI?

«Parti'nin hataları diğer devrimci örgütlerin ortaya çıkmasında adeta bir katalizör etkisi yaptı. Fakat bu örgütlerin ortaya çıkışının temelinde asıl olarak kökleri derinlere uzanan toplumsal ve tarihsel nedenler yatmaktadır. Latin Amerika'nın toplumsal gelişme koşulları çerçevesinde ortaya çıkan emekçi sınıfı, diğer sınıf, grup ve tabakalar bağımlı kapitalizmden oldukça fazla etkilenmişlerdi.

«Tek bir ülkede birden fazla devrimci örgütün ortaya cıkmasındaki temel etken işte bu toplumsal temeldir. Devrimci örgütler arasında büyük ideolojik farklılıkların bulunduğu ve örgütlerin ideolojik mü-

cadele içinde buna göre 'aşırı solculuk', 'revizyonizm', vs. şeklinde saflaştıkları bir gerçektir. Ne var ki, farklılaşma ideolojik çizgilerde değil temelde başlamaktadır. Yani, farkılaşmayı yaratan bireylerin basit ideolojik ayrılıkları değildir.

«Dahası, bağımlı kapitalist gelişmenin egemen olduğu ülkelerde aynı sınıf içinde bile büyük farklılıklar gözlemlenebilmektedir. Bu özellik Latin Amerika gibi bağımlı kapitalist gelişmenin egemen olduğu ülkelerde ortaya çıkan devrimci örgütlere de yansımakta ve bu örgütler toplumsal temelleri farklı olduğu için kalıcı olmaktadırlar. Bunlar, işçi sınıfının partisinin olgunlaşmasıyla ortadan kalkan aşırı solun çocukluk hastalığından etkilenmemektedirler. Hayır: Bunlar yenilgi üstüne yenilgi alırlar, kaybolurlar, ama yeniden çıkarlar ortaya. Çünkü istikrarlı, gelişen ve yaygınlaşan bir toplumsal tabana dayanırlar.»

ÖNCÜLÜK SORUNU

«Sonuç olarak, PCS'nin alması gereken tek devrimci tavır, bağımlı kapitalist toplumsal gelişmenin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan ve her biri belirli bir toplumsal tabana dayanan tüm devrimci örgütlerin varlığını kabul etmek, buna bağlı olarak da devrimin öncülüğü sorununu devrimci örgütlerin birliği temelinde çözülmesi gereken bir sorun olarak ortaya koymaktır. Yani, gelişen birleşme süreci tek bir öncü yaratmalıdır.

«Devrimci örgütlerin birliğine ilişkin çizgimizin, birlik politikamızın temelinde işte bu tesbitler yatıyor.»

TOPLUMSAL YAPININ İÇİNDE BULUNDUĞU BUNALIM

★ **El Salvador Komünist Partisi'nin bugünkü cunta hakkındaki görüşleri nelerdir?**

«El Salvador'daki soruna reformist bir çözüm bulunamaz. Bunu tartışmaya bile gerek yoktur. İşte nedenleri: El Salvador devrimci hareketinin kökleri kitlelerin en derin noktalarına kadar uzanmıştır. Bu noktadan geri adım atılamaz.

«İkinci olarak, yarım yüzyıllık baskı mekanizması burjuva demokratik süreçle dize getirilemez. Bu mekanizma karmaşık bir mekanizmadır, sadece silahlı kuvvetlerden oluşmaz. Onun yanında bir de karşıdevrime hizmet etmek üzere özel olarak eğitilmiş işkenceci, katil ve ihbarcılardan oluşan binlerce kişilik siviller ordusu vardır. Bu mekanizma yok edilmeden gerçek bir demokratikleşmeden sözedilemez.

«Reformist çözümün hedeflediği iki amaç vardır: Demokratikleşme ve reform yoluyla yapısal değişiklik. Fakat El Salvador'da yaşanan basit bir siyasal bunalım değil, tüm sosyo-ekonomik yapıları kapsayan derin bir yapısal bunalımdır.

«Üçüncü olarak da, temelleri toprak sahipliğine dayanan Prusya kafalı Salvador oligarşisi ve burjuvazi toplumsal değişime ve geniş boyutlu reforma hep karşı çıkmıştır, çıkmaya devam edecektir.

«Yukarıda sayılan noktaların hiçbiri reform ya da devrimle çözümlenemez. Tek yol devrimdir.»

KAZANMAK İÇİN GENİŞ KAPSAMLI BİRLİK GEREKİR

★ **1979'da General Carlos Humberto Romero'yu deviren ilk cuntaya neden katıldınız öyleyse?**

«Bu cuntaya katıldık, çünkü Salvador devriminin demokratik güçlere de gereksinimi var. Devrimci hareket tek başına kazanamaz. O tarihte demokratik akımlarla ilerici kesimler cuntayı desteklemiş ve katılmışlardı.

«PCS'nin demokratik güçlerle çok eskilere dayanan bir bağı vardır ve hatta ilk zamanlar ittifaka bile girmiştir. Bu nedenle cunta döneminde de onlara katılmak ve yanlarında yer almak zorundaydık. Cuntanın başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra onları derhal devrimci hareket saflarına kattık.

«15 Ekim 1979 darbesinin emperyalizmin ve Salvador sağ kanadının bir manevrası olduğu gerçeğini gözardı etmeden şunu da eklemek gerek: Düşmanın amaçlarından haberi olmayan ve tüm çözüm umutlarını böyle bir harekette gören ilerici, yurtsever genç subaylar da cuntayı desteklemişti.

«Şimdi yol bellidir ve bu yol subaylar için de açıktır. Tarih, ordunun da halkın ve onun devrimci mücadelesinin yanında yer alabileceğini göstermiştir. PCS bunu umut verici bir olasılık olarak görmektedir. Ancak şunu da vurgulamak gerekir: Devrim, ordu olsa da olmasa da zaferle sonuçlanacak bir süreçtir.

«Bununla birlikte, yurtsever subayların devrim saflarında yer alması devrimin toplumsal bedelini azaltacaktır. Ve biz devrimciler olabildiğince şiddet-

ten ve onun trajik sonuçlarından kaçınmayı yeğleriz. Gericiler, komünistlerin orduya sızdığını ve onu bölmeye çalıştığını ileri sürüyorlar. Baştan sona safsata. Gerçek şudur ki, Salvador Ordusu temel olarak köylülerden ve kırsal kökenli emekçilerden oluşmaktadır. Subay ve astsubaylar ise çeşitli orta kesimlerden gelmişlerdir. Yani bunların hiçbiri yaşanan sürecin dışında değildir.

«Bu nedenle, ABD ile gerici komutanların deformasyon çabalarına ve çeşitli kurumsal engellemelere rağmen, Salvador halkının cesur mücadelesi kışlalarda da ister istemez yankılanmaktadır. Köklü bir değişimin gerekliliğinden asker ve subaylar da haberdardır. Ancak kendi yollarını kendilerinin bulmaları gerekiyor. Bu yolu bulunca, ülkedeki soruna tek bir çözüm bulunduğunu ve bunun da devrim olduğunu onlar da kavrayacaklardır.

«İlk cuntaya katılışımızla ilgili olarak şunu da özellikle vurgulamamız gerekiyor: PCS kişilere bakarak kendini sınırlamaya kalkmadı. Kitle çıkarları doğrultusunda siyasal ve yapısal değişiklik öngören bir program hazırlayan tek siyasal güç o günkü koşullarda bu cuntaydı. Nitekim çeşitli değişikliklere rağmen ikinci cuntanın iktidarda kalmak için kullandığı program hâlâ bu programdır. Burada, programın çeşitli değişikliklere uğratıldığını da özellikle vurgulamak istiyorum. Örneğin, ilk programın maddelerinden olan 'faşistlerin devlet aygıtından atılması' planı uygulanmadı.

«Ne baskılar azaldı ne de siyasi tutuklular serbest bırakıldı. Katiller ve işkenceciler cezalandırılmadı,

paramiliter gruplar dağıtılmadı. Bütün bunlar da yeni bir bunalımın doğmasına yol açtı.

«PCS'nin de beklediği gibi cunta başarısızlıkla sonuçlandı. Ve bu demokratik güçlerin etkili darbeleri sayesinde faşistler açısından da tam bir hezimetti. Bu gerçeklerden de görüldüğü gibi emperyalizmin, oligarşinin ve onların müttefiklerinin tek çıkış yolu faşizmdir; faşist karşı-devrimdir; Salvador devriminin yok edilmesidir. Ne var ki çok geç kaldılar artık. Onlarınkinin uzlaşmaz karşıtı olan bizim gerçekçi ve tarihsel seçeneğimiz ise silahlı mücadele seçeneğidir.

«Hıristiyan Demokratlar'ın iktidardaki cuntada yer almalarına karşın, bu parti içinde ilerici unsurların bulunduğunu ve sınıf mücadelesinin kızgınlaşmasına bağlı olarak bu unsurların da kapıları kendilerine her zaman açık olan devrimci mücadele saflarına katılacağını ayrıca vurgulamak gerek.»

MNR HALKIN YANINDADIR

★ **El Salvador Komünist Partisi'nin Sosyal Demokratlar hakkındaki düşünceleri nelerdir?**

«El Salvador Sosyal Demokrasisi, iki yıl önce Sosyalist Enternasyonal'e katılan Ulusal Devrimci Hareket (MNR) bünyesinde somutlaşmaktadır. Bu parti halkın yanında yer alan saygın aydınları biraraya getiren bir kuruluştur. Sosyalist Enternasyonal'e üye olmasına karşın MNR, daha ileri bir aşamada, tümüyle halkın yanında yer almıştır.

«PCS ve MNR son on yıllık süreç içinde birlikte hareket etmişler, aynı yolu izlemişlerdir. İçinde birbi-

rinden farklı birçok akımı barındıran Sosyalist Enternasyonal'i tahlil etmenin yeri değil; ama şunu da vurgulamak gerekir ki, Latin Amerika Sosyal Demokrasisi daima insan hakları ve özgürlüklerden yana anti-faşist bir politika izlemiştir.

«Artık son aşamaya, yani iktidarı ele geçirmek üzere geniş çaplı mücadelelerin verileceği son düzlüğe girmiş bulunuyoruz.» diye sürdürüyor konuşmasını El Salvador Komünist Partisi'nin Genel Sekreteri.

Ve ekliyor:

«Salvador devrimi anti-emperyalist ve demokratik bir devrimdir; çünkü temel hedefleri özgürlük, insan haklarına saygı, kırsal kesimin sorunlarını temelinden çözecek geniş çaplı bir toprak reformu ve ulusal bağımsızlıktır.

«Çizilen tablo 1977 Ekim'inin Nikaragua'sını anımsatıyor...

«Doğrudan bir sosyalist devrimden söz etmiyoruz. Bununla birlikte, ülkemizde ve Latin Amerika'nın geri kalan kesimlerinde bağımsız bir kapitalizmin tarihsel olarak mümkün olmamasından ve iktidarın halkın büyük bir çoğunluğunu kapsayacak olmasından dolayı, anti-emperyalist ve demokratik hedefler tek devrimin ilk evresini oluşturur. Aslında bu da doğası gereği sosyalist bir devrimdir.»

BİLDİRİ YAYINLAMAKLA DEVRİM YAPILMAZ

★ **PCS'nin stratejisi ve kısa vadedeki hedefleri nelerdir?**

«PCS stratejisi, demokratik, anti-emperyalist dev-

rim ve iktidarı ele geçirmek üzere devrimci-demokratik örgütlerin biraraya gelerek silahlı mücadele yürütmesi biçiminde ortaya koyulabilir.

«Biz doğrudan bir sosyalist devrimden söz etmiyoruz. Bildiri yayınlayarak devrim yapılamaz. El Salvador'da devrim gerçekleşecektir. Çünkü nesnel gerçeğe uymaktadır. Ülkemizdeki demokratik ve anti-emperyalist devrim, diğer bağımlı kapitalist ülkelere oranla orta bir gelişme seyri izleyen bağımlı kapitalist toplumsal yapıya denk düşmektedir.

«PCS, Salvador devrimi için üç temel görev ve hedef belirlemiştir: İlki, özgürlük ve insan haklarına saygı. Çünkü geçtiğimiz yarım yüzyıl içinde iktidarda askeri bir diktatörlük bulunuyordu. Bu diktatörlük her geçen gün daha baskıcı ve daha vahşi olmuştu. İkincisi, toprağın ve üzerindeki ürünün onu işleyenin olmasını sağlayacak geniş çaplı bir toprak reformudur. Üçüncüsü ise, bugün halk kitlelerinin büyük bir çoğunluğunca gerekliliği tam olarak hissedilemeyen ulusal bağımsızlıktır. Ne var ki, süreç ilerledikçe ve emperyalizm kaybettiklerini geri almak üzere çabaladıkça halk bu hedefin gerekliliğini daha kolay anlayacak ve ulusal bağımsızlığını korumak üzere harekete geçecektir. Ulusal bağımsızlığın ekonomik, siyasal, ideolojik ve kültürel boyutları vardır. Bunlar başarılmadıkça, El Salvador'un bağımlılığından kaynaklanan sorunlara gerçek bir çözüm getirilemeyecektir.»

DEVRİMİN TEMEL SORUNU

★ **Bugünkü uluslararası durumda, saydığınız demokratik, anti-emperyalist görev ve hedeflerin sosyalizme doğru ilerlemeden başarılabileceğine inanıyor musunuz?**

«Hayır, bu olanaksız. Devrimin temel sorunu, iktidar sorunudur. Halkın büyük çoğunluğu —genel olarak işçiler, köylüler ve orta tabakalar— zaferle birlikte eski baskıcı mekanizmayı ortadan kaldıracak ve devrimci iktidarını kuracaktır.

«Demokratik, anti-emperyalist görev ve hedefler, son tahlilde özü itibariyle sosyalist olan tek bir devrimin ilk evresini oluşturacaktır.»

★ **İlk evre ne kadar sürecek ve bir evreden diğerine nasıl geçilecektir?**

«Bu soruyu şimdiden yamtlayabilmek olanaksız. Devrimci zaferin içinde bulunduğu ulusal ve uluslararası koşullarla bağlantılıdır. Salvador devrimcileri için temel hedef, iktidarı ele geçirmek ve değişim sürecini başlatmaktır. Bu da, değişim sürecinin başını çekebilecek yetenekteki bir öncünün liderliğinde olacaktır.

«Bu evre uzun veya kısa, kanlı veya görece barışçıl olabilir. Örneğin Küba'da devrimin savunması sosyalizme çabuk geçilmesini gerektirdi. Nikaragua'da ise henüz açıklık kazanmadı*. Böyle şeyler, söylemekle olmaz. Sözkonusu evrenin biçimini ve süresini o günkü koşullar tayin edecektir.

* Bu röportajların, Nikaragua Devriminin henüz bir yılını bile doldurmadığı bir dönemde yapıldığı akıldan çıkarılmamalı.

«PSC'ye göre Salvador devrimi demokratik ve anti-emperyalisttir. Ki, mücadeleye geniş katılımı da bu olanaklı kılmaktadır. Her güç kendi programıyla hedefe ulaşmaya ve tarihsel süreci etkilemeye çalışır. Bu da meşru bir olgudur. Biz düşüncelerimizde samimiyiz. PCS kimseyi aldatmıyor. Demokratik güçleri bir tuzağa düşürmesi de sözkonusu değildir. Hatta böyle bir şeyi iddia bile etmek, demokratik ve sosyalist devrimler arasındaki ilişkiyi bilen, demokratik güçleri yönlendirebilme yeteneğine sahip gruplara hakarettir.»

LATİN AMERİKA'DA BAĞIMSIZ KAPİTALİZM OLAMAZ

★ **PCS'nin Salvador burjuvazisine karşı tavrı nedir?**

«Burjuvazinin hiçbir kesimi Salvador devriminin itici güçleri arasında değildir. Bununla birlikte, sürecin gelismesine bağlı olarak burjuvazi içinden bazı kisi, grup ve hatta kesimlerin sürecin yanında yer alacağını sanıyoruz.

«Bu politika, PCS'nin El Salvador'da, genel olarak da Latin Amerika'da bağımsız kapitalizmin artık tarihsel olarak olanaksız olduğu teziyle çelişmez. Bundan dolayı, doğası, sınıfsal özü ve içinde bulunduğu koşullardan ötürü burjuvazinin hiçbir kesimi, devrimin ve demokratik hedeflerin kaderini uzun vadede tayin edecek olan anti-emperyalist bir görev yüklenemez ya da yüklense dahi bu sürekli olamaz.

«Bağımlılık devam ettiği sürece, Salvadorlu kit-

lelerin çoğunluğu açısından ne gerçek bir demokrasi varolur ne de toprak sorununa çözüm bulunabilir. Hiçbir bağımlı kapitalist ülke bu sorunları çözemez. Burjuvazinin hicbir kesimi emperyalizmle sürekli bir çelişkiye düşemez. Çünkü bağımsız kapitalizm artık olanaklı değildir.

«Tek olanaklı kapitalizm, şu ya da bu sekilde emperyalizme bağımlı olan kapitalizmdir. Bu durumla sömürgelerdeki ulusal burjuvazinin rolü arasında büyük fark vardır.

«Bu, sömürgelerin ve Latin Amerika'nın farklı sınıfsal oluşum süreçleriyle bağlantılıdır. Kapitalizmin Latin Amerika ülkelerinde başarılı olup olmayacağını tartışmaya bile gerek yoktur. Çünkü bizde bağımlı bir kapitalist toplum vardır. Bunalımda olan prekapitalist kalıntılar değil, bu toplumsal yapıdır.

«El Salvador'daki bağımlı kapitalist toplumsal yapı tümüvle bunalımdadır. Bu yapısal sorun çözülmeden, sorunlara demokratik bir çözüm bulunamaz. Devrimci durumun olgunlastığı ve bunalımın büyük ölçüde keskinlestiği su sıralarda burjuvazi bölünüyor. Burjuvazinin bazı kesimleri bir cıkıs volu bulmak ya da iktidarı ele geçirmek üzere belli bir zamanda devrimin yanında ver alabilirler.

Bu durum Nikaragua'da açıkça görülüyordu. Biz bunun burjuvazinin tarihsel rolü ve tavrıyla çelişkili olmadığını, tersine devrimci durumda da devam eden siyasal bunalımın bir sonucu olduğunu düşünüyoruz.»

DERİNLEŞEN ULUSLARARASILAŞMA

★ **PCS'nin uluslararası politikası nedir?**

«Partimiz... emperyalizmi başlıca düşman olarak görüyor. Uluslararası politikamız dünya barışının, detantın ve halkların kurtuluş mücadelesinin yanında, baskı ve sömürünün her türlüsünün ise karşısındadır. PCS, Vietnam, Kamboçya ve Laos'la dayanışma içindedir. Çin Komünist Partisi hükümetinin bölücü, hainane ve gayrimeşru faaliyeterini lanetler. Kendini Bağlantısız Ülkeler Hareketi'yle özdeşleştirir ve Küba Devrimi'nin yanında yer alır.

«PCS, ayrıca, Latin Amerika'da mücadele veren tüm devrimci örgütlerle komünist partiler arasında bir eylem birliğne varılmasını destekler.

«PCS, Latin Amerika komünist hareketinin hiçbir devrimci öncünün tekelinde olmadığını ve bu tekelin ancak devrimci örgütlerin birliği sürecinde oluşabileceğini de kabul eder.

«Proletarya enternasyonalizmi sadece baskıların lanetlenmesi ve siyasi tutuklularla, işkence edilenlerle, öldürülenlerle dayanışma içinde olmakla sınırlandırılmamalıdır. Proletarya enternasyonalizmi bunlara ek olarak, devrimci bilinci derinleştirmeli ve Afrika, Asya, Latin Amerika arasında bir kan birliği oluşuncaya dek devrimci mücadeleler arasında dayanışma ortamını pekiştirmiştir. Şimdi de tüm Orta Amerika bu proletarya enternasyonalizminin daha da geliştirilebileceği bir ortam yaratıyor.»

EL SALVADOR SON DÜZLÜĞE GİRİYOR

★ **PCS'nin bugünkü durum hakkındaki tahlilleri nelerdir?**

«İçinde bulunduğumuz yıl devrimci mücadelenin tırmanış yılıdır. Bunu tartışmaya bile gerek yok.

«Birlik süreci yürümüyor, koşuyor. Devrimci ve demokratik güçlerin ittifakı büyük bir toplumsal enerji yaratıyor. Devrimin önümüzdeki birkaç ay içinde olacağına garanti veremeyiz, ancak artık son düzlüğe, yani iktidarı ele geçirmek üzere geniş çaplı mücadelelerin verileceği bir döneme girdiğini söyleyebiliriz.

«Salvador devriminin bugünkü durumunu daha iyi gösterebilmek için Nikaragua süreciyle bir karşılaştırma yapmak yararlı olacak. Nikaragua'daki mücadelenin son aşamasının başlangıç tarihi olarak, Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi (FSLN)'nin askeri karargah ve mevzilere karşı saldırıya geçtiği 1977 Ekim'ini göstermek yanlış olmasa gerek.

«1977 Ekim'iyle 1979 Haziran'ı arasındaki çok kısa süreçte birçok ilerleme ve gerilemeler oldu. Birçok genel grev gerçekleştirildi ve bu arada 1978 Eylül'ünde zaferle sonuçlanmasa da büyük bir ayaklanma yaşandı. Geri çekilme oldu, ama gerilla savaşıyla genel halk ayaklanmasının birleştiği karşı saldırı da oldu ve zafere ulaşıldı.

«Süre El Salvador'da uzun ya da kısa olabilir. Ancak artık son aşamaya, yani son düzlüğe girmiş bulunuyoruz.»

VI
Ulusal Direniş Partisi (FARN)

Orduya Son Çağrı

«Gerici ordu güçlerinin içinde yer alan onurlu ve yurtsever genç subayların devrimci halk hareketinin saflarına geçmeleri zamanı gelmiştir. Emperyalizmle oligarşinin çıkarlarını korumak adına halka karşı giriştikleri katliamları yoğunlaştıran faşist liderlerden hemen ayrılmanın zamanıdır,» diyor, **Ulusal Direniş Partisi'nin** genel sekreteri ve **Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri** yüksek komutanı **Ernesto Jovel***.

Bu eski tekstil emekçisinin hemen yanıbaşmda, yaşamları aynı zamanda bu politik-askeri örgütün tarihi olan, zorlukların kızgınlığında pişmiş iki genç

* Ernesto Jovel : 20 Eylül 1980 günü bir uçak kazasında hayatını kaybetti.

devrimci daha oturuyor. Bunlar eskinin üniversite öğrencisi ve şimdinin ikinci komutanı Ferman Cienfuegos ile işçi Julia Rodriguez.

ULUSAL DİRENİŞ'İN KÖKENİ

Ulusal Direniş, 1975 yılında Halkın Devrimci Ordusu (ERP)'den ayrılan küçük fakat deneyimli bir grup emekçiyle öğrencinin başlattığı uzun ve yorucu çabaların bir sonucu. Kendilerini mülksüzlerin davasına adayan bu insanlar, ABD yönetiminin desteğindeki ondört ailenin askeri diktatörlüğüne karşı mücadele etmek üzere askeri (milis, gerilla, ordu) yapısı ve kitle cephesiyle yeni bir parti kurma gibi zor bir görevi üslenmişlerdi.

Bedeli kan ve birçok özverilerle ödenen beş yıllık güç bir mücadeleden sonra Ulusal Direniş, emekçi sınıf ve kitle örgütleri içinde anlamlı bir nüfuz edinmiş. Bugün Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri, El Salvador Komünist Partisi, El Salvador Devrimci Partisi Halkın Devrimci Ordusu'yla birlikte «faşistleri ezmeye» hazır bulunuyor.

Ernesto Jovel şöyle diyor:

«Öncüsü birçok eğilimden oluşan bir yapımız vardı. Devrim yapıp iktidarı ele geçirebilmek için birleşmek gerekiyordu. Bundan sonra da üç unsur oluşturmak gerekiyordu: stratejik ve taktik bir liderlik çekirdeği olarak parti; tüm halk güçlerini düşmana karşı politik bir ordu içinde birleştirmek üzere kitle cephesi ve gerici güçleri yok edecek askeri unsur olarak

silahlı devrimci kuvvetler. Birleşik liderlik olarak parti hem politik hem askeri alanı yönlendirir.»

DEVRİMCİ DEMOKRATİK YÖNETİM

★ **Ulusal Direniş'in stratejisi nedir?**

Ferman Cienfuegos yanıtlıyor:

«Mücadelenin bugünkü aşamadaki hedefi iktidarı ele geçirmek ve orta sınıfın da ittifakıyla bir işçi-köylü iktidarı kurmaktır. Ki bu da, devrimci ve demokratik güçlerin desteğinde devrimci ve demokratik bir iktidar kurmak demektir... Ancak stratejiyle ilgili bazı sorunlarımız var... Bunlardan biri parti birliğine ilişkin. Parti birliği, Ulusal Devrimci Koordinatör bünyesinde birliğin sağlanmasıyla taktik bir soruna dönüştü. Dünün farklı eğilimlerinin birleşme süreci Salvador devriminin birleşik öncüsünü yaratmaya doğru somutlaşmaktadır...

«Silahlı devrimci güçlerin kurulması sorununa gelince, bu konuda da temel adımların atıldığına inanıyoruz... Bunlardan biri Halk Ordusu'dur. Sürecin gelişmesine bağlı olarak atılacak diğer bir adım ise kitlelerin silahlandırılmasıdır... Kitlelerin silahlandırılması daha birkaç yıl öncesine kadar teorik bir sorundu. Oysa bugün artık pratik olarak çözülmesi gereken bir sorun durumuna gelmiştir... İşte bu nedenle de stratejik olanla acil olan birleşiyor, birbirine bağlanıyor... Halk hareketinin birleşmesini daha önceleri stratejik bir sorun olarak görüyorduk; fakat büyük kitle örgütlerini biraraya getiren Kitle Devrimci Koordinatörü bu sorunu acil bir göreve indirgedi...

Yani, stratejik noktalar, kaydedilen ilerlemelerle bağlantılı olarak günlük bir nitelik kazanmaya başlamış ve acil sorun olmuşlardır. Bu da, somut bir göstergesidir... Halk hareketinin birleşik yapısı yeni toplumu kuracak unsur olacaktır. Bu toplum sefaletin, hastalıklı yapının, cehaletin olmadığı, adil ve barışçı bir toplum olacaktır. El Salvador halkıyla ülkesinin yeniden birleşmesini sağlayacaktır. Ve sosyalizme geçiş dönemi boyunca demokratik halk devrimi tarafından inşa edilecektir.»

HALKIN İKTİDAR OLMA SAATİ GELMİŞTİR

★ **Ulusal Direniş'in Ordu-Hıristiyan Demokrat ittifakı hakkındaki görüşleri nelerdir?**

Bu soruyu, mısır ve pamuk tarlalarının kavurucu güneşinin izlerini taşıyan **Julio Rodriguez** yanıtlıyor:

«Bu ittifak, oligarşinin ve emperyalizmin ulusal bunalıma acil bir çözüm bulmak ve böylece iktidarın Salvador halkının ellerine geçmesini engellemek üzere giriştiği umutsuz bir çabadır.

«Ayakta kalış süresi devrimci ve demokratik güçlere bağlıdır. Biz halkın saatinin, iktidarın halkın eline geçeceği saatin artık geldiğine inanıyoruz.»

★ **Bugünkü sorunların barışçıl yollardan bir çözüme ulaştırılması sizce olanaklı mıdır?**

Politik-askeri örgütlenmede ikinci komutan durumundaki **Ferman Cienfuegos** yanıtlıyor:

«Biz barış ve sorunlara adil bir çözüm yolu bulunmasını istiyoruz. Barışı istemeyen, sorunlara halkın çıkarları doğrultusunda bir çözüme yanaşmayan

tarafı oligarşi, onun servetinin bekçileri, hükümet, gerici ordu ve hepsiyle içiçe girmiş olan emperyalizmdir... Halk bütün barışçı ve anayasal yolları denedi. Çabalarına aldığı tek yanıt baskıların daha da artırılması oldu. Artık toplumsal özgürlüğün kazanılması için silahlı mücadele yolundan başka yol kalmamıştır.»

ORDU VE KİLİSE

★ **Ulusal Direniş, Ordu'nun hiç olmazsa bazı kesimlerinden birşey bekliyor mu?**

FARN'm lideri **Ernesto Jovel** yanıtlıyor:

«Gerici Silahlı Kuvvetler'in içinde de onurlu ve yurtsever genç subaylar kesimi bulunuyor. Bunlara sizin aracılığınızla, oligarşinin ve emperyalizmin çıkarlarını korumak adına El Salvador halkına karşı giriştikleri katliamı yoğunlaştıran faşist komutanlardan derhal ayrılmaları çağrısında bulunuyoruz. Bu demokratik kesimin de devrimci halk hareketinin yanında yer alması zamanı gelmiştir. Bu son şanstır onlar için. Çünkü faşistlerle girdikleri uzlaşma artık geri dönülemeyecek bir noktaya doğru gidiyor.»

★ **Ulusal Direniş'in, Kilise'ye yönelik politikası nedir?**

Yanıt Parti Genel Sekreteri'nden geliyor:

«Kilise'ye yönelik politikamız açık ve kesindir: Dinsel ve kültürel özgürlüklere saygı duyuyoruz. Özel olarak da, Monsenyör Oscar Arnulfo Romero'nin başında bulunduğu yoksulların kilisesinin halkın mücadelesinde cesur, ilerici bir rol oynadığını ve Demokratik Salvador devriminde önemli bir yeri olduğunu

kabul ediyoruz. Evet, bu kilise Salvador devrim sürecinde önemli bir görevi yükümlenmiştir...»

SALVADOR'UN KENDİ DEVRİMİ

★ **Uluslararası gerici güçler ağız birliği etmişçesine Salvador devriminin dış çevrelerce yönlendirildiğini; tüm lojistik, ekonomik ve eğitim amaçlı desteğin diğer sosyalist ülkelerden geldiğini ileri sürüyorlar. Ulusal Direniş bu konuda ne düşünüyor?**

Julio Rodriguez yanıt veriyor:

«Devrimimiz herşeyiyle Salvador'un kendi devrimidir. Hiçkimse bize neyi, nasıl ya da ne zaman yapacağımızı dikte ettiremez... Ama bu diğer halkların deneyimlerinden yararlanmayacağımız anlamına da gelmiyor kuşkusuz. Tersine, diğer halkların deneyimlerini öğrenmeye çalışıyoruz... Başta Orta Amerika'dakiler olmak üzere tüm sömürülen ve ezilen halkların yanında yer alıyoruz... Bağımsızlığımız uluslararası politikamıza da yansımıştır; kendimizi Bağlantısızlar Hareketiyle, Meksika, Kosta Rika, Panama gibi demokratik yönetimlerle özdeşleştiriyoruz... Bu ülkeler anti-emperyalist tutumlarıyla ABD'nin Nikaragua'ya müdahalesini önlemişlerdir. Aynı dayanışmamn, her an bir ABD müdahalesi tehditi altında bulunan El Salvador için de gösterileceğine eminiz...»

VİETNAM DA BÖYLE BAŞLAMIŞTI

«Ekonomik ve siyasal bunalımı çözmek üzere

harcanmadık çaba kalmadı. Kan dökülmesini önlemek için bütün yolları denedik; fakat Salvador halkına söz hakkı tanınmadı, halkın sabrı zorla tüketildi. Mücadelenin yüksek aşamasına, yani silahlı mücadeleye zorlandık» diye konuştu Ulusal Direniş lideri Ernesto Jovel.

«Şu anda yapılacak genel bir başkaldırı çağrısıyla en az yüz bin Salvador'luyu mücadele saflarına çekebiliriz; rakam birkaç günde üç katına ulaşacaktır...»

Bu arada, ülkenin kilit bölgelerine yerleşen ABD'li subaylar da boş durmuyor ve gerici Silahlı Kuvvetler'in harekatlarını yönetiyorlar. Tek bir amaçları var: 'Devrimci Halk Blok'u'nun, 28 Şubat Halk Birliği'nin 'Ulusal Demokratik Birlik'in ve 'Birleşik Halk Eylem Cephesi'nin, yani kısaca 'Devrimci Koordinatör'ün kalesi olan kırsal kesimdeki halkı yok etmek.

Halkı yok etme savaşının bir uzantısı olarak, Zacatecoluca kentindeki Silahlı Kuvvetler Mühendislik Merkezi (CIFA) da ABD'li danışmanlar tarafından stratejik bir tank, helikopter, ağır top ve özel birlik üssüne dönüştürüldü. Bu üsteki özel birliklerin bir süre önce Suchitoto Kantonu'yla, Chalatenango, San Vicente ve Cojutepeque bölgelerine karşı kimyasal bomba ve ağır makinalı tüfeklerle giriştiği katliam yüzlerce insanın yaşamına mal oldu.

ABD Güneydoğu Asya'daki Vietnam müdahalesine de işte böyle başlamıştı.

GUATEMALA: GERİCİLİĞİN MERKEZİ

Guatemala aşırı sağındaki hükümet, ordu ve pa-

ramiliter güçlerin El Salvador'daki suç ortaklarını aktif olarak desteklediklerı bir sır değil.

Birleşik Devletler ve İsrail tarafından Orta Amerika'daki karşı-devrimciliğin bir merkezi durumuna getirilen Guatemala'da bugün, El Salvador'daki halk hareketine karşı savaşan paralı askerlerin lojistik destek ve eğitim üsleri bulunuyor.

Somoza ailesine bağlı Ulusal Muhafızlar'ın eski üyeleri, ABD ve Küba'lı karşı-devrimciler ve faşist Ulusal Demokratik Örgüt (ORDEN) çeteleri burada ABD'li, İsrail'li ve Saygon'dan kaçan karşı-devrimci uzmanlarca eğitiliyorlar.

Guatemala, El Salvador ve Honduras, İsrail Havacılık Sanayii için çekici bir pazar oluşturuyor. Bu hükümetler sadece son birkaç yıl içinde İsrail'den on milyonlarca dolarlık Arava-201 ve Mystere tipi savaş uçakları, bilgisayar kontrollü Gabriel roketeri fırlatan Dabul devriye botları, Galil ve M-16 tipi piyade tüfekleri, Uzi marka otomatik tüfekler, yüzlerce uzun menzilli top ve nakliye aracı satın aldılar.

İsrail gemileri gerici güçlerinin hizmetine sokmak üzere El Salvador limanlarına hergün binlerce ton silah yığıyor. Ulusal Muhafızları eğiten İsrailli danışmanlar da aynı gemilerle geliyorlar.

ABD de İsrail'den geri kalmıyor. Orta Amerika'daki askeri rejimleri desteklemek üzere gönderdiği silah ve danışmanların sayısını artırıyor. Honduras ise NATO eski başkomutam Aleksander Haig'in başında bulunduğu ABD şirketiyle El Salvador'daki Ulusal Özel Girişimler Birliği (ANEP) arasındaki silah ticareti yaptığı gibi, arabuluculuk görevini üsleniyor.

Albay Miguel Angel Ponciano ailesine ait, Guatemala'nın güneyindeki ve El Salvador sınırındaki «Afrika» haciendasında* eğitim gören yüzlerce paralı asker karşı-devrimci harekatlara hazırlanıyor.

Bu arada, faşist «ulusal kurtuluş» hareketinin lideri Ponciano'yla Guatemala'daki cinayet çetelerinin elebaşı Sandoval Alarcon ORDEN çetelerinin elebaşlarıyla yakın işbirliğine giriyorlar.

YENİ BİR PARALI ASKERLER ORDUSU

Bireşik Devletler El Salvador'a yönelik karşı-devrimci faaliyetlerini Guatemala ve Venezuella'dan yönlendiriyor. Çünkü böylece yalnızca Agustin Farabundo Marti'nin ülkesine değil, aynı zamanda Nikaragua'ya da daha yakın olmak istiyor.

Oligarşiler ve Orta Amerika Savunma Konseyi ile birlikte Pentagon, çok uluslu şirketler, Hıristiyan Demokratlar'ın gerici kesimleri El Salvador ve Guatemala'da hızla gelişen toplumsal kurtuluş sürecinin kan ve ateşle derhal durdurulması gerektiğini düşünüyorlar.

El Salvador Hıristiyan Demokrat Partisi'nin gerçekçi ve ileri görüşlü kesimleri bunun farkına varıp, kendi partilerini kınayarak, sürgüne gitmeyi yeğ tuttular.

Bu arada başını Jose Napoleon Duarte'nin çektiği sağcılar ise oligarşi ve onun servetinin bekçileriyle ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyor. Venezuella'daki

* Hacienda : Plantasyon.

Hıristiyan Demokrat yandaşlarından para, silah ve danışmanlık yardımı alan bu kesim, ülkedeki devrimci güçlere karşı yeni bir paralı askerler ordusu kuruyor. Yeni paralı askerler ordusunun büyük çoğunluğunu Porto Riko'lu ve Venezuella'lı askerler oluşturuyor. Paralı askerlerin, El Salvador Genel Güvenlik ve Savunma Bakanı Albay Guillermo Garcia* ile bağlantısını ise Venezuellalı General Hilarion Carza sağlıyor.

ULUSAL DİRENİŞ'İN YAPISI

★ **Ulusal Direniş'in gelişimi hangi aşamada bulunuyor?**

Bu soruyu örgütün lideri **Ernesto Jovel** yanıtlamak istiyor:

«Ulusal Direniş Partisi'nin bugünkü yapısı aynı zamanda gelişme düzeyimizin de bir göstergesi... Politik-askeri liderliğin en yüksek organı Delegeler Konseyi'dir. Bir tür kongre olan bu organ örgütün en ileri düzeydeki militanlarından oluşuyor... Delegeler Konseyi'nin başında Parti Genel Sekreteri'yle genel sekreter yardımcısı bulunuyor. Her ikisi de genel askeri komutanlık görevini sırayla üstleniyorlar. Siyasi ve askeri faaliyetler bu yolla birleştirilmiş olur... En üst organı oluşturan bu yapıda aynı zamanda emekçi örgütlerden, diğer kitle örgütlerinden, askeri eylemlerden, propagandadan, ideolojik gelişmeden, uluslararara-

* Bu röportajların yapıldığı tarihten sonra Venezuella ABD emperyalizmine verdiği desteği kısmen geri çekti.

sı ilişkilerden ve ajitasyon gibi özel görevlerden sorumlu yoldaşlar da bulunur...

«Ulusal Direniş'in ayrıca 'Genişletilmiş Liderlik' adıyla bilinen bir organı daha bulunur. Parti içi demokrasiyi sağlamaya hizmet eden ve ortak bir sorunun ortaya çıkması durumunda konsey üyelerini biraraya getirmeyi amaçlayan geçici bir organdır. Böylece verimli bir tartışma ortamının doğması ve daha sağlıklı çözümler bulunması sağlanır... Yani 'Genişletilmiş Liderlik', karar veren bir organ olarak değil, danışma organı olarak faaliyet gösterir...

«Ulusal Direniş bölgeler düzeyinde faaliyet gösterir. Her bölgenin, o bölgedeki işçi, köylü ve orta sınıf faaliyetlerini ayrıntılı olarak yönlendiren bir liderliği vardır. Her bölge liderliğinin, her iş alanına özgü bir koordinatörlüğü, her koordinatörün kendi hücreleri vardır. Böylece halkın derinliklerine kadar kök salınması mümkün olur... Partiyle kitleler arasındaki bağlantı kayışlarını bu hücreler sağlar.»

Ya devrimci silahlı güçler?

Bu sorunun yanıtı ise **Ferman Cienfuegos**'tan geliyor.

«**Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri** Parti'nin yapısal temeli üzerine kurulmuştur... Bu, askeri yapının Parti yapısıyla bağlantılı olduğu, kesiştiği ve hatta zaman zaman paralel bir nitelik taşıdığı anlamına gelir. Şu nesnel gerçeğin vurgulanması bu niteliği daha iyi açıklayacak sanırım: Çoğu militanın askeri rolü vardır. Burada El Salvador'un iç savaş yaşayan bir ülke olduğunu unutmamak gerek...

«Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri (FARN)ın yapısı şöyledir: Ernesto Jovel ile Ferman Cienfuegos'dan oluşan Genel Askeri Komutanlık ulusal düzeydeki Yüksek Komuta'yı yönlendirir. Her bölgenin kendi Yüksek Komuta'sı vardır. Bunların merkezinde ise işbölümüne göre gerilla ve milisten sorumlu askeri komite ya da eylem komitesi bulunur... Milislere ilişkin olarak da şunu söyleyebiliriz: Ulusal Direniş kollar düzeyinde faaliyet gösterir. Her kol 50 savaşçıdan oluşur ve bunlar da takımlara ayrılır. Her kol beş takımdan meydana gelir... Gösteri, siyasi toplantı ya da diğer toplumsal faaliyetler sırasında savunmayı sağlamak üzere ise, halk arasmdan silahlı savunma ekipleri kurulur...

«Ülkemizde kitlelerin siyasi hareketi silahlı olarak yürütülür, çünkü halk kendini baskı ve saldırılara karşı korumaya kararlıdır... Salvador halkı bu amaçla silahlanmıştır... FARN milislerine düşen ise aktif olarak halkın yanında yer almaktır. Milis, kimi zaman gerillaya destek görevi yapan, kimi zaman şok birlikleri ya da öncü grup biçiminde faaliyet gösteren bir tür düzensiz ordudur... Temel eylem birimimiz gerilladır. Her gerilla birimi 25 savaşçıdan oluşur... FARN'ın bazı kent eylemlerinde aynı anda 150-200 savaşçı kullandığı da olmuştur... Bu eylemlere örnek olarak 1979 yılında gerçekleştirilen Soyapango (40.000), Armenia (15.000) ve El Transito (10.000) işgallerini gösterebiliriz...»

AYAKLANMA YÖNTEMİ BENİMSENDİ

★ **Ulusal Direniş'in kent ya da kasaba işgalleriyle amaçladığı hedefler nelerdir?**

Eski tekstil emekçisi **Ernesto Jovel**'in yanıtı şu oluyor:

«Temel hedef, kitleleri ayaklanma sürecine katılıma hazırlamaktır...

«İşgal ettiğimiz kent, kasaba, hacienda ve hatta kulübede halka güven vermeye çalışırız. Halk ancak bu sağlandığı zaman kapısını ya da evini açar bize. Bu da eylemin başarıya ulaşması demektir... İşgal edilen yerlerde halka seminerler düzenleyip örgüt hakkında bilgi verir, silah kullanmayı ve yapmayı öğretiriz. Oligarşinin sahtekâr basını düzmece haberlerle halkı kandırmaya çalışırken, bizler gerçek haber kaynağı işlevi görür ve genel durumu açıklarız...

«Halk artık gerçek toplumsal kurtuluşun silahlı mücadeleden geçtiğini kavramıştır. Silahlı kitle hareketi bu kavrayışın bir sonucudur. Süreç içinde teknik ve disiplin yönünden de gelişecektir... Ayaklanma zamanı gelmiştir. Fakat biz uluslararası kamuoyunun da artık silahlı mücadeleden başka bir çözüm yolu olmadığına ikna olmasını istiyoruz... Ulusal bunalımdan kurtulmak için denenmedik siyasi ya da toplumsal yol kalmamıştır. Ülkemizde kan dökülmesini önlemek üzere tüm yolları denedik; fakat sistem içindeki tüm yollar kapanmış halkın sabrı tükenmiştir... Bizi, silahlı mücadelenin daha yüksek bir aşamasına geçmeye, kitlesel bir başkaldırı hazırlığına zorlayan oligarşinin kendisidir.»

★ **Ulusal Direniş'in bu kitlesel başkaldırı hakkındaki görüşleri nelerdir?**

Ferman Cienfuegos:

«Devrimci Koordinatör'ün şu an yapacağı bir genel ayaklanma çağrısı en az yüzbin Salvadorluyu silahlı mücadele saflarına çekecektir. Bu rakam kısa bir süre içinde en az üç katına çıkacaktır... Son birkaç ay içinde gerçekleştirdiğimiz işgal eylemleri de bunu gösterdi. Bu devrimci işgaller aynı zamanda savaşçılarımızın moralini yükseltmek ve düşmana halkın kendi ordusunu kendisinin de kurabileceğini göstermek açısından da yararlı oldu.»

HALKIN GERÇEK GÜCÜ

★ **Devrimci Koordinatör'den sözettiniz. El Salvador'daki devrimci ve demokratik güçlerin birleşmesi sizce nasıl gerçekleşebilir?**

Yanıt, Ulusal Direniş'in ikinci liderinden geliyor:

«Birleşmeden zafer olamaz... Birleşme yolunda bugün atılan adımlar götürecek bizi zafere... Şunu vurgulamakta yarar var: El Salvador halkının gerçek gücü halk hareketinin geniş çaplı birliğiyle ortaya çıkabilir ancak. Ülkenin kaderini tayin edecek olan, bu güçtür.»

VII
Devrimci Halk Bloku (BPR)

Salvador Halkı Politik Savaşı Kazanmıştır

«Halk politik savaşı kazanmıştır; topyekün zaferin koşulları artık hazırdır. Fakat devrim ya da ölüm ikilemi hâlâ sürmektedir. Bu ikilem toplumsal kurtuluş sürecinin belirleyici aşamasını oluşturan önümüzdeki haftalarda da sürecektir. Nesnel olarak Salvador halkı ABD yönetiminin hazırladığı ve yönettiği çok uluslu bir silahlı dış müdahaleye dayanabilecek güçte değildir.» diyor, **Devrimci Halk Bloku** Genel Sekreteri **Juan Chacon***.

Birkaç gün önce ABD Büyükelçisi Robert White

* Juan Chacon : Demokratik Devrimci Cephe'nin beş lideriyle uğradığı bir silahlı saldırı sonucu 27 Kasım 1980 günü hayatını kaybetti.

tarafından öldürüldüğü «müjdelenen» ülkedeki en büyük kitle örgütünün bu lideri, «kendini faşist cuntada somutlayan emperyalist programın örgütlü halk karşısında yenilgiye uğradığını» söylemişti. Halk baskının en üst düzeylere tırmandığı sıkıyönetim koşullarında başarmıştı bunu.

SUÇLULAR TECRİT EDİLDİ

24 yaşındaki bu eski ayakkabı boyacısı, ordunun üst kademeleriyle Hıristiyan Demokratlar'ın gerici kanadının «artık tecrit edildiğini, köşeye sıkıştığını ve moral çöküntüye uğradığını» söylüyordu. Son zamanlarda tırmandırdıkları insanlık dışı ve dehşet verici suçlar da bunun açık bir dışavurumuydu... «Faşistler San Salvador başpişkoposu Oscar Arnulfo Romero'yu öldürmekle iki şeyi amaçlıyorlardı : Kitleleri yıldırmak ve ondört aileyle emperyalizmin çıkarlarını koruyabilmek için herşeyi yapmayı göze aldıklarını göstermek. Fakat sonuç tam tersi oldu. Salvador halkı bir haftalık genel bir greve giderek ülke ekonomisini felce uğrattı. Böylece siyasal ve örgütsel gücünü göstermiş oldu. Kentlerde ve kırsal bölgelerde bir dizi askeri eylem gerçekleştirilerek önemli kazanımlar sağlandı... Devrimci politik-askeri örgütlerin bu eylemler sırasındaki en büyük desteği halktı; çünkü iktidarı ele geçirebilmenin tek yolunun devrimci şiddetten geçtiğini artık kitleler de kavradı.»

★ **Devrimci Halk Bloku'nun Salvador Demokratik Cephesi hakkındaki görüşleri nelerdir?**

Monsenyör Oscar Arnulfo Romero gibi Katolik Ki-

lisesi'nin halkın yanında yer alması gerektiğini savunan ve bu uğurda harcadığı çabalar nedeniyle faşist güçler tarafından 26 Ağustos 1977'de derisi yüzülüp gözleri oyulduktan ve dili kesildikten sonra katledilen Felipe de Jesus Chacon'un oğlu Juan şöyle yanıtladı sorumuzu :

«Washington ve Jose Napeleon Duarte'nin başını çektiği Hıristiyan Demokrat'ların denetimindeki askeri cuntanın baskıyı sürdürmekten başka hiçbir seçeneği ve hiçbir desteği olmadığının en iyi göstergelerinden biri de, 1978 Nisan'ında kurulan **Salvador Demokratik Cephesi (FDS)**'dir. Emperyalizm, oligarşi ve onların müttefikleri tecrit edilmişlerdir... Diğer yandan FDS, toplam üye sayısı elli bini aşan üç gruptan oluşmaktadır. Bunlar, Bağımsız Teknisyenler ve Meslek Sahipleri Hareketi, Sosyal Demokrat Parti ve Cuntayı destekleme kararı alan Hıristiyan Demokratlar'dan ayrılan gruptur. Birlikçi Halk Eylem Cephesi (FAPU), Demokratik Ulusal Birlik (UDN), 28 Şubat Halk Birliği ve Devrimci Halk Bloku'nun* oluşturduğu **Devrimci Kitle Koordinatörü**'nün programı da FDS tarafından benimsendi. Demokratik kesimlerin baskı ve sömürünün yok edilmesi mücadelesine verdiği aktif destek, halk hareketinin birliğini daha da güçlendiriyor ve toplumsal kurtuluş sürecine yeni bir hız katıyor. Salvador halkının düşmanları ise bu destek karşısında biraz daha çöküyor ve biraz daha köşeye sıkışıyor.»

* FDS ve Devrimci Kitle Koordinatörü 18 Nisan 1980'de birleşerek Demokratik Devrimci Cephe (FDR)'yi kurdu.

ABD BİR ÇIKMAZ SOKAKTA

★ **Devrimci Halk Bloku'na göre, El Salvador'a yönelik politik programı hezimete uğrayan ABD buna nasıl tepki gösterecek?**

Yüz bin kişilik bir güçten oluşan örgütün lideri şöyle yanıt veriyor bu soruya:

«Planları halkımızın örgütlü güçlerince hezimete uğratılan ABD'nin artık ülkemiz üzerinde egemenlik kurma olanağı kalmamıştır. Nikaragua devriminden sonra bu egemenlik Orta Amerika temelinde de kırılmış bulunuyor. Ancak yine de gerçekçi olmalıyız. ABD El Salvador'u kaybetmenin, aynı zamanda Guatemala ve Honduras'ı da kaybetmek olacağını bilmektedir ve bu yüzden de müdahaleden kaçınmayacaktır. Olayları oldukları gibi görmeliyiz... ABD bu müdahale çerçevesinde ilk olarak, Guatemala ve Honduras'ta üslenen paralı askerleri öne sürecektir. Guatemala ve Honduras'taki kukla rejimler de bu müdahaleye yardım edeceklerdir... ABD, bu çerçevede 'uluslararası bir barış gücüne' de başvurmayı deneyebilir... Bunlardan da bir sonuç alamazsa, Washington son çare olarak Dominik Cumhuriyeti'nde olduğu gibi doğrudan müdahale yolunu deneyecektir. Bu amaçla da Karayipler'de üslenmiş özel güçlerini kullanacaktır... Burada şu gerçeği de vurgulamak gerekiyor: El Salvador halkı çok uluslu bir dış müdahale karşısında tek başına dayanamaz. Ki, bu müdahale büyük olasılık Nikaragua ile bağlantılı olarak gerçekleştirilecektir...»

BPR SİYASAL BİR PARTİ DEĞİLDİR

BPR'nin yapısı ve işlevleri hakkında yurtdışında net bir görüş bulunmuyor. Kimileri, toplumsal kurtuluş sürecinde önemli bir yeri olan bir siyasal parti kimileri de «Farabundo Marti FPL»nin bir organı olarak görüyor BPR'yi.

★ **Nedir, Devrimci Halk Bloku?**

«BPR, Salvador halkının çeşitli kesimlerini temsil eden değişik örgütlerden oluşan devrimci bir kitle örgütüdür... 30 Temmuz 1975'te kurulan örgüt, derinleşen sınıf mücadelesinin ve kitlelerin temel çıkarlarını koruyacak bir kitle örgütüne duyulan gereksinimin sonucudur. BPR, Devrimci Kitle Cephesi'nin çekirdeğini oluşturur... Temel ilkesi, halk devrimini gerçekleştirmek, bağımsız, özgür ve adil bir toplum yaratmak üzere devrimci ve demokratik güçler arasında eylem birliği sağlamaktır... BPR legal ya da illegal, barışçıl ya da şiddete dayanan tüm mücadele biçimlerinin gerekli ve önemli olduğuna inanır. Ancak temel olan, örgütlü silahlı mücadeledir... Kitlesel mücadelenin bu temel biçimi, anahatları 1970'de Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri tarafından çizilen uzun süreli halk savaşının bir parçasıdır.»

★ **BPR'nin bünyesinde hangi örgütler bulunuyor?**

«Toplam olarak 60 sendikayı bünyelerinde toplayan Jose Guillermo Rivas Sendikalar Koordinasyon Komitesi ve Devrimci Sendikalar Federasyonu, Salvador Köylüleri Hıristiyan Federasyonu ile Tarım Emekçileri Sendikası'nı biraraya getiren Tarım Emekçileri Federasyonu, 21 Haziran Salvador Ulusal Eğitimciler Birliği, Devrimci Lise Öğrencileri Hareketi,

19 Temmuz Devrimci Üniversite Öğrencileri, 30 Temmuz Devrimci Üniversite Güçleri, Yoksullar Birliği, Semt Halk Komiteleri ve Halk Kültür Hareketi. Çeşitli kesimlerden yüz bin Salvadorluyu biraraya getiren örgütümüz, adil, özgür ve bağımsız bir düzeni müjdeleyen toplumsal devrim için mücadele veriyor.

★ **BPR'nin hedefleri nelerdir?**

«İlk ve en önemli hedef, iktidarı ele geçirerek demokratik ve devrimci bir düzen kurmaktır. Geri kalanlar bunun bir fonksiyonu olarak görülür. Bunlar şöyle sıralanabilir: Değişik halk kesimlerinin, uzun süreli halk savaşı stratejisinin bir parçası olarak, kitle halinde ve örgütlü biçimde devrimci mücadeleye katılımının sağlanması, geniş kitlelerin silahlı mücadeleye hem siyasi, hem de örgütsel katılımını gerçekleştirmek üzere Devrimci Kitle Cephesi'nin oluşturulması, kitlelerin ekonomik, siyasal, sosyal mücadele araçlarını —birlik, sendika, dayanışma komiteleri, devrimci kitle örgütleri vs. —oluşturmak; devrimci ve demokratik kampla dostluk, dayanışma ve karşılıklı yardımlaşmayı geliştirmek... Tüm bunlar, farklı kesimlerle halk hareketi arasındaki devrimci birlik temelinde, proletaryanın önderliğindeki işçi-köylü ittifakı tarafından gerçekleştirilecektir.»

YOK ETME POLİTİKASI

Büyükelçi Robert White, ABD Ticaret Odası'nın El Salvador'daki bir toplantı sırasında, «ABD politikasının, her ne pahasına olursa olsun Salvador halkının zaferini önlemek» olduğunu söylemişti. Bu politi-

ka halk liderlerinin yok edilmesini de içeriyor. Juan Chacon'ın katledilmesi bu politikanın eseridir.

Orduyla diğer baskıcı güçler kırsal kesimlerde ortak harekatlar gerçekleştiriyor, siyasi tansiyonun yüksek olduğu yerleşim merkezlerini yerle bir ediyorlar.

CIA ve oligarşinin «El Salvador'a barışı yeniden getirme» programı bugüne dek 250-300 bin Salvadorlunun yaşamına mal oldu. Programın uygulayıcılarıysa Cuntanın albayları: Jose Guillermo Garcia, Nicolas Carranza, Eugenio Vides Casanova ve Adolfo Majano'ydu.

Bu programı durdurabilecek tek bir engel var. O da, kendi geleceğini kendi tayin etmek isteyen halkın mücadele azmi ve örgütlülüğüdür.

"...El Salvador ve halkının, artık tüm mücadele yöntemlerini kullanabileceği ve bunların diyalektik biçimde birleştirildiği çok yönlü bir stratejiye gereksinim duyduğu apaçık ortaya çıkmıştı. Silahlı mücadele önce halkın devrimci azmini geliştirmek ve süreç içinde karşı devrimci güçlerin yok edilmesinde temel araç olacaktı."

"...Politik-askeri stratejinin doğruluğu bir kez kanıtlanır ve artık yadsınamayacak bir biçim alırsa, ülkedeki diğer samimi güçlerin de yeni bir temelde bizle bağlantı kurması kolaylaşacaktı."

"...Bu stratejinin doğruluğu(...) son on yıllık mücadele sırasında yaşamını yitiren binlerce yoldaşımızın çabaları sonucu açıkça kanıtlandı..."

Salvador Cayetano Carpio

haziran